

СМЕНА ДИРЕКТОРА
ДОМА ЗДРАВЉА

Одлазак уз добре
оцене

— страна 7.

У ПОСЕТИ „ФИЈАТОВОЈ“
ФАБРИЦИ У ПОЉСКОЈ

Промена менталитета
- пут до успеха

— страна 8.

ИСТРАЖИВАЊЕ ЖИВОГ СВЕТА
ЈЕЗЕРА У ШУМАРИЦАМА

Стање добро,
може још боље

— страна 14.

Суђење за аферу «Индекс»

Само декан није ОДГОВАРАО

• **SMALLVILLE** •
KRAKUIJEVACI
034 352 641
www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ЈАНКОТО ДВОРИШТЕ - ПЕЉАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

Reciklaža kertridža i tonera
*dobar kertridž
mir u kući*
Refill M
Kardordna 51 www.refillm.com
Tel. 0341 33 77 98 0341 34 01 03 0341 287 64 60

GLOBAL
KOLONIJA

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Бирач Изнемогли

Пише Драган Рајичић

У нашим најтиражнијим новинама за око ми је запала следећа читуља: „С дубоким болом обавештавам надлежне органе, све политичке партије и ширу заједницу да је јуче, после дуге и тешке болести, у најбољим годинама преминуо мој изборни глас. Његове посмртне остатке положићу дана тог и тог у градску канализацију. Позивам сву честиту браћу Србе и сестре Српкиње да присуствују овом тужном чину.

Дубоко ожалостњени Бирач Изнемогли”.

Као новинар од акције, одмах сам одлучио да потражим господина Изнемоглог и да са њим направим разговор за ове новине у коме би он детаљније објаснио ову необичну трагедију која га је задесила.

Пронашао сам га уз помоћ његових комшија. - Доле је код централног контејнера. Лако ћеш га познати јер је он један од нас - објаснили су ми.

Након што сам му изјавио саучешће, замолио сам га да ми објасни од чега је, заправо, умро његов изборни глас.

Видно потресен, у дубокој црнини, господин Бирач Изнемогли је отворио своју душу:

- Умро је, мученик, Бог да му душу прости, од лажних обећања. Гутао их гутао и на крају крепао од глади. Годинама је од тога боловао и једном је морао да му дође крај... До скора се некако и држао, али кад су ових дана опет почели да га салећу све исти они који су његово поверење безброј пута претворили у прах и пепео, пао је у постељу и из ње више није ни устао. Метаболизам су му начисто упропастили: од једних је добијао пролив, а од других затвор... Ма, намучио се, кажем ти.

Занимало ме зашто је господин Изнемогли свој изборни глас сахранио баш у градској канализацији?

- То је била његова последња жеља. Двоумио се, додуше, између градске канализације и једне оближње септичке јама, али је на крају изабрао ово прво јер је септичка јама већ пуна сличних случајева. Важно му је само било да никад више не заврши у српској бирачкој кутији јер одатле још нико није васкрсао.

Да ли је покушавао неко лечење, интересовао сам се даље код мог учвељеног саговорника.

Изнемогли је дубоко уздахнуо, а затим наставио овај тужан историјат:

- Водио сам га и код психијатра кад је увидео да је и на последњим изборима узалуд силазио у ону бирачку кутију. Мало је фалило да му још у њој главе дођу остаци поражених снага. Доктор му је забранио да чита новине, да гледа телевизију и слуша радио, али он без тога није дуго издржао. - Како ћу да знам - говорио је - да ли су ме ови за које сам се изјаснио увели у Европу, ако се толико изолујем?

И ето! Кад гласождери почеше ову нову кампању, он гледајући у телевизор паде у постељу. Даље сам ти рекао шта је било.

То сам записао, али желео сам да знам и да ли је покојник оставио неког за собом.

- Никог сем мене! Ја сам се једини и старао о њему - настави господин Бирач Изнемогли своју тужну исповест. - А и он је мени био све. У њега сам полагао онолику наду док сам га безброј пута спуштао у бирачку кутију. Сад ми је јасно да би било боље да сам га одмах гурнуо у канализацију, да се сиромашне мучи узалуд околике године, од једне до друге изборне преваре. Боље да сам га ја тако одмах сам убио него што сам дозволио нечастивима да га оволико мрцваре.

Остало ми још да чујем шта ће ожалостњени господин Бирач Изнемогли да уради оног дана када буду одржани нови избори?

Тада ћу - објаснио ми је - прво да одем у цркву и запалим свећу свом покојном гласу, а после ћу негде на пецање... Ако риба буде добро радила, можда и заборавим на трагедију која ме задесила!

АНКЕТА ДА ЛИ СТЕ ПРАТИЛИ НЕКУ ПРЕДСТАВУ СА ОКТОБАРСКИХ СВЕЧАНОСТИ?

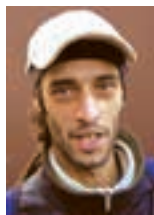
М. Ивњаковић

Милинко Ивановић,
музичар:
- Да, био је велики избор, највише ме је интересовао КРАФ.

Драган Гогић,
студент економије:
- Кад нема хлеба народу није до игара.

Дамир Никић,
аутолимар:
- Јурим посао, није ми до забаве.

Катарина Крунић,
ученица:
- Нисам гледала представе и филмове, али пренос Великог школског часа јесам.

Рајко Симић,
домар:
- Ја гледам само фудбал на телевизији и чувам унуче.

Томислав Пантовић,
машински инжењер:
- Посао, посао...

Михајло Михајловић,
студент економије:
- За изласке треба лепо одело, пара и времена.

Мирјана Станојевић,
продавачица:
- Обавезе на послу не дозвољавају ми да излазим.

Добрија Хаџијевић,
дипл. економиста:
- Информисање о представама било је, као увек, лоше.

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путњина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, пшеничног, пченичног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаса, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

SUNCE Prozori i vrata u dekorima drveta uz 10 godina garancije

gratis staklo za 4 godišnja doba

www.suncemarinkovic.com +381 34 330 870

Пише Милош Пантић

КАКО СЕ УПЛАЋУЈУ ПОРЕЗИ НА ЗАРАДЕ

Систем без контроле

Измене закона које су омогућиле да општине и градови од 1. октобра добијају 80 посто од уплаћених пореза на зараде, уместо досадашњих 40, представљају велики добитак за локалне управе, а изведена је и рачуница колико ће свачија градска каса након овога бити „тежа”. Али, због изузетно компликованог система уплате пореза на зараде у Србији и чињенице да се многа предузећа не придржавају дисциплиновано законске обавезе може се десити да неке општине, поготову оне мање развијене, остану без знатног дела укалкулисаног добитка.

На то је указало истраживање које је пролетос обавио Фонд за развој економске науке ФРЕН из Београда, а по коме један број предузећа крши закон и порезе на зараде не уплаћује на посебне рачуне у места пребивалишта својих радника, већ на рачун општине где је седиште фирме. На овај начин оштећене су мање општине на рачун великих, јер су седишта фирми више лоцирана у већим градовима, па су неразвијеније општине због тога, према преоцени ФРЕН-а, ускраћене за око 10 одсто прихода које би, да је све по закону, требало да уберу.

■ Филијала нема евиденцију

Према објашњењу Николе Алтипармакова, сарадника ФРЕН-а, фирме прибегавају кршењу прописа зато што им је лакше и јефтиније да ове порезе не уплаћују на вишеструке рачуне за сваког запосленог у општину његово пребивалишта. Трошкови које предузећа имају због таквог начина уплате достижу око 500 милиона динара годишње, па многе фирме једноставно уплате овај износ на један рачун, у општину где је регистровано седиште предузећа.

Како то функционише на примеру Крагујевца, који евидентно не спада у мање и неразвијене општине, али има много фирми чије је седиште ван града, а овде имају своје радне јединице, продавнице и испоставе, покушали смо да сазнамо у крагујевачкој Филијали Пореске управе. Према подацима из Филијале, која покрива подручје града, на овој територији регистровано је 7.727 активних послодаваца, од чега је 6.437 предузетника (власници радњи) и 1.290 правних лица (предузећа). По евиденцији пореских пријава предатих 31. јануара ове године утврђено је да ови послодавци запошљавају 45.960 радника, од којих је 39.797 стално запослених.

Међутим, Филијала у Крагујевцу не располаже податком да ли сви ови послодавци поштују прописе и уплаћују порезе на зараде према месту пребивалишта запослених, односно да ли и колико има оних који прибегавају лакшем решењу и средства уплаћују у општину где је седиште фирме. Објашње Филијале је да

ВЕЛИКИ ТРГОВИНСКИ ЛАНЦИ УПЛАЋУЈУ ПОРЕЗЕ ПО ЗАКОНУ

Истраживање је показало да има фирми које порезе на зараде уплаћују према месту где је њихово седиште, а не у место пребивалишта запосленог, како је по закону. Механизми контроле не постоје, па тако ни крагујевачка Пореска управа нема начина да утврди где уплаћују порезе велике компаније које овде имају запослене, а седиште им је ван града

у поступку контроле утврђено да обвезници „Метро”, „ДИС” и „Идеа” поштују одредбе правилника и порезе уплаћују општинама на којима запослени имају пребивалиште.

■ Контра захтев из Лапова

Општина Лапово је специфичан случај када је у питању уплата пореза на зараде. Она јесте мала и још увек је нарезвијена, али је је добила велику фабрику аустријске компаније за производњу плочастих метаријала „Кроношоан”, која у овом тренутку запошљава 160 радника, а у плану је да запосли двоструко више.

Педантни Аустријанци строго спроводе прописе и порезе на зараде уплаћују у општине у којима је пребивалиште радника, што конкретно у овом случају значи у 17 општина, од Баточине и Крагујевца, до Ниша, Ужица и Пријепоља, како је наведено у списку који нам је доставила Филијала Пореске управе у Свилајнци, где се води општина Лапово.

Међутим, та педантност не одговара општини Лапово, јер би за њен буџет много боље било да се сва средства од пореза на зараде уплаћују у месту седишта фирме, у Лапову. Председник

општине Драган Златковић упутио је предлог Сталној конференцији градова Србије СКГС да се законско решење измени и да се порези на зараде уплаћују тамо где је седиште фирме. Он сматра да би то било праведно, јер је општина Лапово дала велике погодности аустријској компанији да овде изгради фабрику и одрекла се многих прихода који би јој пропали, као што је пуна цена уређења земљишта и локалне таксе, па би било поштено да јој се то врати кроз порез на зараде, а не да радници из других општина који су се овде запослили те дажбине вуку у своје градове.

Стална конференција је подржала његов предлог, каже Златковић, али је Млађан Динкић, који је у то време био министар економије, рекао да то не може да прође.

Очигледно је да је интенција закона да уплаћивањем пореза на зараде тамо где запослени живи одређену добит има његово место становања, јер он тамо користи јавне и комуналне ресурсе које треба одржавати и развијати. Зато оно што би у овом тренутку одговарало Лапову свакако не би одговарало великој већини општина у Србији.

Никола Алтипармаков из ФРЕН-а има решење како да се ствари у систему уплате пореза на зараде доведу у ред, при чему би предузећа уштедела огромне трошкове због уплата на вишеструке рачуне запослених, а мање општине добијале оно што им по закону припада. То би се постигло технолошким унапређењем обраде података у Пореској управи, односно увођењем централизованог система, при чему би фирме уплаћивале порезе и доприносе на један рачун, а трезор на основу пореских пријава разврставао уплате тамо где треба.

ЗГРАДА ФИЛИЈАЛЕ ПОРЕСКЕ УПРАВЕ У КРАГУЈЕВЦУ

они немају техничке могућности да изврше селекцију и одабир пореских обвезника који не поступају по пропису.

На конкретно питање да ли Филијала има податке како уплаћују порез највећи трговински ланци који у Крагујевцу имају велике продајне објекте и запошљавају највише људи, као што су „Метро”, „Рода”, „Идеа” или „ДИС”, а седиште им је у Београду, из Филијале нам је одговорено да наведене фирме нису у њиховој, већ у евиденцији Центра за велике пореске обвезнике, који је посебна организациона једи-

ница у оквиру Пореске управе, па је и свака врста контроле у њиховој надлежности.

Питање како ове фирме уплаћују порез на зараде својих запослених у Крагујевцу прослеђено је из Филијале овом Центру, из којег смо добили одговор да је

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ ЛАПОВО ДРАГАН ЗЛАТКОВИЋ ТРАЖИ ДА ПОРЕЗИ ОСТАЈУ У ОВОМ МЕСТУ

ПРЕДСТАВНИЦИ ГРАДОВА ВЕСНИКА МИРА У КРАГУЈЕВЦУ

Посветити се миру речима и делом

Поводом обележавања седамдесетогодишњице од стрељања у Шумарицама, Крагујевцу је ове године поверена улога домаћина 24. Генералне скупштине Међународне асоцијације градова весника мира. Тродневном заседању од 19. до 21. октобра присуствовало је 19 делегација из 14 земаља Европе, Африке и Америке. Пленарну седницу Извршног одбора који чине представници десетак градова из целог света, међу којима су Њу Хејвен, Мексико сити, Сочи, Плонск, Абиџан и други, отворио је председник Асоцијације Алфред Мардер. Истичући улогу локалних заједница у промовисању антиратне политике, Мардер је рекао да гласови лидера градова и општина морају да позивају на мир и правду.

- Никада раније, у двадесет и четири године дугој историји наше

Генерална скупштина Асоцијације градова весника мира усвојила је текст Крагујевачке декларације, који ће постати део баштине Уједињених нација. Овим документом чланице Асоцијације позивају владе и шефове држава да се „посвете миру и речима и делом“

организације, није било тако важно да се ујединимо и заједнички покренемо кампање које ће промовисати мир, рекао је Мардер. Он је посебно нагласио чињеницу да је Генерална скупштина Асоцијације градова весника овога пута одржана у Крагујевцу – граду страдалника у Другом светском рату и подсетио да читав свет зна да Крагујевац већ деценијама бројним мировњачким манифестацијама,

снажно промовише антиратну политику.

Поруку Генералној скупштини у Крагујевцу послао је и генерални секретар Уједињених нација Бан Ки Мун. У њој је наведено да се Генерална скупштина градова весника мира одржана у доба великих промена и изазова, те да заједно морамо да направимо план акције како би могли да будуће генерације порасти у свету одрживог мира, просперитета, слободе и правде.

Овом приликом усвојен је и текст Крагујевачке декларације која заговара значајније учешће локалних заједница широм света у креирању глобалне политике мира, толеранције и сарадње међу народима и државама. Овај документ, који ће постати део баштине Уједињених нација, позива владе и шефове држава и руководства међународних и националних организација да се „посвете миру и речима и делом, да драстично смање и на крају укину улагања у средства зарања, а да конфликти и неспора-

зуме решавају преговорима и дипломатским, мировним средствима“.

Осим декларације Генерална скупштина је усвојила и извештаје градова и разматрала могућности за супротстављање са локалног нивоа проблемима као што је разоружање.

Симболичном садњом дрвета мира у Спомен парку, у непосредној близини споменика стрељаним ученицима и професорима, у присуству свих учесника, окончана је 24. Генерална скупштина Међународне асоцијације градова весника мира. Градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић је том приликом најавио садњу дрвореда мира у шумаричком спомен-комплексу.

- Није могао да буде симболични завршетак Генералне седнице него што је овај, на земљи и месту које је природни споменик мира, засадити дрво мира. Велика је моја захвалност градоначелнику Крагујевца што је овим чином употпунио значење борбе за мир - рекао је Алфред Мардер.

По званичном завршетку заседања представници Асоцијације изразили су велико задовољство и захвалност локалној самоуправи и грађанима Крагујевца на доброј организацији и доприносу града у залагању за мир. Иначе, Међународна асоцијација градова весника мира има око 100 чланица, а Крагујевац учествује у раду те организације од 1987. године.

Г. БОЖИЋ

СЕДНИЦА ГЕНЕРАЛНЕ СКУПШТИНЕ АСОЦИЈАЦИЈЕ ГРАДОВА ВЕСНИКА МИРА

АЛФРЕД МАРДЕР И ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ

Vi otvarate Plazu – vašu novu oazu!

Želimo da Vi budete zvezde kampanje za otvaranje Plaze!

Saznajte više na www.facebook.com/kgplaza

Tražimo lica iz Kragujeuca i okoline, starosti od 13 do 65 godina koja će obeležiti TV spot, bilborde i oglase za Kragujevac Plaza reklamnu kampanju!

Postavite 2 fotografije (1 fotografija krupnog plana lica i 1 cele figure) i kratku biografiju i kontakt podatke. Oni koji budu sakupili najviše „Lajkova“ na stranici www.facebook.com/kgplaza imaće čast da učestvuju na kostingu za nove zvezde naše reklamne kampanje!!!

Osobe mlađe od 18 godina koje budu odabrane za učesnike na foto i TV snimanju za promotivnu medijsku kampanju KRAGUJEVAC PLAZA, moraju da podnesu pismenu saglasnost roditelja ili pravnih tužora.

СВЕТСКО ПРИЗНАЊЕ РЕГИОНАЛНОЈ АГЕНЦИЈИ ЗА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Спремни за Европу

Десетогодишњи рад Регионалне агенције за економски развој Шумадије и Поморавља и постигнути резултати награђени су престижним признањем на првом Светском форуму регионалних развојних агенција, који је одржан почетком октобра у Шпанији. Овај сертификат потврда је професионализма крагујевачке агенције, која својим радом испуњава високе критеријуме Европске уније.

Овај светски скуп организован је у оквиру међународног програма, који повезује земље и владе три континента – Јужне Америке, Африке и Европе. Критеријуме за бодовање прописала је Европска асоцијација развојних агенција „Еурада“, у партнерству са организацијом „Илс Лед“, која је основана уз финансијску подршку Уједињених нација и чији је члан од 2006. године и развојна Агенција Шумадије и Поморавља.

Међу стотинама агенција са три континента комисија се једногласно сложила да једино крагујевачка развојна агенција задовољава све стандарде које прописује Европска унија

Међу стотинама агенција са три континента, чије је оцењивање рада трајало три месеца кроз разне упитнике, које су све агенције попуњавале, комисија се једногласно сложила да једино крагујевачка развојна агенција, ван агенција ЕУ, задовољава све стандарде које прописује Европска унија.

Према речима директорке крагујевачке агенције Јасминке Луковић Јагличић, чланови комисије су и сами били пријатно изненађени том чињеницом, па су одлучили да на првом међународном форуму нашој агенцији уруче ово значајно признање.

– Признање је лично уручио председник Европске асоцијације

регионалних агенција Кристијан Саунбленс и то је велика част, с обзиром да је наша агенција једина међу 11 развојних агенција у Србији која је била позвана да учествује на овом форуму и једина међу 60 агенција са три континента која је добила ово признање. Сматрам да оно припада свима нама – нашим оснивачима, граду Крагујевцу, осталим локалним самоуправама, као и свим нашим партнерима и предузетницима који учествују у пројектима, али и запосленима у агенцији који носе највећи терет свакодневних активности, каже Јасминка Луковић Јагличић.

Она подсећа да је Регионална агенција од свог оснивања пре десет година сарађивала са бројним европским институцијама и била директан партнер Европске агенције за реконструкцију.

Такође, прва је институција на територији Србије која је потписала уговор са делегацијом Европске комисије и кренула у реализацију пројеката са ЕУ.

– Иза нас су десетине пројеката које је финансирала ЕУ, а односили су се на подршку и развој малих и средњих предузећа и подстицање и јачање приватног

ЈАСМИНКА ЈАГЛИЧИЋ ЛУКОВИЋ
СА ПРИЗНАЊЕМ

бизниса. Из тога је и настала сарадња и са Јужноморавском регијом која је тражила поузданог партнера коме ће поверити на управљање велика средства, а који је упућен у процедуре ЕУ и који је имао искуства у имплементацији пројеката, објашњава директорка развојне агенције у Крагујевцу.

Сваки пројекат значајно је и годишњу ревизију и контролу утрошених средстава, а понекад су осим домаћих ангажоване и екстерне ревизорске куће. Наша саговорница наглашава да за ових десет година није било ни динара ненаменски утрошених средстава и да је све што је дошло у Агенцију отишло тамо где треба.

Током десетогодишњег рада Регионална агенција за економски развој обезбедила је средства за око 8.000 предузетника, подржала отварање 1.600 радних места и организовала обуке за 4.700 полазника.

Г. БОЖИЋ

допринело стварању још чвршћих веза између два народа. Треба подсетити да су међу бројним инфраструктурним пројектима у шумадијским општинама изграђени објекти водоснабдевања, центри за рециклажу, пречистачи отпадних вода, путеви и саобраћајнице. Реконструисани су и многи школски објекти, амбуланте, обданишта и набављена вредна опрема.

Бројни пројекти били су посвећени разним едукацијама и усавршавању ученика кроз набавку опреме неопходне за стицање стручних знања и обављање професионалне праксе.

Само у Крагујевцу кроз директну финансијску подршку реконструисана је Универзитетска библиотека, зграда Соколане, Ботаничка башта, филтери за пречишћавање отпадних вода у Цветојевцу.

Завршетак дугогодишње сарадње са Регионалном агенцијом истовремено је и нови почетак, нагласили су представници Јужноморавске регије.

То, практично, значи да ће и наредних година сарађивати са локалним самоуправама у Шумадији и да је већ сада извесно да ће и 2012. године бити улагања у пројекте које предлаже општине и прихвати Јужноморавски регион. Најављено је да ће приоритет имати образовање, јер улагање у младе сматрају најперспективнијим делом дугогодишње сарадње. Занимљиво је да, тренутно, у Крагујевцу 60 полазника похађа наставу чешког језика, а најталентованији међу њима наставиће школовање у Чешкој. Неће бити занемарене ни друге области, али ће њихова реализација зависити искључиво од потреба општина.

Г. БОЖИЋ

ДОДЕЛА ПРИЗНАЊА У СЕВИЉИ

ЗАВРШЕНА САРАДЊА ЈУЖНОМОРАВСКЕ РЕГИЈЕ И РЕГИОНАЛНЕ АГЕНЦИЈЕ

Следи нови почетак

Током седмогодишње сарадње Јужноморавске регије из Чешке и Регионалне агенције за развој Шумадије и Поморавља реализовано је 67 пројеката вредности 2,4 милиона евра

Након седам година прошле недеље окончана је сарадња Јужноморавске регије из Чешке и Регионалне агенције за економски развој Шумадије и Поморавља. За то време реализовано је 67 пројеката вредности 2,4 милиона евра, од којих је 23 било везано за крупне инфраструктурне објекте. На пригодној свечаности тим поводом представници Јужноморавске регије су подсетили да су овде дошли са задатком да помогну српском народу, како не би поновили грешке које су они учинили приступивши Европској унији.

– Осећали смо обавезу да се одужимо нашем народу и зато смо дошли овде. Желели смо да пренесемо наше искуство и да преко Регионалне агенције, која је управљала фондом, реализујемо пројекте који ће допринети економском развоју Шумадије. Ово није крај, већ нови почетак у нашим односима и наставак сарадње са локалним самоуправама и улагање у нове пројекте, рекао је Владимир Гаспар, представник Јужноморавске регије.

Током ових година Регионална агенција је имала задатак да управља развојним фондом који је на годишњем нивоу износио од 300 до 500 хиљада евра, али је последње две године смањен на око 150 хиљада евра.

Директорка Регионалне агенције Јасминка Луковић Јагличић је нагласила да је ово била драгоцену сарадња која је донела вишеструку корист овој територији. Она се не огледа искључиво кроз обим уложених средстава у пројекте, већ је пружила могућност Регионалној агенцији да кроз управљање фондом помогне локалним самоуправама да оладају свим процедурама, како писања, тако и управљања пројектима по стандардима које поставља Европска унија. Исто тако, једногодишњи студијски

боравак у Брну омогућио је запосленима у Агенцији да се обуче и успоставе контакте са колегама у том граду.

– Регионална развојна агенција из Брна може да нам буде добар партнер у коришћењу средстава европских фондова, а кроз транснационалне облике сарадње две територије можемо повезивати више нивоа, рекла је Јасминка Луковић Јагличић.

Она је нагласила да су осим финансијске помоћи још значајнији били одласци представника локалних самоуправа у Брну, што је

РЕКОНСТРУКЦИЈУ СОКОЛАНЕ ФИНАНСИРАЛА ЈЕ ЈУЖНОМОРАВСКА РЕГИЈА

ЛИЧНИ СТАВ

Црвено и црно

Пише Боровоје Радић

Као и сваког октобра, и ових дана слушамо и гледамо расправе о фашизму и антифашистичкој борби. Подсећају нас на све погубности фашистичке идеологије и на огромна зла која је она произвела. И добро је што се то чини, због дуга према вишемилионским жртвама и због опомене да се никада више тако нешто не сме поновити.

И ово наречено није спорно. Као што нема спора око тога да смо се према фашизму одавно јасно одредили и да у Србији готово и да не постоје значајнији елементи ове идеологије и праксе.

Хајде да разјаснимо оно што је спорно.

Да видимо ко су то у Србији атифашисти и шта се све код скрива испод те наизглед питоме површине. У Британији, Француској, Италији, па и Америци, сасвим смо сигурни ко су антифашисти. А у Србији? Код нас је антифашиста проноснирани комуниста, остали су искључени, мада антифашистичка устројба у Европи, на пример, не само да не ставља знак једнакости са комунизмом као идеологијом, већ јој се као изразито тоталитарној оштро супротставља. Доктринна „казни, убиј, ликвидирај опоненте“, оформи Гулаге и Голе отоке, личи на нешто друго, рекло би се. Али то не значи да комуниста не може бити анфашиста, а значи да може бити и злочинац у име идеологије, баш као и фашиста.

У цивилизованом свету антифашизам је покрет који допушта политичко опредељење. Код нас – не. Иако смо живели у илузији да ће нам, ако не свест, оно ниво општег образовања бити нешто већи, сведочи нам то и овај октобар и церемоније око антифашистичке борбе. На жалост, још живимо „уз јуначкога сина кога не сме ни пакоу клет...“ Наш јуначки син – председник пригрлио је мајичицу Русију чије Козаке, Кавкажане, петокраке, перестројке и остало гледамо васецлог октобра, све подсећајући се на антифашистичку борбу, при том заборављајући шта су тој борби у Србији пружили остали традиционални савезници који нису комунисти.

На антифашизам се ни овог октобра, на жалост, нисмо осврнули, али смо још једном видели колико можемо бити поданици, блазирано церемонијални (са све вечном ватром), ретроградни, неписмени и досадни. И колико се кроз све ово упињемо да мајичицу Русију поново пригрлимо на наша комунистичка недра оживљена половином 90- их новцем из Европе и обученим у одела која нису руска.

Због таквог става и тих надања ми ни деведесетих година нисмо искористили прилику, манули се комунистичке и деветнаестовековне национално-романтичарске политике и пошли путем демократских европских држава, као што су то учинили све земље источне Европе. Уместо тога изнедрили смо вођу који је покушао да оживи мртваца и свима докаже да комунизам ипак може опстати. И зна се како смо прошли. Али, утисак је да нам ни то није било довољно искуство, па и сада као држава и друштво у целини имамо толерантан став према таквим идејама и никако да их се отарасимо.

Хоћемо ли коначно истински рашчистити са остацима комунистичке идеологије није само формално питање, оно је, као што се види, од суштинског значаја за напредак земље. Треба се надати да ће моје ускоро у томе успети, у противном прети нам даље тумарање, како у сређивању државе, тако и по европској политичкој сцени, тумарање по мраку у којем свакако не смеемо још дуго остати.

(Аутор је председник невладине организације Центар за регионализам)

ЖКП „ГРАДСКА ГРОБЉА” И ЗВАНИЧНО МОНОПОЛИСТА

Казна мора да се плати

Управни суд потврдио одлуку Комисије за заштиту конкуренције да је предузеће „Градска гробља” злоупотребило монополски положај, тако да је казна од 2,7 милиона неизбежна. За Студију овдашњег Економског факултета, која је утврдила монополски положај, предузеће је требало да плати још два милиона динара, пе је уложена жалба и на тај износ, али одлука па жалби још није стигла. Кажњени не одустају од тврдње да на овај начин Београд врши политички притисак на локалну самоуправу

Пише Александар Јокићев

Крагујевац је први град у Србији са званичном потврдом и изреченом новчаном казном од 2,7 милиона динара за једно градско јавно комунално предузеће, јер је монополиста на тржишту и тај положај је злоупотребило. Наиме, Управни суд у Београду је потврдио да су „Градска гробља” злоупотребила доминантан положај на тржишту издавања и закупа гробних места, саопштено је из тог суда.

У саопштењу се наводи да је Управни суд 22. септембра као неосновану одбио жалбу ЖКП „Градска гробља” из Крагујевца поднету против решења Комисије за заштиту конкуренције. Управни суд је у пресуди оценио да је правилна одлука Комисије за заштиту конкуренције којом је утврђено да су Градска гробља злоупотребила доминантни положај. Наводи се да је Комисија правилно оценила постојање забрањеног „везивања”, односно радњи супротних одредбама Закону о заштити конкуренције.

Тиме је корисник услуга приморан да закључењем уговора о закупу гробног места на издвојеном подручју гробља „Бозман” са „Градским гробљима” закључи и уговор

СУД НИЈЕ ПРИХВАТИО ВЕШТАЧЕЊЕ - ДРАГАНА РАДОВИЋ

о изради и постављању надгробног обележја и уговор о извођењу радова који се односи на израду и постављање опсега, што је условљавање избора локације са израдом споменика.

Казна од 2,7 милиона динара коју је изрекла Комисија за заштиту конкуренције постала је тиме неизбежна. За Студију овдашњег Економског факултета, коју је наручила београдска Комисија, чиме је и потврђен монополски положај, предузеће је требало да плати још два милиона динара. Истом суду је на овај износ уложена жалба, али коначна одлука још увек није стигла. Према речима директора „Градских гробља” Драгана Радовића не треба сумњати да је и без тог додатног износа који треба платити егзистенција запослених плаћањем казне угрожена. Зато је Комисији за заштиту конкуренције упутио молбу да се казна од 2,7 милиона динара уплати на више рата.

■ Чудне одлуке

- Не желим да се бавим политиком, али одлука Управног суда је донета без вештачења које смо тражили, а Комисија за заштиту конкуренције је утврдила шта је утврдила без тога да нам се било ко обратио. Наручили су Студију Економског факултета, која је потврдила монопол, а нисмо знали да је било ко долазио на гробље „Бозман” и изборјао споменике. Иначе, ми смо утврдили да је учешће наших надгробних споменика нешто испод 39 одсто, што значи да нисмо злоупотребили положај на тржишту. Наравно, ми смо упутили више позива Комисији за заштиту конкуренције да тај посао заједно обавимо, међутим, нису се одазвали, каже Радовић.

- Нисмо се слагали са одлуком Комисије, јер није узела у обзир све релевантне податке. Ако се зна да осим „Бозмана” предузеће газдује Варошким, Палилулским и Сушичким гробљем, онда се те издвојене парцеле односе на укупно

ГРОБЉЕ „БОЗМАН” ПОД ЛУПОМ УПРАВНОГ СУДА

2,6 одсто свих гробних места. Зашто је само „Бозман” гробље узето као мерило, пита Радовић.

Међутим, већ у самом решењу Комисије за заштиту конкуренције стоји да је „на „Бозману” у периоду од 2005. до 2009. године издато у закуп око 90 одсто гробних места у односу на укупан број гробних места издатих на градским гробљима у Крагујевцу, док су на осталим гробљима само спорадично давана у закуп гробна места”. Разлог је једноставан: на осталим гробљима више нема места за ширење, иако Радовић каже да се сахране обављају и на осталим гробљима.

Заправо, када је реч о успостављању ексклузивних парцела и гробних места, Радовић објашњава да је издвајање парцела резултат жеље појединих грађана да закупе гробна места преко реда, то јест, на парцелама које су близу саобраћајница унутар гробља и стаза, како би имали бољи прилаз, или, на пример, хлад дрвета.

Иначе, занимљиво је да је цена закупа гробних места на ексклузивним парцелама иста као и у случају редовних парцела. Иако логика каже да је најједноставније било подићи цену места на овим посебним парцелама, Радовић наводи да су у овом предузећу сматрали да је познато, покренули да се задржи једнообразност и избегне постављање свакаких споменика.

■ Све је политика

Пријаву против Јавно-комуналног предузећа „Градска гробља”, као што је познато, покренули су приватни каменоресци, иако је са њима јула 2010. године потписан споразум, када је почело да се говори о провери коју покреће Комисија за заштиту конкуренције.

Председник Управног одбора ЖКП „Градска гробља” Дејан Искреновић, представник града, је директан. Уопште не доводи у сумњу питање да ли је све што се дешава Крагујевцу и градским предузећима – политика. Искреновић каже да се види одакле ветар дува, мислећи на притисак Београда, односно, Демократске странке на актуелну градску власт оличену у „Заједно за Шумадију”.

Према његовим речима, поред Варошког, Палилулског, Сушичког и „Бозман” гробља који су поверени на управљање јавно комуналном предузећу на територији града постоји још 13 гробља. У ширем окружењу Крагујевца је још 51 гробље, и на свим тим гробљима, попут сеоских, газдују месне заједнице и канцеларије. На њима нема посебних – издвајањем парцела и све их покривају приватни каменоресци. И поред тога, разговарало се са правним заступником каменорезаца, постигнут је договор да део поред главних саобраћајница задржи градско предузеће, а они да добију део парцела поред стаза. Сматрало се да је неспоразум превазиђен.

- О каквом монополском положају, онда, говоримо. Поред толико гробља где приватни каменоресци, слободно се може рећи, имају предност, за Комисију за заштиту конкуренције репер је „Бозман”. Све има политичку позадину, фамозна регулаторна тела могу да раде ово што раде јавно комуналним предузећима града Крагујевца, категоријан је Искреновић. С обзиром да су на челу Пореске управе и институција које врше контролу углавном кадрове Демократске странке, по Искреновићу, јасно је ко стоји иза свега.

Седмог новембра ове године истиче четворогодишњи мандат садашњој директорки Дома здравља Крагујевац др Радмили Обрадовић. Она је желела да на том радном месту остане, па је, као и још четири кандидата, конкурисала за челну позицију, али није добила подршку Управног одбора Дома здравља. Већину гласова Одбора, на седници одржаној 12. октобра, нису имали ни њени противкандидати, па је председник УО Иван Копривица Скупштини града, који је оснивач ове здравствене установе, упутио обавештење да ни један од кандидата који су конкурисали за дужност директора није изабран. Истовремено, он је предложио и да се именује в. д. директора Дома, како би ова институција могла несметано да функционише.

О овоме би на сутрашњој седници требало да се изјасне и одборници Скупштине града, пред којима ће се наћи решења о разрешењу др Радмили Обрадовић и именовану др Бранимирке Свилар за вршиоца дужности директора Дома здравља, коју је Скупштина, на седници од 18. октобра, предложила одборничка група Уједињени региони Србије.

Чињеница да др Радмила Обрадовић није добила поверење чланова Управног одбора Дома здравља у јавности се различито тумачи, мада се о њеној смени одавно „шушкало” и често причало како њене високо котиране колеге из Г17 нису могле да је одбране од намере градоначелника да она буде смењена. Та прича никада није званично потврђена, а гласање Управног одбора добро је дошло онима који тврде да је очигледно како у коалицији „Заједно за Шумадију” и Г17 Плус, односно у Уједињеним регионима Србије, односи нису баш најбољи, за шта налазе и многе друге мере.

Треба рећи да је Иван Копривица, председник Управног одбора Дома здравља, који је и оцењивао рад др Обрадовић на прошлој седници УО и давао „зелено” светло на конкурс за избор директора, баш човек из њене странке, Г17 Плус. Он каже како мисли да је др Обрадовић, годинама у континуитету, „савршено радила свој посао”, али да јој сви чланови Управног одбора Дома здравља ипак нису указали поверење из „неких

Поко зна који пут у последњих неколико месеци радници путарских предузећа из Крагујевца, Београда, Ниша, Врања и Новог Сада у понедељак, 24. октобра, протестовали су испред зграде Владе Републике Србије. Захтеви окупљених радника предузећа из састава „Нибенс групе” су исплата заосталих зарада, деблокада рачуна предузећа и обустављање предстечајног поступка. Рачуни предузећа из „Нибенс групе” блокирани су због дугова од 180 милиона евра. Због тога је са банкама постигнут договор о реструктурирању предузећа кроз стечај. Почетак тог поступка одложен је до краја октобра, а радницима се дугују две до четири плате. Привредни суд у Београду 26. октобра, када је овај број „Крагујевачких” био у штампарији, одлучивао је да ли ће предузећа ове групе отићи у стечај, или ће над њима бити покренут поступак реорганизације и реструктурирања.

Према последњим информацијама Привредни суд је одбио захтев о реструктурирању Предузећа за путеве „Ниш”, па ће то предузеће, према изјавама челника Синдиката путара Србије, највероватније отићи у стечај.

У понедељак су радници пет путарских предузећа прекинули протесте у Београду, али су најавили да ће протесте наставити без блокирања путева и саобраћајни-

ЗАТВОРЕНА ВРАТА ИНСТИТУТА

Стоп за директора Ђокића

Запослени у крагујевачком Институту за јавно здравље, који штрајкују скоро месец дана, од прошле недеље радикализовали су протест и затворили врата Института за директора Драгољуба Ђокића. Ову одлуку донели су након што су у Министрству здравља обавештени да се не зна поуздано када ће се на дневном реду Владе разматрати иницијатива Управног одбора о смени директора Ђокића.

Штрајкаче је у Институту прошле недеље посетио министар здравља Зоран Станковић, који се неочекивано појавио у Крагујевцу. После разговора са министром и директором, којег су штрајкачи накратко пустили да уђе, усред ноћи његову канцеларију напустиле су и две докторке лојалне Ђокићу, док су штрајкачи остали у згради.

ЗА ПАЦИЕНТЕ УЛАЗ НИЈЕ ЗАТВОРЕН

- Министар није био сигуран да ли ће влада разрешити о развоју овог или можда наредног четвртка, што је прелило кап у чаши нашег незадовољства. Очекивали смо много брже решење, јер смо четврту недељу у штрајку, без плата, за шта штрајкачки одбор више не може да буде одговоран, рекла је др Драгана Ивановић, председница Штрајкачког одбора, објашњавајући да су штрајкачи незадовољни директором, проф. др Драгољубом Ђокићем, чије је разрешење Министарству здравља Србије пре две недеље предложио Управни одбор те установе.

Забрану уласка директору објаснила је као потребу да га заштите од евентуалног физичког напада или провокација штрајкача, који су на ивици стрпљења, због одуговлачења Владе да реши овај проблем. Иако је прописан минимум процеса рада, у Институту кажу да примају све пацијенте, али да приоритет имају старији од 65 година, труднице, породиље, деца, ђаци и студенти до 26 година.

Г.Б.

СМЕНА ДИРЕКТОРА ДОМА ЗДРАВЉА

Одлазак уз добре оцене

Ни др Радмила Обрадовић, као ни њена четири противкандидата, нису добила потребну већину гласова Управног одбора Дома здравља, па ће на челу бити вршилац дужности директора, а предлог је да то буде др Бранимирка Свилар

својих разлога“. Њему нису познати било чији лични разлози за неповерење, нити се на УО о томе коментарисало. Једном годишње УО је оцењивао њен рад и увек су биле позитивне оцене.

Др Обрадовић није добила потребну већину - три од пет могу-

ћих гласова. Гласање је, иначе, било тајно, баш из разлога да се не би утицало на чланове. Није било ни велике расправе, каже наш саговорник.

Испоставило се др Радмила Обрадовић, специјалиста ургентне медицине, али ни њени противкандидати нису задовољили критеријуме, јер су добили по два или мање гласова, због чега ће конкурс бити поновљен. Један од кандидата није доставио ни потребну документацију - да није у сукобу интереса и да се против њега не води кривични поступак. Остале пријаве су биле уредне и, по тврдњи Копри-

вице, поступало се у свему у складу са Законом о здравственој заштити.

Ко су остали лекари који су конкурисали за директорску функцију није познато, јер председник УО каже да није упутно саопштавати ко све није прошао и због чега.

- Могу само да кажем да генерално није било замерки на рад директорке Обрадовић, једноставно догодило се да није имала довољно гласова. Свако по наособ зна зашто јој је дао или није свој глас. Управни одбор и ја лично смо задовољни радом и руковођењем директорке у претходном мандату. Оценили смо је највишом могућом оценом на прошлој седници. Дом здравља је у њеном мандату добио акредитацију по први пут, проглашена је установом са најбољом организацијом рада, и то не сме да се занемари, каже И-

БЕЗ КОМЕНТАРА - ДР РАДМИЛА ОБРАДОВИЋ

(6. новембра 2007. године) питала се Република и други сазив Управног одбора, а у међувремену су те ингеренције „спуштене“ на град.

Др Обрадовић се, дакле, враћа послу специјалисте ургентне медицине у оквиру Дома здравља којим ће руководити још свега десетак дана. Шта ће конкретно после радити и на којем месту ће бити распоређена ни сама није знала да нам каже, јер то зависи од новог руководства. Њен коментар за целу ситуацију је био да „нема коментара“, уз опаску: „Никада неће моћи да ми одузму знање и докторску диплому“.

Привремену „дирингентску палицу“ у Дому преузеће др Бранимирка Свилар, специјалиста интерне медицине, рођена 1954. године у Винковцима, у Хрватској. Медицински факултет завршила је 1979. године у Београду. У периоду од 1980. до 1991. године радила је на месту лекара опште медицине у Медицинском центру у Винковцима, а потом у Здравственом центру у Вуковару. Специјализацију из области интерне медицине завршила је 1997. године у Београду и од тада ради у Дому здравља Крагујевац, на месту лекара специјалисте интерне медицине, а од 2003. до 2010. године радила је као стручни сарадник у предкомисији за ПИО осигурање.

Предлог да др Свилар буде в.д. директора није потекао из Дома, већ из одборничке групе Уједињени региони Србије, а како каже председник УО Дома, она није конкурисала за директора.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ДР БРАНИМИРКА СВИЛАР, ПРЕДЛОЖЕНА ЗА В. Д. ДИРЕКТОРА

НОВИ МАНДАТ ДИРЕКТОРКИ АПОТЕКЕ КРАГУЈЕВАЦ

Једногласно подржана

Дипломирани фармацеут Мирјана Протић по трећи пут на челу Апотека Крагујевац

За разлику од директорке Дома здравља, коју ових дана чека одлазак из директорке фотеле, актуелну директорку Апотеке Крагујевац Мирјану Протић, дипломираног фармацеута, чека нови поновљени мандат. Она је, иначе, изабрана у истом „пакету“, новембра 2007. године, заједно са директором Хитне медицинске помоћи и др Радмилом Обрадовић, тако да им у исто време истичу мандати.

Према речима Љубице Ђуровљевић, правнице Апотека Крагујевац, Управни одбор је једногласно изабрао Мирјану Протић, након регуларно спроведеног јавног конкурса и тај предлог је упућен оснивачу - Скупштини града. У три за директорско место још су биле и бивше директорке ове установе, Надежда Комадина-Савић и Мирјана Јосимовић.

Конкурс је био објављен 9. септембра у „Вечерњим новостима“, био је отворен до 24. септембра, а одлуку о поверењу Мирјани Протић УО донео је 14. октобра.

Иначе, Мирјана Протић Фармацеутски факултет завршила је 1978. године на Универзитету Мартин Лутер у Халеу, Немачкој. Исте године се запослила у овдашњој Апотекарској

установи, као приправник, затим као шеф смене, заменик шефа и на крају као начелник апотеке „21. октобар“, где је остала све до 1994. године. Наредне две године радила је као фармацеут у приватној фармацеутској фирми и у приватној апотеци, да би од 1996. до 1998. имала и апотеку у приватном власништву. На функцију директора Апотекарске установе први пут је именована 1998. године и на њој остала четири године. Од 2002. до краја маја 2007. радила је најпре у апотеци „Бресница“ као фармацеут, а последње две године као начелник апотеке „Ердоглаја“. Од 25. маја до 6. новембра исте године обављала је функцију вршиоца дужности Апотеке, а од тада је на функцији директора те институције.

РАДНИЦИ „НИБЕНС ГРУПЕ“ И ДАЉЕ У ПРОТЕСТУ

Остаје претња стечаја

ца, пошто договор у Министарству инфраструктуре о решавању проблема „Нибенс групе“ није постигнут.

Према речима председника Самосталног синдиката Предузећа за путеве „Београд“ Милана Јовновића, путари нису успели да одрже састанак са представницима државе и одлазе кући разочарани и без даљих планова.

Путари су покушали да разговарају и са председником Србије Борисом Тадићем, али им то није успело.

Јовановић је рекао да нико, осим људи из Министарства инфраструктуре, није био заинтересован да разговара са њима и додао да разговори само са тим министарством нису довољни. Током протеста у Београду био је најављен и разговор представника пет путарских предузећа са државним секретарима у министарствима за инфраструктуру и енергетику Јовицом Заркулом и Рајком Перићем.

Иначе, протести су организовани јер путарима није уплаћено, иако је то раније било договорено, 200 милиона динара за једномесечну плату и набавку енергената. Исплата 200 милио-

Која ће од пет предузећа отићи у стечај, а која у реструктурирање одлучује ових дана Привредни суд. Средства од 200 милиона динара које су обећали министар Мркоњић и премијер Цветковић још нису уплаћена, а протести ће бити настављени без блокада саобраћајница

на динара договорена је 19. октобра на састанку премијера Србије Мирка Цветковића и министра инфраструктуре Милутина Мркоњића.

У Самосталном синдикату путара Србије кажу да, ако што прве не буде уплаћен тај новац, радници предузећа за путеве из Крагујевца, Ниша, Београда, Враћа и Војводине неће моћи током зиме да одржавају око 30 одсто комплетне путне мреже у Србији.

Путари тврде да је АИК банка, највећи финансијски поверилац „Нибенс групе“, потписала сагласност да путарима буде уплаћено око 200 милиона динара, али да гаранцију за то треба да обезбеди генерални директор Јавног предузећа „Путеви Србије“, који је уместо гаранција, затражио

одобрење Управног одбора тог јавног предузећа, што успорава процес.

Према информацијама синдиката АИК банка тражи да јој тај новац буде враћен до краја ове године. Иначе, „Нибенс група“ је раније код банака на име кредита унапред заложила приходе од одржавања магистралних и регионалних путева у Србији, а сада због дугова радници већ месецима не примају плате.

Путарска предузећа ове групе банкама дугују око 130 милиона евра, а укупно дугују око 170 милиона евра. Радници траже да се одблокирају рачуни тих предузећа како би могли да наставе да раде, да им буду исплаћене заостале зараде, да потраживања банака буду конвертована у капитал пре-

ПРОТЕСТ РАДНИКА „НИБЕНС“ ГРУПЕ ПРЕД ВЛАДОМ СРБИЈЕ

дузећа и да банке преузму управљање тим предузећима.

Запослени у овој групацији од банака траже и да се одрекну високих камата и да им се обезбеди да кредите врате у наредних десет година. Поводом догађања у путарским предузећима огласио се и Савез самосталних синдиката Србије, који је упутио писмо премијеру Мирку Цветковићу и министру полиције Ивици Дачићу.

„Већ више месеци траје незадовољство радника „Нибенс групе“ као последица лоше приватизације и неспремности владе да реши проблеме у компанијама путне

привреде у којима је запослено 5.000 људи. Сви досадашњи разговори о захтевима запослених и обећања која су дале надлежне институције нису испуњена. Захтевамо да влада хитно предузме неопходне мере и кроз социјални дијалог пронађе оптимално решење, како за државу, тако и за запослене“, пише у писму које је потписао председник СССС Љубисав Орбовић.

У Синдикау путара Србије кажу да ће протести бити настављени, али нису желели да открију који ће облици синдикалне борбе бити примењени.

М. ЂЕВИЋ

Пише Никола Стефановић

У ПОСЕТИ „ФИАТОВОЈ“ ФАБРИЦИ У ПОЉСКОЈ

Промена менталитета – П

Још давне 1921. године, око четири деценије пре него што ће заживети у Крагујевцу, у Пољској је почела са радом фабрика аутомобила „Фијат“, чиме је постала први страни партнер у историји компаније из Торина. Од обичног ауто-сервиса и неколико десетина произведених возила после Првог светског рата, преко мучног социјалистичког периода који је обележила чувена „пеглица“, данашња фабрика достигла је производњу и од 600 000 возила годишње. Нажалост по нас и традицију крагујевачке фабрике, међу њима је и нови модел „фијат 500“, тј. нови „фића“, кога се сви народи бивше СФРЈ радо и са сетом сећају.

Близу два и по милиона квадрата површине, од тога пола милиона намењених производњи, 11.000 запослених, укључујући и компоненташе, извоз у 68 земаља и фабрика која заузима седам различитих локација у Пољској, само су неке од задивљујућих цифара које описују пољског гиганта. Уосталом, то је и највећа фабрика у Пољској, а друга по отвореном извозу.

У ФАБРИЦИ „КАО У АПОТЕЦИ“

Довољно је једном прошетати халама стационарним у граду Тихи, како су то учинили новинари из Србије пре десетак дана на позив дугогочасног италијанског произво-

ђача, и схватити да су импресивне бројке резултат мукотрпног преображаја и проливног зноја. А уколико се на међународним сајмовима, семинарима и такмичењима

Преко два милиона „Панди“, рекорд од 600 хиљада возила годишње, роботизација и око 11 000 запослених резултати су огромног уложеног труда, а по речима генералног директора Здислава Арлета, све то не би било могуће да није промењен однос пољских радника према послу

покупе и бројне награде, па иза себе оставе и великани попут немачког „БМВ“, онда компанија „Фијат аутомобили Пољска“ свакако представља пример који треба следити.

■ Смејали се Јапанцима

Производња је у појединим сегментима стопостотно аутоматизована, а људски фактор је присутан само у управљању роботима. Модернизација је довела до снажног повећања производње, па од преко девет милиона до сада укупно произведених аутомобила, последњих година са трака сиће у просеку пола милиона возила у периоду од дванаест месеци. Сем модела „панда“ и „фијат 500“, ово је од 2008. и „родно место“ возила „Форд Ка“, а од ове године и „ланче ипсилон“

– Када сам 1975. године био у посети фабрици у Крагујевцу, „Застава“ је тада била далеко испред нас. Прошле године поново сам био у посети и мислим да је сада пред вама доста посла. Тај процес развоја је спор, зато вам је потребно много стрпљења јер се

не може одмах направити велики скок, истакао је у свом обраћању генерални директор ФАП Здислав Арлет, додавши да је предност на нашој страни стога што ће, као и у случају сваке нове фабрике, погони „Фијат аутомобили Србија“ у Крагујевцу бити модернији од постојећих у Пољској.

Арлет каже да је већина линија у фабрици у Тихију аутоматизована између 80 и 90 одсто, те да је главна брига и посао људи да препознају који од робота више не врше своју функцију адекватно, како би били замењени. Иако работи просечно коштају око 250 000 евра, он напомиње да су далеко вреднији

ДИРЕКТОР „ФИЈАТ АУТОМОБИЛИ ПОЉСКА“ ЗДИСЛАВ АРЛЕТ

ФАП У БРОЈКАМА И ГОДИНАМА

Рекорд држи пеглица

Ове године „Фијат Пољска“ обележава девет деценија постојања. Постојећа фабрика изграђена је 1972. године. Три године касније произведен је први „фијат 126“, познатији као „пеглица“, модел који је поставио можда и недостижан рекорд са направљених преко 3,3 милиона примерака. Први „синквенто“ сисао је са трака 1991. године, исте године када су у производњу уведени и први роботи, а годину дана касније пољска Влада и „Фијат“ потписали су и званични споразум о сарадњи.

У погонима у Пољској 1993. отпочела је производња модела „фијат уно“, а 1997. модела „па-

лио“. Годину дана касније, одавде је светлост дана угледао „сеинто“. Пре осам година отпочела је серијска производња „панде“, а до данас је ово возило стигло до два милиона купаца. У 2009. години забележена је рекордна производња од 600 000 возила, а до краја септембра ове године из фабрике у Тихију изашло је близу 370 000, са пројектованим планом од пола милиона до 31. децембра.

Прошле године сваки радник просечно је произвео 91 аутомобил који се извози у 68 земаља. Само у Пољској „Фијат“ има 76 овлашћених дилера и 462 добављача. Има 25 производних линија, две роботизоване лакирнице, а просечна старост машина је мања од десет година.

ПОЛИТЕХНИЧКА ШКОЛА ДОБИЛА САВРЕМЕНУ ОПРЕМУ ОД „ФИЈАТА“

Робот за ђаке – као у фабрици

Ученици крагујевачке Политехничке школе убудуће ће своје теоријско знање употпуњавати вештинама које ће им бити значајне у даљем школовању и раду. Донација компаније „Фијат аутомобили Србија“, вредна око 90.000 евра, омогућиће ученицима ове школе да по завршетку школовања брже дођу до посла, али и да са више шанси конкуришу за посао управо у компанији „Фијат аутомобили Србија“ или код неког од његових коопераната.

Генерални директор компаније ФАС Антонио Бездаре Ферара уручио је Политехничкој школи у Крагујевцу савремену опрему какву ће користити и крагујевачка фабрика у производњи потпуно новог модела аутомобила. Опрема коју ће користити ученици ове школе састоји се од робота, управљачке јединице и „Сименсовог“ индустријског рачунара за управљање и аутоматизацију фабричког постројења. Ову донацију поред ФАС-а обезбедили су и јапанска компанија „Комау“, чији је робот и немачка компанија „Сименс“, која је донирала рачунар за управљање роботом.

РОБОТ НАМЕЊЕН УЧЕНИЦИМА

Ферара је рекао да је један од стратешких циљева ФАС-а развој младих и перспективних ученика и студената, због чега ова фирма константно улаже у њихов професионални развој. Он је објаснио да је једина разлика између робота који је добила Политехничка школа и робота какви ће се користити у производњи аутомобила у Крагујевцу у димензијама, односно да ће носивост фабричких робота бити већа.

– Уверени смо да је опрема коју смо поклонили од велике важности за ученике и да ће им помоћи да стекну практична знања која ће примењивати током

Компанија „Фијат аутомобили Србија“ донирала је Политехничкој школи технолошки савремену „Сименс“ и „Комау“ опрему намењену школским лабораторијама, вредну око 90.000 евра, управо онакву каква ће се користити у модернизованим халама крагујевачке фабрике

будуће каријере. Ђаци ове школе чине 20 одсто радника ФАС-а. Тај проценат ће убудуће бити знатно већи. Зато је примарни циљ компаније улагање у развој младих и перспективних кадрова који ће одмах после завршене школе бити способни да уђу у процес производње без додатне обуке, рекао је Антонио Бездаре Ферара.

■ Опрема последње генерације

Директор производње ФАС-а Нунцио ди Бартоло истакао је да је опрема коју је добила Политехничка школа последње генерације и да ће је крагујевачка фабрика аутомобила користити први пут.

Он је објаснио да робот „Комау Смарт 6“ има носивост до шест килограма, максимални хоризонтални домет до метар и по, а прецизност у варењу је 0,05 милиметара, као и да је и управљачка јединица робота последње генерације.

Тако ће се од сада ученици ове школе обучавати на робот руци која је индентична оној која ће се налазити у погонима ФАС-а, тако да ће се потпуно упознати са машинном и процесом рада на њој. Софтвере за аутоматизацију фабричких постројења, који ће се такође први пут користити у аутоиндустрији, крагујевачкој школи поклонила је компанија „Сименс“.

У Политехничкој школи неки професори су већ прошли обуку за коришћење робота и програма. Овде кажу да ће у компанији „Фијат аутомобили Србија“ бити инсталлирано 300 робота и да ће ученици Политехничке школе, захваљујући донацији ФАС-а, одмах по завршетку школовања моћи да раде на њима.

У школи кажу да су сада створени услови да Политехничка школа оспособљава врхунске кадрове за рад у компанији „Фијат аутомобили Србија“ и пратећим фабрикама.

■ „Фијат“ најзначајнији партнер

Партнерство ФАС-а и Политехничке школе успостављено је одмах по доласку „Фијата“ у Крагујевац. Пре три године ова школа и ФАС потписали су уговор о обављању практичне наставе за један број запослених у крагујевачкој фабрици. И док се у ФАС припремају за производњу новог модела аутомобила, око 400 производних радника прошло је обуку у Политехничкој школи.

САДАШЊИ ТРЕНУТАК ШКОЛЕ

Пуни кабинети и радионице

Декретом од 14. марта 1854. године кнез Александар Карађорђевић оснива Занатску школу при Тополовници. Занатлијска школа је била прва установа такве врсте у Србији. Занатлијска школа је укинута 1859. године, да би 1862. године била донета одлука да Занатлијска школа при Војној фабрици у Крагујевцу настави рад.

Данас Политехничка школа има око две хиљаде ученика. У њој ради 140 професора и стручних сарадника. Има 64 одељења, 56 специјализованих кабинета

и три радионице за извођење наставе. Школа има библиотеку са преко 30.000 књига.

Школа располаже са преко 11.789 квадратних метара затвореног учioniчког и радионичког простора и 6.000 квадрата отвореног простора са саобраћајним полигоном, као и новом физкултурном салом. Опремљена је компјутерима и пратећом рачунарском опремом, као и савременим аудио визуелним наставним средствима. Школске радионице опремљене су свим потребним средствима и машинама за ручну машинску обраду.

Школа је проглашена за најбољу машинску школу у периоду 1986-1997. године, а 1998. године је проглашена за најбољу саобраћајну школу.

УТ ДО УСПЕХА

Људи који њима управљају, па се отуд издвајају милионске суме за едукацију запослених.

Ипак, по његовим речима, ни овладавање новим технологијама и роботима није био тако велики проблем као што је био рад на промени менталитета запослених, те је руководство највише пажње посветило „људском аспекту производње“.

Много смо времена и труда уложили у стварање здравог односа са радницима као и њиховог другачијег односа према послу, јер их је требало убедити да не раде ни за фабрику, ни за директора, већ за себе. Када смо им причали да се радник у јапанској фабрици пре него што почне са радом најпре помоли машини, сви су се смејали. Наши радници нису схватили да ако његова машина не ради, фабрика му неће платити, а он неће прехранити своју породицу. Данас се томе више нико овде не смеје.

Уместо подсмеха, запослени су засукали рукаве, па су до пре четири године радили и сваке суботе, а неретко и недељом. У том приступу отишло се и корак даље, па је из производње елиминисана инспекција рада. Тачније, ово је и једина фабрика у Пољској, тврди Арлет, у којој она не постоји.

Успели смо да им објаснимо да су најбоља инспекција управо они сами, наравно, уз купце. Учили смо их да је срамота да их инспектори проверавају и тако створили климу у којој се врло лако дозна ко је и како направио грешку. Последице таквог односа су да је чак и 40 одсто возила пролазило прву контролу и да од почетка производње модела „панда“ нисмо изгубили ниједан ауто због грешака, уста-

лом, зато „панда“ и траје тако дуго. Такву ситуацију од срца желим свима у Крагујевцу.

■ Тихо, уредно, оптимизовано

Да има истине у овим причама о односу менаџера и радника, потврђују и два млада инжењера из Србије, Игор Зорановић и Ненад Лучић, који су тек допутовали у Тихи на обуку. Наиме, по њих је на аеродром лично дошао директор Арлет и сместио их у хотел у коме тренутно бораве.

И када се закорачи у роботизоване хале, стиче се објективан утисак да је све од речи до речи истина. Човек најпре остане затечен, не толико величином простора колико чињеницом да је толики простор – празан. Ванредно чиста подлога педантно је обележена па су жутом бојом маркирани простор и стазе резервисане за пешаке како би се рад одвијао несметано. Ипак, осим огромних вештачких руку од метала које небројено пута понављају исту радњу у савршеном ритму и делова каросерије који су предмет обрађивања, готово да ничег другог нема, људи понајмање.

Занимљиво, у сред хале налази се посебан простор за бицикле које се овде обилато користе. Наиме, с обзиром на величину простора, како се не би губило време у ходању с једног краја на други зарад додатне провере, примера ради, возачких врата, запослени користе ово

превозно средство да би што пре завршили обавезе. Штавише, многи од њих „службени“ бицикл паркирају поред линије на којој раде како би им се у сваком тренутку нашао при руци.

Једини процес у коме работи нису у широј примени је склапање возила које се још увек готово у потпуности обавља мануелно. У очи нарочито пада да је велики број радника на траци женског пола, као и да преовлађују млади радници, неретко са актуелним

модним детаљима на телу, попут пирсинга, тетоважа и неуобичајених фризура, какве би, захваљујући предрасудама, у Србији још увек мали број послодаваца запослио.

Сви раде попут машине, без превише буке, уз коју шалу и смех, пре свега због присуства толиких новинара који их по-

сматрају као светско чудо осмо. На траци примећујемо моделе „фијат 500“ са ознаком „гучи“. Домаћини објашњавају да је реч о специјалној серији која се ради у договору са чувеном модном кућом. Очигледно је и стари, добри „фића“ изгубио битку са савременим добом или пак иде у корак са временом, те је преко ноћи постао елитно возило.

Најзад, последње, не и мање битно је питање о висини просечне плате радника у производњи.

СЛИЧНОСТИ ИЗМЕЂУ ТИХОГ И КРАГУЈЕВЦА

Позив за побратимство

Од челника града у коме је смештена фабрика „Фијат аутомобили Пољска“ стигао је и званични позив колегама из Крагујевца за братимљење два града, а иако се чини да је једина спона матична компанија из Италије, два града имају још штошта заједничко. Са око 130 000 становника Тихи је насељен приближно колико и Крагујевац, а с обзиром на то да је реч о индустријском граду који се највише и најбрже развијао, условно речено, после Другог светског рата у планском социјализму, стога и по урбанистичком уређењу има доста сличности са будућим побратимом. Најзад, у његовој непосредној близини налази се и меморијални музеј посвећен најозлоглашенијем концлогору у Другом светском рату – Аушвицу, па иако је такво поређење неукусно, оба града деле и заједничку – трагичну судбину.

А она је сасвим солидна за пољске услове – хиљаду евра, истина пре опорезивања, али и без прековременог рада који се додатно плаћа.

Све је ствар добре организације. Осам сати је довољно сваком раднику за обављање конкретне задатке, а ако није довољно, онда или нисте квалитетан радник или морате нешто променити у својој личној организацији. А што се тиче нас менаџера, добри смо ако све функционише и кад нисмо ту. Ако оставимо производњу без надзора, а она се уруши, јасно је да менаџер не ваља, открива нам за крај директор Здислав Арлет тако једноставно, а ипак компликовану формулу за пут до успеха. Још само да је неко у Србији примени.

ПРЕДСТАВНИЦИ „ФИЈАТА“, ШКОЛЕ И ГРАДА ПРИ УРУЧЕЊУ ДОНАЦИЈЕ

Директор школе Сениша Којић каже да та школа сарађује са међународним компанијама у Крагујевцу и региону са основним циљем да млади који заврше образовање буду у прилици и да се запосле, а „Фијат аутомобили Србија“ су најзначајнији партнер школе.

Иначе, ово није први пут да школа добије донацију од ФАС-а. Већ су добили један „пунто“ у деловима, на коме ће ученици практично учити монтажу и демонтажу аутомобила, а најављене су и нове донације.

На основу практичне наставе коју смо радили за ФАС можемо да дођемо до тога шта је тој компанији и њеним кооперантима потребно, односно какав кадар и какав профил радника траже. То је ипак пре питање за менаџмент компаније, него за нас у школи. Компанијама које долазе у Србију, као и ФАС-у, овога тренутка потребни су техничари роботике и мехатронике, као и радници на монтажи аутомобила или делова

на аутомобиле. Наша школа је спремна да одговори таквим захтевима компанија, јер релативно брзо можемо да се престројимо у ходу, објашњава Сениша Којић.

Школа са ФАС-ом није потписала уговор о школовању радника за потребе те фабрике, али је из донација, као што су расклопљени „пунто“, робот и најсавременији софтвери за ауто дијагностику, јасно да и менаџмент фабрике у Крагујевцу на Политихничку школу, као и овдашњи Машински факултет, озбиљно рачуна.

Зашто и не би када је ова школа у Крагујевцу најстарија и највећа за образовање радника и осталог индустријског кадра у Србији. Основана је половином 19. века, непосредно након почетка производње топова у крагујевачкој Тополивници, а од половине 50-их година прошлога века, кад је у Крагујевцу почела производња аутомобила, образује раднике и за аутомобилску индустрију.

М. ЂЕВИЋ

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ЦЕНТАР доо Крагујевац

ПРИЈАВА НЕОВЛАШЋЕНОГ КОРИШЋЕЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ПД „Центар“ Крагујевац је омогућио пријаву неовлашћеног коришћења електричне енергије преко бесплатног телефонског броја **0800/360-330** који је оперативан 24 сата. Пријаве ће се примати у огранцима друштва: „Електрошумадија“ Крагујевац, „Електроморава“ Пожаревац и „Електроморава“ Смедерево.

Пријава неовлашћеног коришћења електричне енергије може се извршити и преко сајта www.edcentar.com.

ПД „Центар“
Крагујевац

Огранци друштва:
ЕД Електрошумадија
34000 Крагујевац
Ул. Слободе бр. 7
Тел. 034/370-082
Факс 034/370-156

ЕД Електроморава
12000 Пожаревац
Ул. Јована Шербановића бр. 17
Тел. 012/223-926
Факс 012/224-841

ЕД Електроморава
11300 Смедерево
Ул. Шалиначка бр. 60
Тел. 026/231-210
Факс 026/227-141

СУЂЕЊЕ ЗА АФЕРУ «ИНДЕКС»

Само декан није одговарао

ОПТУЖЕНИ У ЈЕДНОМ ОД ПРВИХ ПОЈАВЉИВАЊА НА СУДУ

Судско веће до сада је саслушало све професоре Правног факултета у Крагујевцу, осим декана Предрага Стојановића, који, по налазу вештака, није у стању да прати суђење нити да да исказ. Судски процес, ипак, иде даље и налази се у фази доказног поступка

Пише Марија Обреновић

Већи део професора крагујевачког Правног факултета ових дана ће, уместо за катедром, поново седети у судници Вишег суда у Смедереву. Наиме, главни претрес најмасовнијег суђења у историји српског правосуђа биће настављен данас. Председница Већа судија Слађана Бојковић требало би током данашњег дана, сутра и у понедељак, 31. октобра, да саслуша још десет сведока у овом случају.

■ Отезање у недоглед

Од откривања афере „Индекс“ протекло је безмало пет година, а када ће коначно добити и судски епилог нико поуздано не може да тврди. Чињеница да се читав процес прилично отегао, али и да је у сличном случају у Хрватској одавно донета пресуда, у чаршијским причама, али и појединим медијима, покренула је спекулације да ће читав случај бити „пуштен низ воду“ чекањем да наступи застарелост. Судија Слађана Бојковић, међутим, објашњава да је то немо-

гуће, пошто су у питању кривична дела која не застаревају.

Суђење професорима Правног факултета и њихови „помагачима“, али и студентима који су се због давања мита такође нашли на оптуженичкој клупи Вишег суда у

Смедереву, почело је средином септембра 2009. године и још му се не назире крај. Судија Бојковић, међутим, каже да се оно већ налази у поодмаклој фази.

- Већ смо ушли у фазу доказног поступка. Чињеница је да је од са-

мог почетка било пуно процесних сметњи које су доводиле до застоја. Најпре је требало уручити велики број оптужница. У оваквим случајевима предвиђена је лична достава, а то није нимало лако извести када у једном случају имате 87 оп-

тужених. Затим, свако од оптужених има право да поднесе захтев за изузеће, па су у поступку уручења оптужница почели да стижу и први захтеви за изузеће.

Бранилац оптуженог професора Ивана Чукаловића први је од Вр-

СУДБИНА ОПТУЖЕНИХ ПРОФЕСОРА

Уместо отказа на предавање

У моменту када се више од половине професорског кадра Правног факултета нашло у притвору због оптужби за примање мита, говорило се, између осталог, да ће то довести до гашења ове високошколске установе. Факултет је, захваљујући преосталим професорима, али и ангажовању предавача са стране, ипак успео да се одржи. Само годину дана касније све је функционисало као да се баш ништа није догодило.

Ухапшени професори из притвора су отишли на једногодишње плаћено одсуство и за то време се бавили научно истраживачким радом. У октобру 2008. године људи оптужени да су за суму која се кретала од 500 до 700 евра продавали испите поново су будућим кадровима у правосуђу држали предавања и испите.

Од 14 професора умешаних у аферу „Индекс“ без посла је остало само двоје. Професор Бора Чејовић отишао је у пензију, а професорка кривичног права Драгана Петровић, оптужена као главни организатор корупције, остала је без катедре. И она је, међутим, убрзо нашла „ухљебљење“ у Београду, у Институту за упоредно право.

Професори за које је јавност у моменту њиховог хапшења сматрала да ће им умешаност у корупцију „запечатити“ каријеру не само што су се вратили свом послу већ су у међувремену успели и да добро напредују. Предраг Стојановић, професор финансијског права, у овом моменту налази се на челу Правног факултета. Божин Влашковић, продекан у време избијања афере и један од оптужених, седи у Сенату Универзитета у Крагујевцу. Професор Миодраг Мишовић био је један од чланова комисије за оснивање најмлађег факултета Универзитета у Крагујевцу – Факултета за

хотелијерство и туризам у Врњачког Бањи. Невенка Бачанин била је у претходном сазиву Суда части Универзитета у Крагујевцу.

Постављање оптужених професора на различите високе функције на Универзитету није богзна колико одјекнуло у јавности. Додуше, мало шта је могло да чуди после избора Предрага Стојановића на место декана. Оно што се десило мало пре овог постављања такође је „подигло праšину“ – реч је о именовању професора Ивана Чукаловића за судију Уставног суда Косова.

Прашина која се подигла, међутим, није утицала на Комисију за акредитацију и неколико месеци после избора Чукаловића у суд државе коју Србија не признаје и дан-два након постављања Стојановића за декана Правног факултета је акредитован. На челу комисије се, да подсетимо, тада налазио др Слободан Арсенијевић, садашњи ректор Универзитета у Крагујевцу.

ПОЛИЦИЈА

Избо раднике шрафцигером

У тучи, у којој су се у Баточини, 23. октобра, око 23,30 сати, потукли радници приватног предузећа „МС Метал“ из Чачка, повређена су тројица радника, од којих је један задобио тешку телесну повреду.

Радници овог предузећа били су ангажовани на уређењу спортског објекта у дворишту ОШ „Свети Сава“ у Баточини. Када је Војкан П. (23) од радника Ивана С. (22) и Бобана Л. (23) затражио да се више ангажују око својих задужења, с обзиром да се са завршетком радова журило због сутрашњег пријема, они су почели да га тучу песницама по глави и телу. Бранећи се, Војкан П. је оштрим предметом, највероватније шрафцигером, Ивану С. и Бобану Л. нанео убудне ране у леђа.

Војкана П. полиција је, по дојава грађана, пронашла у полусве-

сном стању на тротоару Улице краља Петра Првог у Баточини, док су Иван С. и Бобан Л. касније пронађени у дворишту основне школе. Након довођења у Полицијску станицу у Баточини, сви су се жалили на болове због повреда задобијених у тучи.

Повређенима је медицинска помоћ указана најпре у Дому здравља у Баточини, а касније у Клиничком центру у Крагујевцу. Иван С. је задобио тешку телесну повреду, док ће се о степену повреда Бобана Л. доктори накнадно изјаснити. Обојица су задржани на лечењу. Код Војкана П. констатоване су лаке телесне повреде - бројни крвни подливи.

Војкан П. је лишен слободе и спроведен истражном судији Вишег суда у Крагујевцу, због постојања основа сумње да је починио кривично дело убиство у покушају. Против Ивана С. и Бобана Л. биће такође поднета кривична пријава због учествовања у тучи.

Заплењен хероин

Зоран Б. (43) и Драган Н. (49) из Крагујевца ухапшени су 24. октобра и приведени истражном судији Вишег суда под основаном сумњом да су починили кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога.

Има индиције да су се њих двојица удружили ради продаје наркотика живаоцима са територије Крагујевца и у ту сврху набавили 30,42 грама хероина. Полиција је у Доњој Сабанти зауставила „голф“, у коме се, поред седишта сувозача, налазила ова опојна дрога. Хероин је био запакован у пакету облепљеном селотејп траком.

ЛАКШЕ ДО ДОКУМЕНАТА

Нови пункт - мањи редови

Након два месеца од почетка издавања путних исправа, личних

карата, саобраћајних и возачких дозвола у Улици Првослава Стојановића број 10 у насељу Ердоглија (преко пута Саобраћајне полицијске испоставе), запослени у Полицијској управи Крагујевца су од 20. октобра на овој локацији почели и да примају захтеве за издавање ових докумената.

Тако је грађанима омогућено да

захтеве за издавање личних докумената предају на два места.

Поред локације у Ердоглији, они ће се и даље примати у седишту Полицијске управе у Крагујевцу, а до краја године створиће се и технички услови за регистрацију возила на локацији у Ердоглији, чија ће реализација отпочети од јануара 2012. године.

ховног суда Србије тражио моје и изузеће тадашњег председника Окружног суда у Смедереву Славољуба Николића. Међутим, истовремено је од Врховног суда захтевао да приликом одлучивања о захтеву изузме и тадашњу председницу Врховног суда Виду Петровић Шкоро, прича Слађана Бојковић.

Врховни суд одбацио је ове захтеве и, пошто су се стекли сви услови за суђење, оно је требало да почне 1. децембра 2008. године и траје у континуитету читавих 26 дана. Међутим, већ на првом рочишту захтев за изузеће Окружног јавног тужиоца и његових заменика поднело је још двадесетак оптужених.

- Почетак главног претреса тада је одложен за осам дана. Међутим, како за то време није одлучено о захтевима оптужених, суђење је одложено за април наредне године, објашњава судија Бојковић.

У априлу се читава прича поновила, па је главни претрес заказан за 1. септембар. Оптужени, међутим, ни тада нису дозволени да им се коначно прочита оптужница, предухитривши почетак суђења новим захтевима за изузеће. Ипак, 16 дана касније, процес је коначно почео. До краја 2009. саслушано је 34 оптужених и чинило се да је случај коначно померен са „мртве тачке“. Међутим, тада је дошло до реформе правосуђа.

Главни претрес морао је да почне изнова, пошто је двоје судија потреника изабрано у Основни суд, па су морали да буду замењени новим. Оптужница је читана поново, оптужени су опет изразили жељу да изнесу одбрану и тако суђење „развуку“ још мало...

- Поступак се одвија оном брзином у којој могућности то дозвољавају. На жалост, један од проблема је и то што овај суд има само једног тужиоца и три заменика који се по-

КРАГУЈЕВАЧКИ СЛУЧАЈ ЗАДАО МНОГО ПРОБЛЕМА СУДУ У СМЕДЕРЕВУ

јављују у великом броју предмета, од којих се неки морају решавати по хитном поступку и зато имају предност. Због тога није лако уклопити термине суђења, иако се трудимо да се суђења у овом случају одржавају у континуитету од по неколико дана. У току 2010. је у овом поступку било 27 судећих дана, а од септембра ове године одржано је 16, каже наша саговорница.

■ Сузе и смех

За две године суђења у судници Вишег суда у Смедереву било је и суза и смеха. Док је певач Радиша Урошевић, који се такође налази на списку оптужених, у свом маниру у појединим моментима забављао публику, професор Драгутин Шошкић успео је да расплаче поједине колеге. Једини од кога се током две године суђења није могло чути ни слово је садашњи декан Правног факултета Предраг Стојановић.

- Сви оптужени из прве оптужнице су испитани осим професора Стојановића. Према наводима из налаза и мишљења вештака он има здравствене проблеме који се стално погоршавају и повремени онемогућавају његов долазак на суд и сведочење. На једном од суђења којима је присуствовао питала сам га како у таквом здравственом стању обавља функцију декана, на шта је он одговорио да има добар тим на факултету. У поновљеном поступку није испитан ни оптужени професор Бранислав Марковић, а свој исказ није дала ни оптужена у другој оптужници Весна Величковић Митровић, каже Слађана Бојковић.

Сви који актери ове афере одлучно су негирали наводе оптужнице, професори су се позивали на част и углед, говорили да је њихове испите било могуће положити једино знањем, поједини су тврдили да је у питању намештаљка. Студенти који су првобитно као сведоци оптуживали професоре, а затим се и сами нашли на списку тужиоца, тврдили су на суђењу да су исказе полицији дали под присилом.

Својеврстан преокрет догодио се на последњем суђењу, када је оптужена Радмила Јовановић Цанић признала да је за 5.000 евра купила испите који су јој недостајали до дипломе правника на Правном факултету у Крагујевцу.

- За медије је ово признање приликом суочења Радмиле Јовановић Цанић и њене куме свакако било интересантно и ново, али за суд је оно одавно позната чињеница, пошто је оптужена признала куповину испита и приликом давања исказа полицији и тужилаштву, каже наша саговорница.

Наредних дана судије, оптужени, али и јавност, имаће прилике да чују шта ће о читавом случају рећи неколико радника Полицијске управе у Смедереву, али и још петоро сведока. Поред тога, ускоро би требало суду да буду предочени и транскрипти звучних снимака телефонских и других разговора који су доказ за примање и давање мита које се у периоду од 1999. до 2007. одвијало на Правном факултету у Крагујевцу.

ХРОНОЛОГИЈА АФЕРЕ

Од хапшења до суђења три године

„Пандорина кутија“ отворена је у јуну 2006. године, када је Саша Јовановић из Доње Ливадице полицијском инспектору Томиславу Спасићу, који је против њега водио истрагу због недозвољене трговине аутомобилима, понудио да му преко професорке Драгане Петровић „среди“ диплому Правног факултета у Крагујевцу. Спасић је о свему обавестио своје претпостављене у Полицијској управи Велика Плана и клупко је полако почело да се одмотава.

Прва хапшења на Правном факултету уследила су почетком 2007. године. У првој полицијској акцији ухапшени су тадашњи декан крагујевачког Правног факултета Света Пурић, продекан Божин Влашковић, професори Емилија Станковић, бивши помоћник министра просвете, Драгана Петровић, осумњичена као организатор групе, Предраг Стојановић, Срђан Ђорђевић, Иван Чукаловић, Драган Батавелић, шеф Службе за студентска питања Зоран Симић и посредник Саша Јовановић. Неколико дана касније ухапшени су и професори Милена Петровић, Ненад Ђурђевић и Јасмина Нектаријевић.

Средином августа тадашње Окружно тужилаштво у Смедереву подигло је оптужницу против 41 лица, међу којима је 20 професора Правног факултета у Крагујевцу, двојице професора са београдског и једног са нишког Правног факултета. Оптуженима је на терет стављено укупно 71 кривично дело, међу којима су примање мита, фалсификовање службених исправа, злоупотреба службеног положаја, давање и продужено давање мита, злоупотреба службеног положаја подстрекавањем...

Истрага је показала да се за суму која се кретала између 500 и 700 евра код оптужених професора добијала оцена у индексу без појављивања на испиту, док је за диплому било потребно издати између 12.000 и 16.000 евра. Додуше, осим новца поједини су, каже оптужница, били ради да прихвате и златне нарукнице или „ситницу“ попут BMW-а.

У марту наредне године подигнута је још једна оптужница против још 47 лица који су у претходној оптужници имали својство сведока, али и професора Боре Чејовића, чије се име налазило и на првој оптужници. Овом оптужницом обухваћено је још 51 кривично дело. Већини професора је након вишемесечног притвора у септембру допуштено да се бране са слободом, а „иза решетака“ су најдуже остали професорка Драгана Петровић, другооптужена у овом случају, и тадашњи декан Света Пурић – до средине децембра 2007. године. Након њих у привоју је остао још једино првооптужени у овом случају Саша Јовановић.

Почетак најмасовнијег суђења у историји српског правосуђа ометала су процесна правила које су оптужени обилато користили, али је и сам суд у Смедереву у једном моменту довео до застоја поступка. Наиме, решењем ванпретресног већа Окружни суд у Смедереву се 2007. огласио ненадлежним за вођење поступка против оптужене Драгане Петровић због продуженог кривичног дела примања мита. Овај суд је сматрао да предмет треба доставити Окружном суду у Београду, односно посебном одељењу за поступање у предметима кривичних дела организованог криминала. Специјални суд је, међутим, одбио да води овај случај уз образложење да они поступају само у предметима које води њихово тужилаштво и вратио предмет у Смедереву.

Оптужени професори, али и административци Правног факултета у Крагујевцу, као и студенти који су у први мах били сведоци, а онда се и сами нашли на списку оптужених, први пут су се у судници нашли тек средином септембра 2009. године. Многе перипетије и реформа правосуђа је у јануару 2010. започето суђење вратила на почетак.

Суђење за аферу „Индекс“ у овом моменту налази се у фази доказног поступка, а када ће бити окончано тешко је прогнозировать.

СУДИЈА СЛАЂАНА БОЈКОВИЋ

Сину поломио руку

Крагујевачка полиција спровела је, 24. октобра, истражном судији Основног суда З. Р. (43) из Крагујевца, због постојања основа сум-

ње да је починио кривично дело насиље у породици.

Постоје основи сумње да је он, 21. октобра, у поподневним сатима, након краће расправе, у породичној кући, пред малолетном децом физички насрнуо на бившу супругу. Када је кћерка пришла да заштити мајку одгурнуо је, видев-

ши призор у помоћ је прискочио петнаестогодишњи син, односно брат. Отац З. Р. му је рукама и ногама задао више удараца по телу. Дечаку је поломио десну надлактицу, док је бивша супруга прошла са лаким повредама, које су за последицу имале бројне крвне подливе.

трични стуб и бетонску и металну ограду.

Драган М. и путник у његовом ауто Лазар Ј. (18) из Аранђеловца подлегли су повредама на месту удеса. Истражни судија наложио је обдукцију погинулих и ванредни технички преглед оба возила. Драгутин Т. је лишен слободом, уз кривичну пријаву, спроведен истражном судији.

Двоје погинулих у удесу

У тешкој саобраћајној несрећи, која се 23. октобра, око два сата иза поноћи, догодила у Аранђеловцу, погинуле су две особе.

Док је возило „лада нива“, скретао из једне у другу улицу Драгутин Т. (70) из Аранђеловца није се претходно уверио да ову радњу може да изведе безбедно по друге учеснике у саобраћају, па је на његов ауто налетео „рено 5“, којим је управљао Драган М. (21) из Аранђеловца. Драган М. је, возећи под изреченом мером забране управљања моторним возилом, претицао такси возило које се кретало иза „ладе ниве“, па је „рено 5“ десном чеоном страном ударио у леву бочну страну „ладе“. Након налетања на ово возило, „рено 5“ је наставио неконтролисано кретање и ударио у бетонски елек-

Ранила ножем бившег момка

Поал сата пре поноћи 22. октобра, у Улици партизанских курира, у бодима ножем тешко је повређен Саша Р. (36) из Крагујевца. Њему је, након краће расправе, девојка Марија Ј. (24) из Крагујевца ножем нанела више убодних рана и посекотина у груди. Саша Р. је задобио тешке телесне повреде опасне по живот и одмах је подвргнут хируршкој интервенцији у Клиничком центру у Крагујевцу.

Иначе, Марија Ј. је из возила, у коме се са друштвом кретала према насељу Ердеч, приметила да их прати њен момак Саша Р. Пошто

су се зауставили, прешла је на место сувозача у његов ауто, у коме је дошло до краће расправе, где га је и напала ножем. После овог инцидента побегла је, али је убрзо пронађена у близини зграде у којој живи. С обзиром да је себи по руци нанела посекотине, узакана јој је медицинска помоћ. Тешко повређени Саша Р. дошао је до радника обезбеђења предузећа „Фиаат аутомобили Србија“, који је позвао полицију и Службу хитне помоћи.

Марији Ј. је најпре одређена мера задржавања у трајању до 48 сати, а након њеног истека спроведена је истражном судији Вишег суда, због постојања основа сумње да је починила кривично дело убиство у покушају.

Супрузи поломио вилицу

Тридесетогодишњи Дејан К. из Крагујевца лишен је слободом и уз кривичну пријаву приведен истражном судији Основног суда, због постојања основа сумње да је починио кривично дело насиље у породици.

Све указује да је, у ноћи између 18. и 19. октобра ове године, у алкохолсаном стању, након краће расправе у стану у коме живе, супругу више пута ударио песницама по глави и телу.

Том приликом његова супруга задобила је тешку телесну повреду, прелом вилице, и задржана је на лечењу у Клиничком центру.

На основу одлуке јавног тужиоца од 14.10.2011. године и чл. 33. Закона о средствима у својини Републике Србије („Службени Гласник РС“ бр. 53/95, 54/96, 32/97, 44/99 и 101/2005), АПЕЛАЦИОНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО У КРАГУЈЕВЦУ, ВИШЕ ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО У КРАГУЈЕВЦУ И ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО У КРАГУЈЕВЦУ, објављују:

ЈАВНИ ПОЗИВ

ЗА ПРОДАЈУ ПОКРЕТНЕ ИМОВИНЕ ПРИКУПЉАЊЕМ ПОНУДА

Предмет продаје Апелационог јавног тужилаштва у Крагујевцу је путничко моторно возило марке „Застава 101 скала 55С“, рег. ознаке AR 160-01, број шасије VX1128A0001080241, број мотора 128A0641526866, година производње 1996., беле боје, почетна цена 24.280,00 динара.

Предмет продаје Вишег јавног тужилаштва у Крагујевцу је путничко моторно возило марке „Застава југо флорида 1,3“, рег. ознаке KG 844-47, број шасије VX1103A0000020570, број мотора 128A0640076425, година производње 1998, почетна цена 30.171,00 динара.

Предмет продаје Основног јавног тужилаштва у Крагујевцу је путничко моторно возило марке „Застава 101 скала 55С“, рег. ознаке KG 792-59, број шасије VX1128A0001082904, број мотора 128A0641533938, година производње 1997, почетна цена 19.199,00 динара и путничко моторно возило марке „Застава 128/1100“, рег. ознаке KG 11-24, број шасије 05081706, број мотора 0806824, година производње 1985, почетна цена 7.546,00 динара.

Наведена возила се продају у виђеном стању и без права на реклаamacију.

Потенцијални купци могу погледати возила која су предмет продаје од дана објављивања огласа до дана 14.11.2011. године, сваког радног дана од 09 до 12 часова, као и садржину понуђених уговора о продаји.

Избор најповољнијег понуђача биће извршен у поступку прикупљања понуда. Рок за достављање понуда је од дана објављивања огласа до 14.11.2011. године.

Понуде слати препоручено или лично донети: за Апелационо јавно тужилаштво у канцеларију бр. 39-управа; за Више јавно тужилаштво у канцеларију бр. 67-управа; за Основно јавно тужилаштво у канцеларију бр. 43-управа, у затвореној коверти, са назнаком „Понуда за возило-не отварају“, на адресу Крагујевац, ул. Кнеза Михаила бр. 2 и насловити на тужилаштво које врши продају возила за које је купац заинтересован.

Јавно отварање понуда биће обављено дана 21.11.2011. године, са почетком у 11,00 часова, у канцеларији бр. 73.

Понуде могу достављати сва правна и физичка лица са територије Републике Србије.

Купопродајни уговори се потписују одмах након јавног отварања понуда, са најповољнијим понуђачима-купцима. Проглашени купци су дужни да уплате пун износ купопродајне цене у року од 7 дана од дана потписивања купопродајног уговора.

Уколико проглашени купац не потпише записник, купопродајни уговор или не уплати купопродајну цену у прописаном року и на прописан начин, продавац ће позвати другогрангираног понуђача на закључење купопродајног уговора.

Контакт телефон за све ближе информације је 034/305-250.

ПРИВОДЕ СЕ КРАЈУ РАДОВИ НА „ПЛАЗА ЦЕНТРУ“

Отварање у фебруару наредне године

ВЕЋ СЕ ПРЕПОЗНАЈЕ ИЗГЛЕД БУДУЋЕГ ЦЕНТРА

Шопинг мол израелске компаније „Плаза“ у Крагујевцу, први њихов објекат у Србији, биће отворен 21. фебруара идуће године, саопштио је Сагив Мегер, генерални директор компаније „Плаза Србија“. У представљању новог објекта, површине 65.000 квадратних метара, најављено је да ће овде бити смештено више од стотину продајних објеката, шест биоскопских сала, фантази парк површине од 2.000 квадратних метара, кафићи, ресторани бр-

ЦЕНТРАЛНИ УНУТРАШЊИ ПРОСТОР

ИНВЕСТИТОРИ И ПРЕДСТАВНИЦИ ГРАДСКЕ ВЛАСТИ

зе хране, куглана, билијар сала, подземна гаража са 650 места и разни други садржаји. Ивестиција је вредна 50 милиона евра и до сада је на изградњи ангажовано 1.500 радника. Када објекат буде завршен процењује се да ће у њему бити отворено од 400 до 500 нових радних места.

Нарочиту атракцију представљаће „Синелекс“ биоскопске сале са укупно 1.250 седишта, опремљене најсавременијом технологијом у области филмске пројекције. Уз холивудске блокбастере и најновије филмове са престижних фестивала широм света „Синелекс“ ће крагујевачкој публици омогућити и директне сателитске преносе концерата из њујоршке опере Метрополитен или московског Бољшој театра.

Објекат „Плаза“ који суштински мења амбијент и околину Старе радничке колоније урбано и архитектонски поставља нове стандарде. За нас који смо у томе учествовали представља још једну потврду да смо били дубоко у праву када смо одлучили да подржимо такав пројекат, каже Небојша Васиљевић, члан Градског већа за инвестиције и развој градских ресурса.

„Плаза“ за Крагујевац представља окосницу једног новог приступа свим оним садржајима који су били неопходни граду када је реч о трговини и забави. То је економски подстицај за даљи развој Крагујевца, рекао је Васиљевић и подсетио да је на овом простору расељено

500 породица из трошних барака у савремено опремљене станове. Вансеријски објекат, који је архитектонски изазов и градитељски подухват ослободио нас је једног терета наслеђа на том простору као што су биле бараке и данас, уз све друге инвеститоре на том простору, представља директан контакт са Европом, изјавио је члан Градског већа.

Говорећи о искуствима компаније, Сагив Мегер је подсетио да је „Плаза“ присутна са 48 шопинг центара у 24 државе Америке, да у Индији има 48,5 милиона квадратних метара пословног простора и да су сва та искуства и стандарди примењени у Крагујевцу.

У Србији смо присутни од 2007. године и осим у Крагујевцу имамо у плану изградњу два објекта у Београду и један у Крушевцу. Разлог што је први пројекат релизован у срцу Шумадије је ефикасна администрација и подршка градског руководства, које нам је омогућило да врло брзо дођемо до свих неопходних дозвола, рекао је Мегер.

Он је нагласио да ће „Крагујевац Плаза“ бити прва зграда у региону регистрована као „зелена зграда“,

Осим што ће отворити први шопинг мол у Србији, из „Плазе“ најављују да ће ово бити први објекат укњижен као „зелена зграда“, јер су испоштовани високи стандарди у квалитету градње и очувању животне средине

јер је реч о објекту са квалитетним јавним површинама и великим бројем светларника који пружају довољно природног осветљења.

Представљању објекта присуствовао је и израелски амбасадор Јосеф Леви, који је честитајући на овом подухвату подсетио да улагања Израела у области некретности у Србији износе милијарду евра, али да још увек има простора да се повећа обим трговинске размене који се креће око 60 милиона евра. Само у Србији регистровано је 30 компанија из Израела. Према његовим речима, наше две земље сучавају се са сличним изазовима,

ЈЕДНА ОД БУДУЋИХ БИОСКОПСКИХ САЛА

али „Плаза Крагујевац“ отвара ново поглавље у сарадњи између Србије и Израела.

Изградња овог објекта у насељу Стара радничка колонија у Крагујевцу, која је почела пре три године, требало је да буде завршена за 18 месеци, али је због светске економске кризе и проблема са првобитно изабраним извођачем радова који није могао да испоштује рокове градња обустављена на пролеће 2009. године. Избором другог извођача радова, фирме „Технобетон“ из Вараждина, радови су настављени у септембру 2010. године.

За изградњу објекта у Крагујевцу компанија „Плаза“ закупила је 2,5 хектара земљишта на 99 година, по цени од близу 20.000 евра по ару.

Г. БОЖИЋ

PAPIR PRINT
www.papirprint.com

**Veleprodaja papira
Kancelarijski materijal
Design & štampa**

034 331 319

Svi papiri na jednom mestu

СЕДАМ ДЕЦЕНИЈА ПРВЕ ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ

Од бараке до модерне образовне установе

Основана два дана уочи трагедије у Шумарицама, прошла кроз тешке тренутке, да би данас постала образовна установа која школује ђаке за 18 различитих занимања и у којој је за седам деценија диплому стекло око 20.000 ђака

До пре неколико дана мало ко је знао да се Прва техничка школа у време свог оснивања налазила у Старој радничкој колонији, тачније у згради Соколане. Сада ће ова чињеница бити позната свакоме ко буде прошао поред једне од најлепших грађевина у граду, пошто је 19. октобра, на седамдесетогодишњицу школе, над улазним вратима Соколане постављена спомен плоча која о томе сведочи.

Школа, основана два дана уочи велике трагедије у Шумарицама, у првим годинама свог рада прошла је, као и град уосталом, кроз тешке и болне моменте. Иницијатива за оснивање Средње техничке школе у Крагујевцу покренута је 1939. године. Онда, као и сада, због недостатка новца лоптица је пребављивана између града и тадашњег Министарства просвете.

ну привреду и Поглаварству града, предлогом да се уместо Војнозанатлијске, формира Средња занатско-индустријска школа. Министарски савет, на челу са Миланом Недићем, 19. октобра 1941. године доноси одлуку и Крагујевац добија Средњу техничку и Мушку занатску школу. Трагедија у Шумарицама све је зауставила. Међутим, два месеца касније, одлуком Поглаварства града, две школе добијају један кров - зграду Соколане.

У Државну средњу техничку школу 31. јануара наредне године уписују се 32 ђака на машински и 22 на индустријско дрварски одсек. За директора школе постављен је Владимир Пауновић. Редовна настава почела је у марту.

Школа се током ратних година селила из Соколане у суседну бараку, једног момента настава је држана у кафани „Шењанин“ у Улици Војводе Путника, затим у две зграде у Палилулама. Селила се и након рата, најпре у простор Учитељске школе, садашњег Природно-математичког факултета, затим у зграду у Улици Светозара Марковића. Градња нове школске зграде, у којој се и данас налазе ђаци

ове школе, започела је 1947, а 1. октобра наредне године у њој је први пут зазвонило школско звоно.

- То је био период процвата школе. Након школске зграде убрзо су опремљене радионице и лабораторије и створени су услови за бољи квалитет наставе. У том моменту школа је била под „капом“ Управе војне индустрије Министарства одбране и требало је да се у њој школују ученици из свих крајева Југославије, који би се потом запошљавали у предузећима војне индустрије. Ипак 1961. године школу преузима град и од тада претежно школује кадрове за потребе Крагујевца, а образовни профили су још једном модификовани.

За седам деценија постојања ову школу завршило је око 20.000 ђака. Многи од њих наставили су школовање и постали истакнути стручњаци, доктори наука и професори универзитета, али и друштвени и јавни радници, каже директорка школе Биљана Шиповац.

У осму деценију постојања школа улази са око 1.400 ђака и 53 одељења. Од мале бараке израсла је у модерну школу, којој је шездесе-

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА ОКУПИЛА БРОЈНЕ ЗВАНИЦЕ

СПОМЕН ПЛОЧУ НА СОКОЛАНИ ОТКРИЛИ ДИРЕКТОРКА ШКОЛЕ БИЉАНА ШИПОВАЦ И ГРАДОНАЧЕЛНИК ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ

МЕЂУ ПОЗНАТИМ ЂАЦИМА ШКОЛЕ БИЛИ И ТАНАСИЈЕ КАТАНИЋ И МИЛАН СПАСОЈЕВИЋ

Након капитулације Краљевине Југославије, Војнозанатлијска школа је била пред гашењем, остала су јој била само четири наставника. Тражећи решење за опстанак, директор школе Драгомир Ђурић обраћа се Министарству за народ-

у Палилулама. Селила се и након рата, најпре у простор Учитељске школе, садашњег Природно-математичког факултета, затим у зграду у Улици Светозара Марковића. Градња нове школске зграде, у којој се и данас налазе ђаци

тих година, због све већег броја ђака, дограђен још један спрат и сада располаже са око 7.000 метара квадратних. У њој се ученици школују за 18 различитих занимања на четири различита смера - електротехнички, грађевински, прехранбени и хемијски.

- Имамо добар наставни кадар, прилагођавамо се успешно променама у образовном систему и код нас се ђаци школују за неколико врло перспективних занимања. На пример, читава генерација аутодијагностичара позвана је од

стране компаније „Фиат“. Компанија „Кнауф“ годинама је наш партнер у образовању монтера суве градње, кабинет за аутодијагностику делом је опремила фирма „Бош“, а хемијску лабораторију „Електроника венета“.

Сарађујемо са школом из Соколнице већ неколико година и захваљујући тој сарадњи наши ђаци имају могућност да школовање наставе у Чешкој. Тренутно је осам наших ученика на размени у овој школи, а сви који имају жељу и прођу курс чешког језика могу и да наставе школовање на Универзитету у Брну, каже наша саговорница.

Да се ради о доброј школи, у којој се деценијама вредно ради, говоре и бројне награде додељене ученицима и школи. Нека од најзначајнијих признања која су школи додељена за успешан рад на пољу образовања и васпитања су Диплома града Крагујевца (1966), Републичка награда „25. мај“ (1977) и Светосавска награда, која је од Министарства просвете уручена 2006. године.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ПРОФЕСОРИ ШКОЛЕ ИЗ 1972. ГОДИНЕ

САДАШЊИ ЂАЦИ ПРВЕ ТЕХНИЧКЕ

ХИДРО-БИОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА ШУМАРИЧКОГ ЈЕЗЕРА

Стање добро, може још боље

У оквиру пројекта „Истраживање и промоција биодиверзитета језера у Шумарицама у циљу његовог очувања и одрживог развоја”, чији је носилац Еколошко истраживачко друштво „Младен Караман”, први пут од његовог настанка педантно се евидентирају биљне и животињске врсте које живе у језеру и његовом приобаљу. По замисли руководиоца докторке Снежане Симић, била би то само прва фаза у презентацији Шумарица као еколошког пункта и еколошке стазе

Недавно су на локалним електронским медијама објављени делови прелиминарних резултата пројекта „Истраживање и промоција биодиверзитета језера у Шумарицама у циљу његовог очувања и одрживог развоја”, чији је руководилац доцент др Снежана Симић са Института за биологију Природно математичког факултета. Носилац пројекта је Еколошко истраживачко друштво „Младен Караман” а истраживачки тим (њих двадесетак) састављен је од студената, сарадника и наставника овдашњег ПМФ-а. Пројекат финансира Фонд за заштиту животне средине града Крагујевца, одобрен је у августу, али по речима Снежане Симић, истраживања су почела и раније. Она каже да је просто невероватно да, иако језеро у Шумарицама постоји од 1967. године, од тада нису никада рађена целовита истраживања свих група живих организама.

- У оквиру овог истраживања ради се проучавање живог света воденог басена: алге, више биљке, бескичмењаци, кичмењаци, пре свега рибе, али и истраживање и копненог појаса, приобалног дела, у којем ће се такође испитати врсте виших биљака, инсеката, бескичмењака, кичмењака, сисара и птица. Такође ће се радити истраживања гљива и лишјајева у овом појасу, каже Снежана Симић.

Према одобреним средствима, пројекат ће трајати годину дана.

- Период јесте кратак, али ми смо радили истраживања на Шумаричком језеру и раније, а радићемо и после тог рока. Да би се добила целовита слика флоре и фауне неопходно је да се истраживања раде по сезонама. Није битан само број пописаних и истражених врста, већ нам је циљ да се уради квалитативан састав, да се опише присуство одређених врста, да се уради њихова бројност, као и да се на основу тих података процени, пре свега, квалитет воде Шумаричког језера. Успут и да проверимо и проценимо да ли на испитиваном подручју има ретких и угрожених врста.

■ Аутохтоне и стране врсте рибе

У језеру у Шумарицама живе аутохтоне али и алохтоне (стране, инвазивне) алге и рибе.

У истраживачком тиму пројекта учествује и др Владица Симић, ванредни професор на ПМФ-у, чија је специјалност ихтиологија као и истраживање фауне језерског дна.

- Занимљиво је да се у приобалним, плитким деловима на западној страни језера налази значајна популација шкољки, које су у већини других акумулација данас одсутне, па чак и у њиховим природним стаништима, као што су Дунав и Сава. У језеру се може наћи и популација речног рака, што је на неки начин показатељ добрих услова у самом станишту, каже др Симић.

Иначе, фауна језера је у комплексу настала порибљавањем, на вештачки начин.

У њему нема аутохтоних врста које су живе у Сушичком потоку. Рибе се деле у две целине: врсте које су карактеристичне за воде Србије (укљева, бодорку, црвенперку, клена, шарана, смуђа, сома, штуку и лињак...) и рибе из вода ван Србије (чак и са других континената, попут Азије и Северне Америке), од којих се неке понашају као инвазивне врсте. Од евидентираних врста то су велика популација америчког сомића (цверглана), сунчице, затим језеро у Шумарицама је најјужније налазиште такозваног великоустог баса из Северне Америке, бабушка, белог толстолобика из Азије.

СНЕЖАНА СИМИЋ, РУКОВОДИЛАЦ ИСТРАЖИВАЊА БИОДИВЕРЗИТЕТА ЈЕЗЕРА У ШУМАРИЦАМА

ВЛАДИЦА СИМИЋ, ЧЛАН ИСТРАЖИВАЧКОГ ТИМА У ОБЛАСТИ ЗА ИХТИО ФАУНУ И ФАУНУ ЈЕЗЕРСКОГ ДНА

Начин на које ове врсте долазе је и случајан и намеран.

- Прве две врсте ових риба стигле су планским порибљавањем, док се за баса поуздано зна да су га риболовци намерно населили са идејом да он уништи цверглана - што, наравно, није имало никаквог смисла. Амерички сомић као инвазивна врста нагло повећава своју популацију, међутим стабилна и довољно велика популација домаћих, аутохтоних врста, неутралише његове негативне ефекте, напомиње професор Владица Симић.

Он истиче да у језеру постоји добра популација шарана, црвенперке и других риболовно значајних

врста рибе за рекреативне риболовце. Као и добра популација сома, штуке, деверике...

- То је позитиван ефекат планског газдовања рибљим фондом који се спроводи у последњих десет година, наглашава он.

■ Сунчице се адаптирале, а пиране не

Интересантна врста рибе која се може наћи у језеру у Шумарицама, а што су истраживања и потврдила, је лињак, врста која је заштићена, са статусом трајног ловостаја на читавој територији Србије.

- Ихтио фауна језера је веома разноврсна, погодна за рекреативни риболов, са прилично великом биомасом за површину језера.

То не значи да треба дозволити неограничен улов, криволов, поготово не мрежама и другим сличним средствима.

- И даље се планирање ихтио фауне мора радити веома стручно и уз контролу, без насумичног убацивања других врста које нису са овог поднебља. Са тим страним, инвазионим врстама, тешко се излази на крај, а једини начин да се ублажи и неутралише њихов ефекат је да заједница наших, домаћих риба буде што стабилнија, упозорава Владица Симић.

Од врста које су баш нетипичне за наше подручје он издваја најбизарнији и буквално најегзотичнији случај - примерак пиране која је пронађена у Шумаричком језеру. Напомиње да нема места паници и сензационалистичким насловима којима су склони таблоидни медији.

- Пиране и уопште егзотичне, тропске врсте риба пронађене су не само у шумадијским воденим акумулацијама, већ и у Дунаву. Убациване су у реке и језера од стране аквариста који никада раније нису узгајали такве врсте рибе и сходно томе, нису добро информисани које услове таква врста тражи, као и, што је пресудно, о њиховој величини. Пирани донесена и ухаћена у језеру у Шумарицама, припада групи такозваних биљоједних пирана. Код нас углавном и нема у акваристичким радњама месоједних пирана. Биљоједна може да нарасте у природним условима и до 70 центиметара. Аквариста који ју је набавио као млађ од два-три центиметра када му се деси да добије рибу која је величине скоро метар, сматра да је најлакше да је се „ослободи” тако што је пусти у природу. Наша срећа је што такве врсте не могу да преживе у нашим водама, нити могу да се адаптирају, јер им је неопходна јако висока температура воде за преживљавање, истиче наш саговорник.

Др Симић додаје да су и у другим водама, као што је Дунав, пронађене егзотичне и тропске врсте риба попут тилапије, такође пиране, рибе из брзих вода Амазона. Он користи прилику да акваристе који не знају шта би урадили са оваквим примерцима своје рибе никако не пуштају у овдашње реке и језера, већ да их понуде установама које имају услове за њихово чување, попут крагујевачког акваријума или зоолошким вртovima.

- И сунчица је у наше воде дошла из акваријумских услова, али пошто она потиче из сличног климатског подручја као што је наше успешно се адаптирала. Тропске врсте то не могу, закључује Симић.

■ Језерска вода категорије друге класе

Сем рибљих врста, прелиминарни резултати истраживања језера у Шумарицама открили су и друге значајне чињенице.

- Резултати показују значајну разноврсност како заједнице алги,

тако и заједница животиња, каже руководилац истраживачког тима Снежана Симић.

На основу присутних врста резултати показују да је вода Шумаричког језера у категорији друге класе.

- То је задовољавајући ниво квалитета, поготово што се ово језеро користи и за спорт и рекреацију, истиче она.

Поређења ради, постоје четири класе квалитета воде. Прво би била језера на високим планинама, Шари, Дурмитору, такозване „горске очи”, Власина... У трећу класу се некада сврстало језеро Бубањ (ситуација је сада на њему осетно боља), док би четврта класа био квалитет воде у Лепеници док протиче кроз Цветојевац, када је „претерано обогатена” органским отпадом.

Вода прве класе карактеристична је по великом броју врста и разноврсности заступљеној у њеној флори и фауни, док је у четвртој класи присутан мали број врста (од једне до три), али је у тим сре-

ИСТРАЖИВАЊЕ НА ЈЕЗЕРУ МЕТОДОМ ЕЛЕКТРОРИБОЛОВА

ДЕО ХИДРОБИЛОШКЕ ЕКИПЕ НА ТЕРЕНУ

динама карактеристична велика бројност њихове популације.

Снежана Симић наглашава да у оквиру овог хидро-билошког истраживања није рађен санитарни аспект воде у језеру у Шумарицама (испитивање присуства колиформних бактерија), јер је то у надлежности Института за јавно здравље. Колико је њој познато, њихови стручњаци обављају ова испитивања детаљно читаве године, а нарочито за време трајања купалишне сезоне.

Интересантно је то што је овај пројекат само прва фаза у реализацији озбиљније идеје, која би имала велики значај за град Крагујевац. Језеро у Шумарицама требало би да буде нови еколошки пункт, наставља наша саговорница. То значи да би се након овог истраживања на таблама и паноима (израђеним од природних материјала) посетиоцима језера показале најинтересније врсте које могу да се виде (често и не виде), а које обитавају у водама Шумаричког језера и његовом приобаљу.

■ Еколошки пункт и стаза

Еколошки пункт био би урађен по узору на већ „одрађене“ у Војводини или срединама са заштитним подручјима. На пет-шест информативних таблица приказали би и показали свим посетиоцима језера интересантне алге, занимљиве врсте риба, на трећем пану птице, на четвртог гљиве, на петом више биљке... Једна табла била би посвећена пригодном понашању, очувању и одржавању животне средине језера у Шумарицама, објашњава докторка Симић, додајући да би посебна табла, урађена занимљиво и практично, била намењена спортским и рекреативним риболовцима: са врстама које су најинтересантије за пецање, о врстама које не би смеле да се „убацују“ у језеро због опасности да наруше овај екосистем.

И то није све. По идеји Снежане Симић и тима њених сарадника, када се све то заврши, ако се обезбеди средства и уз постојања минимума добре воље, језеро у Шумарицама могло би да се презентује као део еколошке стазе.

Конкретно, иза тог пројекта морали би заједно да стану град Крагујевац, Градска туристичка организација и ПМФ. Он би представљао јединствену еколошку понуду, која укључује повезивање ПМФ у Крагујевцу, конкретно акваријума, Ботаничку башту, Спомен парк и језеро у Шумарицама. Организованим групама посетилаца понудила би се целодневна тура у виду излета са обиласком свих ових установа, која би се завршавала купанјем и рекреативним садржајима на језеру.

Такође, др Симић истиче да су сва њихова истраживања и пројекти у потпуности усклађени са планом детаљне регулације језера који је још 2006. године урадила Дирекција за урбанизам, накнадно урађеном стратешком проценом тог плана као и свим активностима предвиђеним ЛЕАП-ом (Локалним еколошким акционим планом).

Последњих година језеро у Шумарицама захваљујући активностима Спортског центра „Младост“ добило је неке нове садржаје. Ради се на очувању самог језера, али и безбедности купача. Ове наше активности само би обогатиле и допуниле понуду и привукле већи број посетилаца, а у исто време ненаметљиво и атрактивно деловале би едукативно и информативно на све посетиоце Шумаричког језера, закључује Снежана Симић.

Ипак, да би ово језеро добило на још већем значају и постало приступачније и занимљивије већем броју људи неопходно је уређење прилаза, тачније Улице Десанкин венац, као и изградња пешачке и бициклистичке стазе, које очигледно недостају у Шумарицама.

То је већ друга прича и део других „истраживачких пројеката“.

Зоран МИШИЋ

ЗАПОЧЕЛО ОДВОЖЕЊЕ СМЕЋА ИЗ КРАГУЈЕВАЧКИХ СЕЛА

Мештани добро прихватили новину

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ од почетка септембра организовало је, два пута месечно, одвожење смећа из сеоских насеља на територији Крагујевца. Кренуло се од реона који покрива Опорницу, Десиминовац, Церовац, Лужнице, Чумић, Горње Јарушице, Влакчу, Котражу, Маслошево и Љубичевац, а од недавно смеће се одвози и са правца на коме су Јовановац, Цветојевац, Нови Милановац, Ресник, Корман, Ботуње, Горње и Доње Комарице.

Правац према Поскурицама, преко Шљивовца, Доњих и Горњих Грбица, Пајазитова, закључно са Драчом, сачекаће прву недељу децембра, а четврти реон од Јабучја, преко Букуровца и Трмбаса до Великих Пчелица и Дулена највероватније ће ући у систем крајем јануара наредне године.

У три реона утврђене су квадратуре стамбених и пословних објеката домаћинства, а наредних дана одредиће се и цена услуге „Чистоће“, која ће, тврди директор овог предузећа Дејан Раонић, свакако бити нижа од накнаде у граду која износи 3,16 динара по квадрату.

Одвоз смећа са сеоског подручја које гравитира Крагујевцу је пионирски подухват, јер такав систем није успоставило ниједно комунално предузеће у Србији. За „ватрено крштење“ у септембру изабран је најтежи реон, поменути правац од Опорнице до Љубичевца, јер има највише становника, 7.640 и највећи број домаћинства 2.191. Љубичевац је најудаљенији и налази се на 29. километру од града, а с обзиром на удаљеност и на број домаћинства утврђено је да тај реон мора имати 20 сабирних места.

■ Сортирање отпада

Сакупљање и одлагање комуналног и амбалажног отпада у сеоским подручјима обавља се у кесама, које бесплатно дајемо домаћинствима, а прикупљају се на сабирним местима која су унапред утврђена. Наравно, било је нерално очекивати да камионом можемо да дођемо до сваког засеока, сваког дворишта, тако да је приликом одабира сабирног места вођено рачуна да путеви буду приступни.

У претходном периоду делили смо обавештења, а истовремено кренули смо и са едукацијом становништва са сеоског подручја. Није реч само о одвозу, већ и о разврстава-

ЗЕЛЕНЕ И ЦРНЕ КЕСЕ ЗА СЕОСКА ДОМАЋИНСТВА

„Чистоћа“ је од почетка септембра организовала два пута месечно одвожење смећа из сеоских насеља на подручју Крагујевца. За „ватрено крштење“ изабран је најтежи реон, правац од Опорнице до Љубичевца, и на њему је количина одложеног смећа за кратко време утростручена

њу отпада, јер месечно по домаћинству дајемо две црне и две зелене кесе. Црне кесе су за комунални отпад у који се убрајају остаци од хране, попут хлеба, меса, поврћа, воћа као и остали отпад из домаћинства, док су зелене кесе намењене папиру, картону, стакленој и пластичној амбалажи, тетрапаку, алуминијумским лименкама и конзервама, појашњава Раонић.

За почетак предвиђено је ангажовање једног специјалног возила – смећара, тако да је за сеоско подручје потребан један возач и два радника на изношењу смећа, што „Чистоћа“ свакако има на располагању, а уколико систем

покаже да је потребно још једно возило, наглашава директор Раонић, ни то неће бити спорно.

Разуме се, трасиране су најеконичније могуће руте којих ће се придржавати возила „Чистоће“. Примера ради, у Опорници су одређена два сабирна места, у Десиминовцу пет, Церовцу три, Лужницама три, и тако редом. Међутим, убрзо су грађани захтевали још по које сабирно место, а директор Раонић каже да им се свакако излази у сусрет уколико се превидише од предвиђених траса. Појединим домаћинствима нису довољне по две кесе тако да ће се и ти захтеви узети у обзир.

Према плану возило „Чистоће“ на овај правац одлази уторком, два пута месечно, а четврком од Јовановца до Доњих Комарица. Понедељак ће од децембра бити резервисан за реон од Поскурица до Драче, а петак, што ће бити актуелно тек почетком наредне године, од Јабучја до Великих Пчелица.

■ Прва искуства

Мештани сеоског подручја су у почетку били сумњи-

У НАСЕЉУ ШУМАРИЦЕ НЕУСПЕШНО

Смеће у кесама за амбалажни отпад

Пре шест месеци „Чистоћа“ је домаћинствима у насељу Шумарице поделила зелене кесе за амбалажни отпад. Комунални отпад се одлаже у дворишним кантама. Недавно су одлучили – одустају од Шумарице. На улице ће вратити жичане контејнере, плаве за папир и картон и зелене за пластику и пет амбалажу. Како образлаже директор „Чистоће“ Дејан Раонић, из месеца у месец у поменути зеленим кесама за амбалажни отпад било је све више кућног смећа.

чави. Изгледа да нису веровали да „Чистоћа“ озбиљно жели да уђе у села.

У првом изласку на реон од Опорнице било је свега 2,5 тоне отпада на сабирним местима. Половина од тога био је комунални отпад, половина амбалажа. Приликом другог изласка количина се повећала на шест тона, а потом достигла 8,5 тона. Ови подаци указују да су мештани прихватили одвоз смећа.

На другом реону према Јовановцу, који је у систему од пре неколико дана, у првом одвозу било је шест тона отпада, објашњава Раонић. Ипак, није све текло глатко као што изгледа. На пример, у Јовановцу било је случајева да у припремном периоду нису дозвољавали евидентирање стамбене квадратуре.

Није било једноставно, али већ се може рећи, успели смо. Оно што је планирано спроводимо у дело. Прво смо делили обавештења, организовали састанке по сеоским месним заједницама, а сада корак по корак покривамо предвиђене реоне.

Ових дана морамо да постигнемо договор са „Ниоскоградњом“, с обзиром да возилом улазимо и у засеок, који су у зимском периоду због снега теже приступачни, да зимска служба овог предузећа чисти и те правце. И то је корист за мештани, наглашава Раонић.

Одвожење смећа са сеоског подручја је новост и за мештани и за „Чистоћу“. Финансијски ефекат није био први на листи приоритета. Ипак, има и оних који сматрају да је у томе тајна. Контролори „Чистоће“ домаћинствима евидентирају само стамбени простор, а квадратура помоћних просторија, које су велике на сеоском подручју, не улази у будући ценовник, који ће се формирати ових дана. Осим тога, Национална стратегија управљања отпадом по угледу на европске стандарде и предвиђа да се на територији градова и општина сва насељена места обухвате организованим прикупљањем и одвозом отпада. Директор Раонић додаје да је чињеница да у сеоским месним заједницама Крагујевца којих укупно има 41, има 150 регистрованих дивљих депонија. Тек уклањање тих депонија кошта.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

НИЖЕ ЦЕНЕ НЕГО У ГРАДУ - ДЕЈАН РАОНИЋ

BELANSKA AUTO

Tel: 034 353 968
Mob: 063 11 77 365
069 11 77 365
Ul. Zorana Dindića 27 lok 2

SRB

REGISTRACIJA VOZILA

* ZA DVA SATA NA 6 RATA *

УКРАТКО

Промоција новог албума

Инструментални рок састав „Фитнес” још једном ће промовисати свој нови албум „Ударци и варнице”, у суботу, у Арт-кафе галерији СКЦ-а, који се почетком године појавио под етикетом ове установе културе.

Стваралачко језгро овог крагујевачког састава чине браћа Фуруновић (Саша, Горан и Александар), а бенд постоји од 2003. године и за то време је променио неколико постава. Поред браће Фуруновић, на албуму учествује и клавијатуриста Аца Пејчић, који је у бенду од 2009. године.

Гост „Фитнесу” биће београдски састав „Хипнагога Слика”, а концерт почиње у 22 часа.

О Андрићу

У Народној библиотеци „Вук Караџић” вечерас ће бити организован округли сто „Иво Андрић - и крај приче!”. У разговору о делу и стваралаштву нашег нобеловца учествоваће професори и гости ФИЛУМ-а: Ала Татаренко, Маја Анђелковић, Милош Ковачевић, Александар Јерков, Драган Бошковић, Часлав Николић. Округли сто почиње у 19 часова.

Дежуловић у Библиотеци

У оквиру радионице „Комшијска књижевност”, која се одржава у Народној библиотеци, књижевно вече имаће један од тренутно најпопуларнијих писаца у региону, Борис Дежуловић.

Дежуловић је хрватски новинар и писац, а један је од суоснивача култног „Ферал Трибуна” и редовни колумниста у хрватским и српским медијама.

До сада ми је вероватно најчитанија књига „Јебо сад хиљаду динара”, сатирични роман о рату у Босни и Херцеговини, која је објављена пре шест година. Иначе, Дежуловић већ пет година живи и ради у Београду.

Радионица и књижевно вече заказано је за суботу, у 19 часова.

Мејл-арт

У СКЦ-у у току је маил-арт изложба под називом „Не”. Ове године чак 22 уметника послало је своје радове на конкурс, а између осталих ваља издвојити Владимира Ђурчина, Радомира Ђукановића, Гвида Бондиолија, Ану Милосављевић, Горана Миленковића, Зорана Спасојевића,

Роберта Скалу, Лука Фиеренса, Нирвана Ђуђуза, Емилија Морандија.

Мејл-арт као уметнички покрет и поглед на свет подразумева ангажованост, а управо су такви сви изложени радови, који се могу погледати у галерији СКЦ-а још у наредних десетак дана.

КРАГУЈЕВЧАНИ НА САЈМУ КЊИГА

Стевановић, Гајић, Петровић

Свој штанд на овогодишњем Сајму књига имају издавачка кућа Епархије шумадијске „Каленић”, „Атос”, „Погледи” и Верољуб Умељић, док су остали подстанари. Ипак, агилнији од овдашњих издавача су крагујевачки писци који ће своја нова дела представити у ударним терминима

Под слоганом „Књиге које спајају људе” у Београду је отворен Међународни сајам књига. Језиком бројки посетиоци могу да се упознају са око 300 наслова „Лагуна”, са преко 200 „Моно и Мањана”, затим 162 нова наслова „Алнарија”, тридесетак из „Агоре”, четрдесетак из „Прометеја”, око стотину из „Службеног гласника”, 25 из „Платоа”, око 40 из „Клиа”, тридесетак из „Стубова културе”. Занимљива издања и дешавања на својим штандовима посетиоцима ће приуштити „Геопоетика”, „Паидеиа”, „Архипелаг” „Адреса”, „Књижница Стојановић”, „Чигоја”, „Евро-цунти”, „Дерета”.

Најпопуларнија гошћа овогодишњег Сајма књига биће Трејси Шевалије, која ће се на позив издавачке куће „Лагуна” дружити са љубитељима књиге од данас па све до недеље. Пажњу књижевне јавности Трејси Шевалије привукла је романом „Девојка са бисерном минђушом”, а посебно издање овог романа има на корицама њену посвету српским читаоцима.

Укратко, српској јавности представило се преко 700 издавача и скоро педесетак познатих светских писаца. Са друге стране, већина крагујевачких издавача гостује на туђим штандовима, а само четири овдашња издавача представила су се на својим штандовима. Издавачке куће Епархије шумадијске „Каленић” и Верољуб Умељић, издавач стручних књига о пчеларству и медоносном биљу, као и романа у коме је главни лик пчелар, представили су своја издања у Хали 1, док се „Атос” и „Погледи” налазе на галерији ове хале.

Крагујевачки СКЦ и Спомен парк „Крагујевачки октобар” пред-

ставиће своја издања на штанду „Стубова културе”, док се, рецимо, издавачка кућа „Кораца” ове године уопште неће наћи на Сајму.

Ипак, агилнији од овдашњих издавача су крагујевачки писци који ће своја нова дела представити у ударним терминима. Промоција и потписивање књиге „Словенска митологија” Ненада Гајића на „Лагунином” штанду заказана је за данас, у четвртак, у 18 часова. „Словенска митологија” је идеалан спој модерног приступа митолошкој теми и научне студије, која као једини императив себи поставља чињеничну заснованост, богатство података и свеобухватност и одговорност научне истине.

Низ целовитих чланака о словенским боговима, обичајима, ритуалима и митским представама веома опсежно обухвата све оно

што представља основну митолошку супстанцу словенских народа, затим оно што претходи успостављању митолошке свести и поретка и најзад, оно што је савременом читаоцу, али и озбиљном истраживачу много важније: обичаје и веровања која су се из митологије преселила у свакодневне друштвене или религиозне ритуале.

Без претходних најава, недавно је из штампе изашао и други роман Зорана Петровића под називом „Утарак”, а у издању „Геопотеике”, па ће тако у петак, 28. октобра, аутор потписивати овај роман, али и првенац „Камен близнац” од 16 часова, на штанду свог издавача.

Видосав Стевановић лично неће бити присутан на Сајму, али је зато ту његова нова књига, која је као и претходне одмах по издавању подигла поприлично прашине. Нови роман „Шта птица каже” представљен је овог месеца, а судећи по првим реакцијама прави је хит овогодишњег Сајма. У новом роману Стевановић је избегао да користи имена жртве и налогодавца убиства, иако је прецизно навео време и место да свако препознаје некадашњег председника Србије Ивана Стамболића и његовог наследника Слободана Милошевића.

У једном од бројних представљања ове књиге стоји да кроз веома успелу форму два паралелна монолога аутор дочарава шта осећа човек кога су усред цоинга киднаповали, одвезли до једне шуме и ископане раке и пред којим је још само 15 минута живота. Које су последње слике, осећања и питања који му пролазе кроз главу у таквој драматичној ситуацији, чега се сећа из детињства, породице и пријатеља, жеља и

ПОВОДОМ САЈМА КЊИГА

Мирко Демић у Суботици

Издавачка кућа „Агора” и књижара „Плато” у Суботици ће поводом Сајма књига, у суботу, 29. октобра, организовати дружење са Мирком Демићем и представљање романа „Трезвењаци на пијаној лађи”.

Да подсетимо, то је необична љубавна прича која је, на први поглед, у сени стварног путовања главног јунака Павла возом између Београда и Загреба. Поред тога што преиспитује свој однос са вољеном женом, Павле ставља под лупу и свој однос према брату Петру, са којим је од почетка рата у Хрватској прекинуо сваку комуникацију и коме се, након десет година невиђања упутио, пошто су се затекли на супротним странама фронта током последњег рата.

РЕПЕРТОАР КРАФ-а

Четвртак, 27. октобар

19 часова

Књажевско-српски театар

„Мица и околне приче”

Разговор са аутором: Милан

Николијевић (редитељ)

20 часова

Књажевско-српски театар

„Концерт за мир” - Бра-

нислав Цоле Коваче-

вић, 1991, видео, 40

минута

Разговор поводом 20 година

од „Концерта за мир”:

Љиљана Палибрк (организа-

тор), Ненад Милосављевић

- Неша „Галија”

21 час

Књажевско-српски театар

„Октобар” - Србија;

омнибус - играни, 110

минута

22 часа

Дом Омладине

„Р'н'Б најт”:

Октава (КГ), улаз

слободан

Петак, 28. октобар

20 часова

Дом Омладине

„Друга страна рока” -

Силвио Мирошниченко,

Хрватска,

документарни,

30 минута

Разговори о филму:

гост Петар Јањатовић

(новинар)

21 час

Дом Омладине

„Под ударом цензуре” -

Силвио Мирошничен-

ко, Хрватска,

документарни, 54

минута

Субота, 29. октобар

19 часова

Дом Омладине

„Песме рата”, Тристан

Читрошек, Немачка,

документарни, 52

минута

22 часа

Дом Омладине

Концерт: „Луце жене”

(Ужнице), улаз слободан.

Недеља, 30. октобар

19 часова

Дом Омладине

„Глад”, Стив Меквин,

Велика Британија,

2008, играни, 80 минута

Затварање фестивала

М. ЧЕР

МЕЂУНАРОДНИ ЦЕЗ ФЕСТИВАЛ

Две вечери за уживање

У Књажевско-српском театру, у петак и суботу, 28. и 29. октобра, биће одржан 12. Међународни цез фестивал „Цезфест“. Фестивал ће отворити Лена Ковачевић са својим бендом. Да подсетимо, ова млада певачица рођена је у Београду, 1982. године. Завршила је клавирски одсек средње музичке школе „Станковић“, а потом је дипломира цез певање на Конзерваторијуму у Амстердаму. У Холандији већ дуго низ година сарађује са једним од тамошњих најбољих цез оркестара, Краље-вским холандским оркестром. Имала је серију концерата у Холандији и Белгији, од којих се издваја наступ пред холандском краљицом Беатрис. Са овим оркестром, током тромесечне турнеје, изводила је и програм српских традиционалних песама. Наступала је као солиста у пројекту америчког басисте Џона Клаутона, уз Најсел Кенеди Квинтет. Домаћој јавности Лена Ковачевић је постала позната тек након објављивања албума „Добар дан за певање“. Први пут крагујевачкој публици представила се за Дан града, а ово ће бити њен други наступ у Крагујевцу.

„Цезфест“ ће отворити Лена Ковачевић са својим бендом, а након тога наступиће и „Виена цез трио“. Другог дана фестивала крагујевачка публика биће у прилици да чује „Асаф Сиркис трио“ и „Секстет“. Цена улазнице за једно вече је 600, а дводневни комплет је 1.000 динара

Након тога, наступа један од најцењенијих цез састава Аустрије – „Виена цез трио“. Они својим програмом покушавају да представи публици цез од самих почетака до данашњих дана кроз компилацију познатих европских и америчких хитова и евергрини. Њихов програм је намењен најширој публици која воли добру музику.

Другог дана фестивала, у суботу, програм почиње са једним од тренутно најтраженијих лондонских цез састава, „Асаф Сиркис трио“. Овај бенд представља основу креативне лабораторије Асафа Сиркиса. Тим виртуоза који га прате неизмерно доприноси великој међународној репутацији овог лидера.

Музика овог триа доноси јединствену комбинацију цеза и рока, препознатљиву за овај лондонски састав – од музике Блиског истока и Индије, филозофије Сун Ра, а у истој мери приметан је и велики утицај Џека Де Џонета и Тонија Вилијамса.

Међународни фестивал цеза затвараће македонски састав „Секстет“, који се бави специфичном области музичке уметности где су проналазе идеје у модерном, урбаном животу, комбиноване са јаким утицајем традиционалног музичког блага.

Употребом народних ритмова, мелодија и мотива као позадине за стварање сопственог звука, уместо

његовог копирања и преаранжирања, допринело је стварању јединственог музичког израза са препознатљивим македонским музичким карактеристикама. Релативно савремени инструменти – тромбон, саксофон, труба, бас гитара, ударалке и синтисајзер, клавир, дају музици специфичан, јединствен дух.

Након званичног програма, у фоајеу Театра биће организован „дем сешн“ са бендом Макса Кочетова.

Иначе, обе вечери почињу у 20.30 часова, а други наступ је у 22 часа. Цена улазнице за једно вече је 600, а дводневни комплет је 1.000 динара.

ЈЕРОТИЋ У КРАГУЈЕВЦУ
Када религија почиње да бива сметња

Духовно-едукативни центар Богословије „Свети Јован Златоусти“ организује у понедељак, 31. октобра, предавање познатог академика Владете Јеротића, психијатра и професора у пензији, истакнутог публицисте, на тему „Када религија почиње да бива сметња“. Предавање се одржава у новој сали Богословије на Аеродрому, поред Храма Светог Саве, почиње у 18 сати и 30 минута.

Иначе, у оквиру Духовно-едукативног центра у понедељак, 24. октобра, отпочео је Курс калиграфије, али нови полазници могу да се јаве и ове недеље. Цена курса су врло примамљиве: 150 динара за ученике и студенте и 300 динара за запослене. Калиграфија је древна уметност лепог писања која води порекло из Кине. Најзаступљенија је у исламској уметности, али је веома цењена и на Западу. Модерна калиграфија је у најширој употреби код графичког дизајна и лого дизајна.

Духовно-едукативни центар „Свети Јован Златоусти“, коме је ово друга година постојања, у свом овогодишњем јесењем програму већ је одржао трибину на тему „Сећате ли се Шумарица“, као и пројекцију филма Никите Михалкова „12“.

ИЗЛОЖБА СЛИКА КОСАРЕ БОКШАН

Експресионизам као природа

Сликаство Косаре Бокшан данас је у свету и код нас јединствено и препознатљиво. Изложба траје до 27. новембра, а изложено је више од двадесет радова

У Универзитетској библиотеци вечерас у 19 часова биће отворена изложба слика Косаре Бокшан.

Крагујевачка јавност ће након много година поново бити у прилици да види дела ове велике сликарке, а биће изложено више од двадесет радова.

Косара Бокшан прошла је кроз неколико сликарских фаза. Иако краткотрајна, задарска епизода показала је жељу да слика изван догми социјалистичког реализма бирајући теме пејсажа и портрета, за разлику од рада на Академији, када је сликала аранжираних мртве природе и скелете. Стилски, тада је припадала експресивном реализму. Већ на првим изложбама у Београду показује видно одступање од естетике соцреализма, а пресељење у Париз дефинитивно је усмерава према савременим ликовним токовима, пре свега ка геометријској и лирској апстракцији, а постепено се приближавала и енформелу. После 1961. године она се враћа реализму на специфичан начин који је карактеристичан за париску школу – а назван је апстрактни натурализам. Коначно, она се, уз ликовни подстицај византијске традиције, окреће митској симболичкој форми која њеној уметности даје дефинитивни ауторски израз.

У каталогу изложбе Сретко Дивљан напомиње да је ова велика уметница на путу сликарског сазревања пронашла сопствени ликовни израз у којем својим бруталним и експресивним потезима открива људско тело и природу. Коса Бокшан користи снажне и широке потезе контрастних боја стварајући сопствени стил изражавања. Тако, у њеним сликама приморских мотива наглашени су кружни потези са метафизичком симболиком.

Косара Бокшан сликарство је почела да учи за време Другог светског рата код Младена Јосића, а 1944. године у атељеу Зоре Петровић. Следеће године уписује Академију ликовних уметности у класи проф. Ивана Табаковића. Са неколико студената из своје класе, Петром Омчикусом (будућим супругом), Мићом Поповићем, Батом Михаиловићем, Вером Божичковић, Љубинком Јовановић, Милетом Андрејевићем, 1947. одлази у Задар када настаје наша прва послератна уметничка комунa – „Задарска група“. Први пут излагала је 1950. године на УЛУС-овој изложби у Београду, а самостално 1952. у истој галерији. Те године са Петром Омчикусом отишла је у Париз, у коме се дефинитивно настављају са сталним летњим боравцима у Вела Луци на Корчули, од почетка шездесетих година. У Паризу први пут излаже 1954. године, а самостално је излагала у Лилу, Стразбуру, Риму, Нансију, Новом Саду, Нишу, Загребу, Скопљу, Подгорици... Имала је ретроспективну изложбу у Музеју савремене уметности у Београду 2001. године.

Дивљан наглашава да је њено сликарство данас у свету и код нас јединствено и препознатљиво.

Иначе, крагујевачка публика ће бити у прилици да погледа ову изложбу до 27. новембра.

НОВА ПОСТАВКА У
„МОСТОВИМА БАЛКАНА“
Графике

Моја изложба састоји се из серије графика која представља зарањање у најинтимније дубине сопствене личности, јер она је почетак кретања ка складу коме сви тежимо, каже ауторка Мила Милошевић

У галерији „Мостови Балкана“, у петак, 28. октобра, у 20 часова биће отворена изложба графика Миле Милошевић из Крагујевца. Ова млада уметница представиће се са 29 графика рађених у комбинованој техници (бакропис, акватинта, резерваш) насталих у периоду од 2003 – 2005. године.

Графика као ликовни израз, као исконска потреба уметности, урезана је у поезију сваког креативног размишљања визуелне комуникације. Тај израз спаја ликовну и примењену уметност.

У ликовној уметности графика је до такла сваки правац, оставила траг, те је у модерној уметности сама постала отисак, површина, печат, који нас техничким могућностима води у апстрактност. Моја изложба се састоји из серије графика која представља зарањање у најинтимније дубине сопствене личности, јер она је почетак кретања ка складу коме сви тежимо, каже Мила Милошевић.

Иначе, рођена је у Крагујевцу 1981. године, а дипломирала је на Академији уметности у Новом Саду, на одсеку за графику, у класи професора Слободана Кнежевића Абија.

До сада је имала четири групне изложбе и три самосталне и сваки пут излагала је у родном граду. Да подсетимо, њени радови били су представљени у галерији „Јоаким“, кафеу „Обломов“, пре две године у Кући проте Милоја Барјактаревића.

Изложба графика Миле Милошевић може да се погледа до 8. новембра.

СТЕВАНОВИЋ У ГАЛЕРИЈИ „АРТ“
Особена
Ликовна поезика

У галерији „Арт“, у петак, у 19 часова биће отворена изложба слика Радмила Раше Стевановића.

Сава Степанов је приликом отварања изложбе у галерији САНУ, у Новом Саду, истакао да је у сликама Раше Стевановића сва та експресивна узбуђеност посвећена радости стварања и живљења. Његов гестуални потез је снажан и убедљив, а у мноштву тих потеза приказ се своди на своју асоцијативну евокацију у којој тек по који мотивски фрагмент упућује на садржински разлог сликарској акцији.

Стевановићев експресионизам је у слици компактан: ритам потеза је уједначен и доследан, колорит је добро избалансирани те слика поседује превладавајућу бојену атмосферу. Овде се ради о једном култивисаном сликарству, о сликарству сасвим способном да илустрира уметникове пориве, његов пиктурални сензибилитет, једну особену ликовну поезију, нагласио је Степанов.

Истим поводом Андреј Тишма је написао да је Стевановић фигуралне композиције заоденуо у експресиван потез и драматичне контрасте светлог и тамног.

Раша Стевановић рођен је 1940. године у Цветојевцу код Крагујевца. Дипломирао је на Вишој педагошкој школи у Крагујевцу, а од 1974. године је члан Удружења ликовних уметника Крагујевца, а нешто касније и Удружења ликовних уметника Србије.

Слике му се налазе у приватним колекцијама у Паризу, Москви, Кијеву, Њујорку, Торонту, Сиднеју, Сијеку, Загребу, Подгорици, Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и многим државним установама. Излагао је широм земље, а двоструки је лауреат и награде „Ђорђе Андрејевић – Кун“ за најбоље ликовно остварење. Добитник је и бројних диплома и захвалница.

ЕКСКЛУЗИВНО ЗА ТИТОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ - РАЗГЛЕДНИЦА ИЗ КРАКОВА

Ни Пољска више није као што је била

Пише Никола Стефановић

Елика Пољске у односу на ону коју памти већина Срба или Југословена, како вам драже, рођена крајем педесетих и шездесетих година прошлог века, данас је потпуно другачија, те се у неку руку може рећи да су се улоге обрнуле и да тај процес још увек траје. Посебно место у срцу наших тадашњих јуноша, сасвим сигурно, заузимао је и заузимаће до краја живота град Краков и сећање да се са пар стотина марака могао добити провид достојан средњевековних краљева.

То, касније и нама познато, сивило и безнађе какво је некада владало земљом под совјетском чизмом, данас се нерадо помиње као мрачан период блиске пољске историје, мада су Пољаци, барем они из Кракова, умногоме кивни и на Аустријанце под чијом су окупацијом били током Првог светског рата. Када се дода и геноцид Рајха, посебно вршен над становништвом овог града, онда се може рећи да град на Висли није био поштеђен историјских ветрова који су овуда прохујали. Па ипак, чини се да су људи платили цену како би зграде остале читаве, те је град из седмог века захваљујући чудним и срећним околностима изашао из ратова готово нетакнут.

■ У знаку папе Павла

На питање по чему је Краков познат у свету добиће се различити одговори, зависно од онога што су интересовања упитаног. Католици широм света свакако ће рећи да је славу овог града пребогате историје и културе пронео свештеник, ни мање ни више но недавно упокојени папа Јован Павле. И сами мештани Кракова то показују, с обзиром да се лик и име негдашњег поглавара римокатоличке цркве може наћи у готово сваком излогу, било да је реч о продавници слаткиша и чоколадним бонбонама, или сувенирницама и продавницама одеће.

И, мада се по звучности Краков можда не може поредити са Паризом или Римом, управо то име привлачи на гомиле туриста из целог света у овај град. Стога, није реткост видети увек пословично знатижељне Јапанце који се фотографишу крај неке од статуа почившег папе, а за њима не заостају ни други посетиоци са далека и ближег истока, али и са афричког континента. Иако се са овом личношћу не може поредити, велику популарност у последње две деценије, бар по речима локалаца, ужива још и Оскар Шиндлер, посебно након гостовања Спилберга који је о њему снимio филм на аутентичним локацијама у Кракову (међу њима је и Шиндлерова фабрика) које и данас постоје у изворном облику.

Очекивано, за те обиласке најзаинтересованији су амерички туристи, који вероватно да не беше филма, ни за град ни за овог фабриканта никад не би ни чули. Ипак, многи од ових гостију и нису само туристи, с обзиром да се у Кракову налази најстарији пољски универзитет и један од најстаријих на планети, из 14. века. По независним подацима, у Кракову има око 200.000 студената из целе Пољске, али и света, па запањују-

Богата историја и традиција и даље се негују, што је уз уредност била и остала главна одлика Пољака и Кракова, који живи у знаку своје најпознатије личности, папе Јована Павла. У поређењу са некадашњим општим сиромаштвом земља се данас може описати речју - стабилна

БЕСПРЕКОРНО УРЕЂЕНА ОБАЛА ВИСЛЕ

КРАЉЕВСКИ ДВОРАЦ НА БРДУ ВАВЕЛ

ће делује податак да на скоро свака четири становника дође један студент.

Сам град је задржао стари, у неким деловима чак и средњевековни изглед, а интересантно је да нема ниједног солитера, већ се зградице махом састоје од два до највише три спрата, па отуд градом доминира средњевековни краљевски дворцац на брду Вавел и у њему једна од тридесетак катедрала. Сем наведених туристичких атракција, у последње две деценије највише пажње посетилаца са свих континената привлачи рудник соли Вјеличка. Иако би се свако нормалан запитао шта је то толико битно у обичном руднику, одговор се добија већ по уласку.

Реч је о целом подземном граду и 300 километара тунела у којима се могу видети сталне поставке и статуе, све комплетно начињено од соли, укључујући и капеле, мале кафане и собе за предаке које су себи израдили рудари током једног миленијума колико је рудник био активан. Дах одузима огромна дворана коју су у једном блоку соли са све рељефима и приказима из Новог Завета на зидовима

СТАТУЕ У РУДНИКУ СОЛИ ВЈЕЛИЧКА

ДВОРАНА У РУДНИКУ СОЛИ

ГЛАВНИ ТРГ КРАКОВА

КОЧИЈЕ ПРИВЛАЧЕ ТУРИСТЕ

чима даје одрешене руке, па се за десет евра може добити од 30 до 43 злота, зависно у коју се мењачницу уђе. Цене такође варирају, па се на једном месту пиће може попипати за два и по евра, а негде и за око 110 динара, преведено у нашу валуту.

Главном тржницом у граду, Сукјеницама, доминирају тезге са накитом, но Пољаци очигледно немају толико наклоности ка злату и сребру, колико према ћилибару, па се овакав, прилично скуп накит може наћи у једнаким количинама као и лик и име папе Павла. Коначно, иако је фабрика аутомобила удаљена свега седамдесетак километара, улицама крстари врло мало аутомобила марке „Фијат“ у поређењу са возилима из Немачке и Јапана. Да је стандард порастао и сами Пољаци потврђују, наводећи да је Европска унија дала наду да ће бити боље. Па и поред тога кажу да емигрирање није заустављено и да је само прошле године два милиона Пољака отишло ка западу у потрази за бољом зарадом.

Једино што се не мења је хигијена, па је град једнако чист, како код Совјета тако и у ЕУ, до те мере да је обала Висле и петнаестак километара далеко од Кракова истоветно уредна, без шибља и муља, а нарочито шпорета, мртвих животиња и пластичних боца. Исти је случај и са улицама, стазама, парковима и прилазима бројним дворцима и катедралама на којима се не може видети нити један опушак. Истина, тако је било до појаве једног од тридесетак новинара из Србије. Правило је тиме и потврђено - са парама или без њих, култура од новца не зависи.

исклесала три радника за стотинак година.

■ Љубитељи ћилибара

Данас се у дворани обављају венчања, а цео комплекс завршава се на 135 метара дубине огромним ресторанома. Практикује се и бањски туризам, јер је ваздух изузетно погодан за лечење астматичара, а због велике количине селена, магнезијума и других минерала нема могућности за развој било каквих вируса и бактерија.

Стога и није чудо што рудник годишње обиђе преко милион туриста, а током лета их буде и 8.000 у једном дану.

Кад је реч о свакодневном животу и ту се осећа дух традиције, па се на главном тргу попут таксија могу изнајмити кочије које користе подједнако и млади и стари као сасвим уобичајен превоз, а додир старог и новог се огледа у малим електровозилима која се користе у исте сврхе. Од брзе хране, на готово сваких стотинак метара налази се по који киоск који нуди кебаб, а цене су доста сличне онима у Србији.

Да је ипак остало нешто и од оне старе Пољске доказују мењачнице које по свом нахођењу формирају куповни курс како им се прохте. Наиме, Пољска није члан еврозоне, те су туристи приморани да мењају валуту, што мења-

ПИСМА: КУЛТУРА У НЕСТАЈАЊУ

Старе радње чувају дух чаршије

ХОЋЕ ЛИ И ЛУКИЋЕВА РАДЊА НЕСТАТИ ИЗ СТАРЕ ЧАРШИЈЕ (ИЗГЛЕД НЕКАДА И ДАНАС)

Својевремено, док сам обављао функцију директора Завода за заштиту споменика културе (2000-2004), написао сам једну од, за мене, најлепших молби. Обратио сам се тадашњем градоначелнику да општина откупи кафану „Москва“ код суда, чин који би представљао покушај заустављања нестајања места која су била битна за очување духа старе чаршије града Крагујевца. Одговор је био негативан. Није постојала одређена сума за те потребе у буџету града која би ту ситуацију решила... Кафана је нестала... Банка је настала... А из разговора са пријатељима сазнао сам да су мој захтев тадашњи политичари протумачили као опозициону подметачину, што је, наравно, била неистина, настала као последица неразумевања и незаинтересованости тадашње политичке гарнитуре за значај старих објеката по питању намене и улоге коју они

имају за очување традиције живота града...

Јавни живот у градовима чини живот око тргова. Мале занатске радње су тај живот обогаћивале љубазним дочеком, на пример, мајстора фризерског заната свим Крагујевчанима који би користили њихове услуге, а њихов занат надалеко чувен и поштован увек је био вредан силаска у чаршију. Једна од таквих радњи била је и јесте фризерска радња Драгослава Мијовића, а касније, у послератним годинама, позната као фризерски салон „Лукић“.

Радња у којој су многи Крагујевчани задовољавали своје потребе за шишањем и бријањем своју признатост за предани и квалитетан рад остварила је и додељивањем „Мајсторског писма“ оснивачу од стране тадашњег Министарства народне привреде 1914. године.

На зидовима данашњег салона стоје слике које говоре више од речи. Нови

мајстор фризерског заната и данас љубазно дочекује своје суграђане увек спреман да са њима размени њихове коментаре о догађањима у граду.

Пре постојања интернета, сваки Крагујевчанин је нове вести могао да чује у кафани или у некој занатској радњи. Кафана „Москва“ више не постоји, а од мајстора сам сазнао да ни фризерски салон више неће бити ту. Разлог нестанка „Москве“ био је новац. Разлог за могући одлазак једне од последњих градских фризерских радњи, која је преко сто година представљала дух живота старе чаршије, такође је новац. Кирија која је одређена за месечну ренту је превелика да би радња остала на том месту.

Градоначелнику више не могу да пишем јер нисам у Заводу, али могу да упутим апел за очување исте намене и предлог за адекватну кирију која би била у сврху останка Лукићеве радње у „Старој чаршији“ код Крста.

Одлука којом би радње које имају преко 100 година трајања биле са умањеном месечном рентом ради очувања традиције и духа града Крагујевца била би вредан покушај за опстанак и останак занатских радњи без којих је и статус „Старог градског језгра Крагујевца“ као заштићене просторно културно-историјске целине под великим знаком питања, јер се поред објеката који чине дух чаршије као један од значајних разлога за њено очување помињу управо занатске радње које су у тим зонама и налазе.

Без такве евентуалне одлуке о умањивању ренте традиција и дух чаршије неумољиво нестају под налетима тржишних понуда са којима се такви занати не могу носити.

Александар Рудник
Милановић, архиепископ

„МОСКВА“ ВИШЕ НИЈЕ КАФАНА

ЗАБОРАВЉЕНЕ
ПРИЧЕ И ЛЕГЕНДЕ

Пише Александар Бабић

Грехови њихових дедова

Имали смо прилике да у телевизијској серији посматрамо живот и смрт последњег потомка династије Обреновић - краља Александра и његове супруге Драге Машин, прве српске краљице после косовског боја. Њихова зла судбина била је предмет многих препричавања и оговарања. Нарочито је на мети злих језика била Драга, рођена Луњевица, једном већ удавана за рударског инжењера Светозара Машина, без породе у том браку, која се касније преудала за краља Александра Обреновића. Удали су је врло младу за инжењера Машина, Чеха по народности, који је петнаест година био старији од Драге. Били су у браку само три године. О даљем животу Драге, унуке познатог трговца Николе из села Луњевица у рудничкој нахији, скоро све је познато.

Крагујевачка чаршија је често могла да посматра отреситог трговца Николе који је долазио у нашу варош као лични пријатељ књаза Милоша Обреновића. Иначе је Никола био у сродству са Вукомановићима, породицом кнегиње Љубице, и био јој је ручни девер приликом свадбе са Милошем. У многим приликама је штитио Љубицу. Чак ју је крио у својој кући кад је убила Петрију, љубавницу књаза Милоша. Био је веома богат и врло је занимљива прича о његовом богатству.

Није био много радан, већ је са братом од тетке (из Бруснице) побегао у хајдуке и почео да пресреће Турке. Они су их заробили, али пошто је Никола још био малолетан, нису га обесили на вериге, већ су га бацили „у класе“ и то је била тешка робија. Отац Милић (по коме и презиме Милићевић), није хтео ни да чује за Николе, говорећи да га је осрамотио пред Турцима, али је ипак некако сакупљен откуп да би га извукли из турске тамнице, оженили и тако некако примирили. Прве вечери Никола је саопштио (не својој изабраници срца, већ само жени, пошто му је изабрао отац и старији брат Милија) да он не може орати и копати, већ ће се одати трговини. Скинуо је са жениног врата дукате које је донела у мираз, продао и почео да тргује. Пошто су Аустријанци ратовали са Наполеоном у Варадину (Петроварадину), склопе уговор са неким Петровићем, трговцем, Србином из Земуна, о лиферацији стоке (меса) за аустријску војску. Овај земунски трговац је већ куповао стоку од Николе Луњевице, а пошто су сада биле потребне велике количине, овласти Николе да по целом београдском пашалуку купује у његово име и предаје му на савским скелама. Само на тој лиферацији Никола је чисто зарадио 60 хиљада дуката!

Касније се то богатство увећавало, а кад је почео Први српски устанак, Никола је био спреман све да пружи народној војсци, а и сам је учествовао у многим бојевима са својим Рудничанима. У тим бојевима допадне му се по својој храбрости и домишљатости Милош Теодоровић-Обеновић и пошто је Карађорђе, вожд Првог устанка, веома ценио Николе и његов допринос борби, прихватио Николину молбу да Милоша произведе у војводу! Е, касније када је видео шта се све одиграло и како је Милош убио Карађорђа, то себи није могао да опрости.

Многи историјски романи и популарна литература говоре како се Карађорђе из иностранства дописивао и договарао са Вујицом Вулићевићем и да га је он издао Милошу, а потом по Милошевом наређењу и убио на спавању у Радовањском лугу. Али постоји још једна неодогађена тајна - да је Карађорђе писао и Николи Луњевици! У писму га је молио да оде код Милоша и обавести га о његовој (Карађорђевој) жељи да се врати у Србију и настани у својој кући (двору) на Опленцу. Обећавао је Николи да се неће мешати у Милошево посао. И Никола Луњевица, Газда, како је обичај имао да га зове Карађорђе, а потом то прихватио и Милош, дође у Крагујевац где је баш тада био Милош.

Испричавши шта све пише у писму, Никола је замолио Милоша да допусти Карађорђу повратак. Можда човек предосећа смрт, па хоће да умре на својој земљи - покушавао је да убеди Милоша.

- Бог с тобом, Газда! Ко би горског вука пустио међу овце?! То не може никако бити!

Убрзо је, Карађорђе у тајности дошао у Србију. Убијен је и његова глава предата Турцима. Никола се није никако мирио са таквим завршетком. Говорио је:

- Требају су да га вежу и врате преко Мораве, па макар турски паша сто пута наредио! Греота!

- Јест, слагала се и кнегиња Љубица. - Еј, тешко мени! То ће све моја деца платити!

- И ја сам грешан. И мене је страх да на моје потомство не падне Карађорђева клетва, говорио је Никола Луњевица.

Знајући за шта се залагао Никола Луњевица, Љубица га посаветује да се добро пази Милоша. Знала је да он уклања сваког у кога нешто посумња. И Никола је постао обазривији. Долазио је и даље у Крагујевац, али је по Љубичином савету увек просипао вино и ракију које му је књаз даривао за окреп приликом повратка у његову Луњевицу. Просипао би чим изађе из чаршије и ухвати се пута.

Изгледа да је то схватио и књаз Милош и одустао је од свог првобитног наума, али није опростио Николи, већ је смислио нешто још подлије. Позвао је Николе, када је овај дошао у Крагујевац, да пре ручка прошеташу поред Лепенице, недалеко од конака. Обалом се простираше шума и постојала је само уска стаза којом је једва могао да иде један човек, и Милош је рекао: „Ајде, Газда, ти напред!“ После краћег преганјања и оног: „Ајде ти, Господару!“, Никола крене први, а Милош иза његових леђа. Из опрезности се убрзо окрене и има шта да види: Милош вади кубуру и подиже је према њему. Никола је само проговорио: „Срам те било! Зар тако враћаш своје добротине које те је извео на пут да будеш човек и војвода. Удри!“ - и мирно је пошао даље поред Лепенице.

Уместо пуцања чуле су се само Милошеве речи: „Опрости, Газда!“

За опроштај својих греха, Никола Луњевица је подигао манастир Вујан, а књаз Милош 42 цркве (што подигао, што обновио), али грехове нису окајали, већ је то сачекало њихове потомке.

OD SADA NA 4 LOKALCIMA!

NIKOR

BLACK HORSE
AutoPost
BOSCH

NOVO! MOTO AKUMULATORE!

ULJA
PUNJENI SAMELI I NARAZNA TELA
AUSPUN "KILER"

Mobil
Castrol

GUME
PUTNIČKI PROGRAM
TEKSTILNI PROGRAM
POLJOPRIVREDNA I VISOKA

TRAYAL

BESPLATNA MONTAZA!

1. Janka Veselinovića 72, 034 430 558
2. Atinska bb, Aerodrom, 034 372 371

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 - 15 сати

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 - 197
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Прикључци 307 - 368
Пријава стања и
рекламације 370 - 300

Наша последња музичка жеља: певајте нам лабудову песму!

Page ЂЕРГОВИЋ

Карикашура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Уложићу све на једну карту. Највероватније авионску!

Радмилу МИЉКОВИЋ

БАЛКАНСКИ ПРИРУЧНИК

Мистерија тријумфалне капије

Победе су нас заварале. Кроз нашу тријумфалну капију може се ући само са погрешне стране!

Карактеристика савршене ограничености

Ми наше границе чувамо свуда! Чак и тамо где ми није место!

Елементи страховите сигурности

Србија поручује грађанима на северу Косова да не треба да страхују. Могу да се прибојавају, да се не општају, да буду у сваком моменту спремни на све. Одређене мере опреза не треба занемаривати али страху нема места!

Значај организовања организације

Организовани криминал у погледу организације може бити пример како треба организовати борбу против криминала.

Вештина статистичке обраде

Наводно је просечан лични доходак у Србији око 400 евра. Овај лажни статистички податак за огромну већину је апсолутно недостижан. Сиротиња се ипак не буни против те мањине што нам диже просек.

Само би јој још требало да живи испод тако повољног просека.

Вредност умањене величине

Ко уме да буде мањи од маковог зрна када је то потребно, већи је него што јесте!

Само отпуштено

Прете нам откази са свих страна но, ми то прихватамо сасвим мирно. Што би се рекло, само отпуштено!

Систем образовне грешке

Народ који нема право на грешку обавезно остаје глуп. Код нас је то још очигледније, јер је учење на грешкама основа образовног система.

Фактор развојног процеса

Нормално је што демократија боље успева код људи на власти него код гологузог народа. Има боље услове!

Одлика политичког веровања

Могуће је да политичари о себи мисле све најбоље. У том случају у некакој предности би били они који сами себи не верују!

Раши ПАПЕШ

■ Београд мора да успостави добросуседске односе са свим земљама у региону, као и са свим деловима Србије.

■ Смењен је с државне функције, јер је за странку крао мање износе. Повукла га је његова партија због недовољног залагања.

■ Некима ће, изгледа, вратити одузету имовину. Али нико не помиње враћање отете домовине.

■ Откад је уведена транспарентност у раду владе, послови се намештају искључиво на тендерима.

■ Све што нам се дешава је невероватно, али морамо да прихватимо реалност.

■ Владајућу већину чини мала група око председника.

Александар ЧОТРИЋ

■ Од интелектуалаца смо очекивали много, али не и да просе!

■ И ова власт је одолела изазову. Архиве су остале неотворене.

■ Некада смо хранили пола Европе. Данас хранимо само нашу мафију!

■ Тај контејнер је боли глава! Увек има и за понети!

Милан Р. СИМИЋ

■ Јутрос сам остварио своје основно људско право. Устао сам из кревета.

■ Оно што добијамо на кашичицу полако постаје наш дневни оброк.

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

■ Ако акција „Очистимо Србију“ успе, како ћемо даље без владе и парламента?

Радмилу РИСТИЋ

Зеленгора

Колико год се нормални народи трудили да очувају своју културу и традицију, толико смо ми склони бесомучном уништавању истих. У последње време, највеће скрнављење се осећа у матерњем језику.

Скоро деведесет одсто радњи у центру српске престонице носи називе чија су имена написана латиничним писмом, а више од половине њих су речи на енглеском језику. То је велика срамота, и за појединца, и за државу.

Ми, у Крагујевцу, отишли смо корак даље. Тренутна најезда Фијатових стручњака, потпуно је потисла и тај накардни "англосрпски". Да би се "увукли" Италијанима, а све под маском познатог српског гостопримства, овдашње кафеције су напрасно прешле на италијанску храну. Живо ме занима да ли она група овдашњих радника која је послата у Италију на праксу, у центру Милана, на пример, ужива у лесковачком роштиљу!

Прилагођавању италијанским трендовима није одолео ни власник хотела "Зеленгора". Тако сам ја, ономад, прво пазарила у Боокстор-у, а потом ручала Филето ди маиале цон пеперони цолорати! У преводу, частила сам себе књигом у некадашњој "Светлости", а потом отишла у "Зеленгору" на свињетину у сосу од бибера! Тако су књијара и хотел са најдужом традицијом у граду, дефинитивно, замрли у очувању традиције на којој би им сваки град позавидео.

Сала, која је деценијама уназад служила за ручкове и весела, то више није. Нисам против савременог дизајна. Слажем се да ме је нервирало када викендом из сале у центру града треште народњаци. Можда јој, преко недеље, ни посета није баш била најбоља. Али, како бих вам рекла, просто ми је жао што је нешто још један дух старих градских времена.

Иако је реновиран и модерно дизајниран, нов ресторан у „Зеленгори је, пре свега, хладан и стерилан. Да није фотографија по зидовима, имала бих утисак да сам на ручак дошла у банку. Поента приче је, ипак, јеловник! Написан је на италијанском језику! Страшно! Истина, испод италијанских назива јела, налази се и превод на српски и енглески, али брате, ем је ситно, ем се тешко чита на жућкастој подлози папира, ем је написано латиницом коју, морам признати, не знам баш најбоље. А и не морам да је знам, с обзиром да живим у земљи где је ћирилица званично писмо. Макар фотку хране да су ставили поред, па да позовем конобара и покажем прстом: "Ово ћу!" И, сад, замислите сцену: ја напирлитана, дошла на ручак, а за суседним столом, на пример, седе два добра фрајера и меркају ме. Треба ли да извадим наочаре за вид, не би ли видела шта ћу да једем?! Мислим, понижавајуће, стварно! Не, монокл да ставим!

При том, реч је о италијанском и националном ресторану. Оно "национално" се, ваљда, односи на ћевапе и карађорђеви који су у понуди. Али је зато изабачен најбољи "Зеленгорски" бренд – пита, баклава, или тако већ нешто са шљивама! Нема тог тирамисуа који се може мерити са овом посласицом! Руку на срце, свињетина, коју сам одабрала, била је феноменална! Речју, савршена! Не сумњам да је сва храна одлична, али опет ми је мало безвезе "жртвовање" Зеленгоре на коју смо навикли. Занимљиво је да у карти пића у понуди нема вина, а и да јела, која могу да се наруче упола порције, буду наплаћена више од упола цене. При том, нигде није наглашено колике су цене када се не наручује цела порција.

У вечерњим сатима, у овом истом простору, сада се може чути и цез. Немам ништа против, али, признаћете, некако је из "Зеленгоре" логичније да одзвања хит "Мој Миленко лег"о је да спава..."

Овим иновацијама су, вероватно, понајвише погођени матори кибицери по којима је овај хотел и најпознатији. Младеж, која ће да нагрне у фенси ресторан, ипак им је беспотребна конкуренција.

Ако је и остао миран током уништавања најбоље градске 'ладовине на платоу испред "Зеленгоре", као и на чињеницу да је он, потом, добио интерни назив "Џибер Штресе", Милован Гушић сада, гарант, нема мира на оном свету. Мора да се дебело презнојава на убрзаном курсу италијанског, док му вода цури низ уста машајући о грузанском сиру и кајмаку а не тамо некој моцарели!

ЛЕПА ЈЕЛА

Горан Миленковић

ОДВАЈЕ

МИРКО ЦВЕТКОВИЋ, председник Владе:
- Србија има вишак новца и тај новац чува за црне дане.

ДАНИЈЕЛА ВРАНИЋ, певачица, демантује да ће тетовирати гаврана на полном органу:

- Од моје безазлене шале медији су napravili циркус. Изгледа да више не смем ни да се нашалим, а да то неко не преокрене у своју корист.

ШАБАН ШАУЛИЋ, певач:
- Тачно је да ми је Мркоњић најдражи политичар. Волим га јер је народски човек, а имамо и исте симпатије према одређеним објектима, а то су кафане.

МИЛАН СТАНКОВИЋ, певач:

- Ниједан мозак просечне интелигенције није поверовао у лажи да се Милан Станковић једног јутра пробудио и из чиста мира престао да пева.

МИЛОШ БОЈАНИЋ, фолк певач, члан Српске напредне странке:

- Све што странка буде тражила од мене од срца ћу да урадим. Од сада и срце и душу дајем за партију која ће пом о њ и народу.

НАТАША БЕКВАЛАЦ, певачица, поводом прича о вези са Ђазимом Османијем:

- Да ли човек вреди мање ако је Албанац? Ко тако нешто може и да помисли, боље је да ме ништа не пита.

ВЕСНА ДЕ ВИНЧА, власница агенције „МиссЦу“, о српским лепотицама на међународним наступима:

- Наше кандидаткиње на свим такмичењима представљају и званични став државе по питању Косова. Реченица с којом су одлазиле на припреме је да је Косово српски Јерусалим и да је неодвојиви део Србије.

ЦЕЈ РАМАДАНОВСКИ, певач, пред концерт у „Сава“ центру:

- Познато је да волим виски, али ћу на концерту пити само воду. Додуше, вероватно ћу пре него што изађем на сцену попити два три вискија, не због треме, већ због тога што виски отвара грло.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Летос смо објавили слику „новог Диогена“ из Кикојевца. Кућу-буре, међутим, сада је неко начисто баталио

Пукла цев у Хаџи Милентијевој улици и данима и намучила мајсторе да нађу „пукотину“

Урбанистичка „рупа“ у најстрожем центру града

Није ова јесен тако рђава

СКАНДИНАВКА

101	ПРЕД КОМА СЕ ОСТАВА КОПИТ	ФОНД ЖАНС РЕМЕНЦА ПЕЏИОН		КОМПАНИЈЕ НАСЛОВИ ШТУВАН ВЕРКАПТЕР		КРАЈНЕ ГРАНИЦЕ (САТ)	ПРИСТА САМЕНЦИЈА	КРИВА СЕТЕ
ВРЕТА ЧЕТНИКА				СРЕМА				
ШИНСКИ МУТАН БЕЗ РЕКА								
ЕЛЕКТРО- МАГНЕТНА ИНДУКЦИЈА (САТ)				МУСЛОВИ ДУЛОВИ ЕТНА АКЦИЈА				
ТУНСКИ РЕАКЦИЈЕ (САТ)							ВИПЕВА ДИО КУДНИ ОБИТЕ	
ДРЖАВНА ПАРЧНА УСТАВНА								
ТЕРОР ВЕДАВНИЈА СМЕ								
СЛОНА СВЕЦА						ПРОКРЕП ПУТАРНА ВЕЦА		
НАМАЗИЈА		КОУНИТЕ РЕЛЕГРАФ СЕМУЛ СЕНА						ЖИТЕ СТАРЕ КОМЛЕ КОМЛИ
ИМЕ КУЗНИЦА ТАЛАЈА	ИТЕ (САТ)				РЕСА У УСЛОВИ			
	ИДИО (САТ)				НАДР ОМЕТНОС			
				КАКО КОМЛИ				
				КУСНА МАДЕ ИМЕ				
НАРТО							ПЕТРОН	
НАДНО КОС САДНА							МИНИРА	
ПРАС ПИРЕ КОЈ ЈЕ КОМАНИТЕ ИМЕ УТИО САМЕНЦИЈА								ВИНАЦ
						САРА		
						ПЕТИТО		
НАДР								
ДЕТО ДАНИЈА КРИВА								
ДЕТО У ВИНСКОЈ ТЕРОР								ВИНА У УСЛОВИ ПЕЧАМА

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															
16															
17															
18															
19															
20															
21															

ВОДОРАВНО: 1. Сплаварење - Глас гусака (1), 2. Египћанин или Сиријац - Старешина (тур.) - Међународни вештачки језик (2), 3. Глумац са слике - Иницијали писца Лалића (1), 4. Горчина, опор укус - Хемијски симбол радијума - Име италијанског композитора Мориконеа (2), 5. Права која сече неку линију, сечица - Ранији белгијски фудбалски клуб (2), 6. Портир - Коњ у епским песмама - Рагурање, расипање (2), 7. Иницијали писника Адија - Иреалност - Својеручно (скр.) (2), 8. Музички правац са Јамајке - Провалије, понори - Једнако (2), 9. Знака за непер - Приповетка Николаја Гогоља - Име глумице Миранде - Енглески писац и истраживач, Артур (3), 10. Завршити рендисање - Благоглов (тур.) (1), 11. Саставни возник - Државни робови у старој Спарти - Сећи, расецати (3), 12. Становници Котора - Ауто-ознака за Параћин - Градић у Далмацији (2), 13. Предлог: унутра - Рукометни клуб (скр.) - Врста четинарског дрвета, чемпрес - Ауто-ознака за Ваљево (3), 14. Пристанак, одобрење - Прибор за рад (1), 15. Комисија за научно-истраживачки рад (скр.) - Чланови неке академије (2), 16. Име ранијег публицисте Кершованија (1), 17. Први сугласник - Немачки фудбалски тренер, Феликс (1), 18. Женски модни часопис - Вриска, цичање (1), 19. Устаљена навика (1), 20. Јело од пројиног брашна (0), 21. Чувено купалиште у Француској (0).

УСПРАВНО: 1. Свесно својих поступака - Пехар - И једна и друга - Хемијски симбол олова (3), 2. Побочни изданак цвета - Река (шпан.) - Римокатолички (скр.) - Врста полумајмуна (3), 3. Вилница, челюст - Староримски поздрав - Трочлани алгебарски израз - Битка (3), 4. Направе, уређаји - Тровање (мед.) (1), 5. Америчка филмска глумица - Писац трагедија (1), 6. Јединица за мерење таласних дужина - Одисејева постојбина - Гробари (2), 7. Реомиров степен (ози.) - Кратка јапанска песма - Старо име Етиопије - Потпуна тишина, мук (3), 8. Лисичја орепина - Име шахисткиње Марић - Упркос свему (3), 9. Расправљати предуго и непотребно - Руско женско име (1), 10. Врста птице певачице - Суседна слова азбуке - Наш предлог (1), 11. Цез музичар, Џонсон - Ужичанин - Хемијски симбол калијума - Име певачице Ленокс - Чета (скр.) (4), 12. Глумац, Предраг - Усамљен (3), 13. Име писца де Мопасана - Филмски детектив, Елиот - Ранији чилеански фудбалер, Марсело - Име глумца Марвина (3), 14. Административни радник (0), 15. Народна игра - Изрицати проклетство, клети (1).

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи   НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

5						3
		4	3		7	2
1	3	7	5	4		
			7			6
6	9	5	3	2	8	7
	7					1
		9				5
	2	5	8	7		1
7	9				2	4

8		1		9	
7	2				5
2		8	1		
	9			4	1
	3	1			
1	7	6		9	8
7	9	4	6		
5					9
1	3	7			6

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: мок, ило, леш, ага, и, р, кук, заза габор, лашић, бе, ић, љаљан, нитон, ле, инат, мед, харити, е, шане, ок, крпењача, ета, алир, руно, ест, о, апорт, лд, нагић, раритети, крац, нил, дамари, д. **ОСМОСМЕРКА:** селтик. **МАГИЧНИ КВАДРАТ:** рамстек, алатура, мађарон, стапати, турацин, еротика, канинац. **СУДОКУ:** а) 453-721-986, 769-584-321, 281-963-475, 125-396-748, 834-172-569, 976-458-213, 647-839-152, 312-645-897, 598-217-634, б) 297-648-531, 163-572-894, 485-913-726, 836-295-147, 941-837-652, 572-461-983, 624-189-375, 718-354-269, 359-726-418.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање, изградњу и
заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта „Kovintrade“ доо, из Београда поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – Привремено складиштење неопасног отпада (гвожђа и челика), чија се реализација планира на катастарској парцели 7405/38 КО Крагујевац 1 (матична локација групе Застава), на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 27.10.2011. до 07.11.2011. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање, изградњу и
заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта „ТЕЛЕНОР“ д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "Крагујевац 10", улица Воје Манојловића бр. 4, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 27.10.2011. до 07.11.2011. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније „Крагујевац 10“, урађена од стране овлашћеног правног лица - Лабораторија „Консинг“, Сурчински пут 1а, Београд

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу. Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање, изградњу и
заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта „ТЕЛЕНОР“ д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији „Крагујевац 9“, улица Николе Пашића бр. 10а, кп.бр. 3902 КО Крагујевац 3 – насеље „Центар 1“, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 27.10.2011. до 07.11.2011. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније "Крагујевац 9", урађена од стране овлашћеног правног лица - Лабораторија „Консинг“, Сурчински пут 1а, Београд

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу. Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, ГРАД КРАГУЈЕВАЦ, Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта „Телеком Србија“ а.д., поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – радио-базне станице за мобилну телефонију „KG46/KGU46 Жежељ/UMTS“, реализованог на катастарској парцели 53/2 КО Доња Сабанта (на брду Жежељ), Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 27.10.2011. до 07.11.2011. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

ЈАВНО СТАМБЕНО
ПРЕДУЗЕЋЕ
«КРАГУЈЕВАЦ»

ОБЈАВЉУЈЕ

ОГЛАС

О ДАВАЊУ У ЗАКУП ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА на одређено време до 3 године

- Града Караре бр. 2/1, површина 24 м²

Почетна месечна цена за пословни простор износи 150,00 дин/м², у цену није урачунат ПДВ.

Закупац сноси и трошкове осигурања и ПДВ-а.

Понуде се достављају у затвореној коверти са назнаком «Понуда за закуп пословног простора» и то искључиво поштом на адресу ЈСП»Крагујевац», Николе Пашића бр. 2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме односно назив фирме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатност,
- висина закупнине по м²
- број закупнина које се нуде унапред

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред.

Пословни простор који се оглашава користе закупци и биће усељиви по њиховом иселењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

Последњи поздрав

Томиславу Радојевићу Шиљи

који је преминуо 23. октобра 2011., у 69. години живота, а сахрањен на гробљу у родним Лужницама.

Почивај у миру јер људи таквог племенитог и широког срца никада не умиру.

Твоји: супруга Здравка, ћерка Јасмина, унуци Никола и Немања, зет Света и остала родбина

Драгом брату и стрицу

Радивоју Ћурићу

Последњи поздрав од

Бранка, Гоге и Преже са породицама

Мали огласи

Продаја

ВАЉЕВО, екстра повољно продајем две куће и пословни простор. Телефон: 063 512 241.

ПРОДАЈЕ се кућа у Новом Милановцу, у основи 54 квм, са плацем (ограђен металном оградом) површине 2.890 квм. Поседује телефонски прикључак, струју, воду са водопада + бунар, септичка јама, пољски WC и шупу. Уграђена сва санитарија. Контакт телефон: 00 382 69 295 089.

ПРОДАЈЕМ кућу 450 квм (Судска продаја, у Ждраљници, Југословенска 54 а), 20 ари плаца. Повољно.25.000 евра. Телефон: 065 865 12 10.

Издавање

ИЗДАЈЕМ намештену засебну кућу 45 квм, код Шест топола. Струја, дрва. 100 евра. Телефон: 063 8 150 989.

Услуге

МАТЕМАТИКА, механика, физика-сви узрасти. Часови у току школске године.Телефон: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ

од 27. октобра до 2. новембра

Четвртак 27. октобар	Петак 28. октобар	Субота 29. октобар	Недеља 30. октобар	Понедељак 31. октобар	Уторак 1. новембар	Среда 2. новембар
ХРОНИКА 2						
22.00 Хроника 2	09.05 Седница Скупштине града	23.00 Шоk dee	22.30 Култура	19.30 Спортски преглед	20.30 Суграђани	20.00 Комунални сервис
08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Непи сведок р. □ 10.00 Кулоњница р. 10.30 Супертехнологије 11.00 Часни људи р. □ 11.45 Моја шанса р. 12.00 Вести 12.05 Кулоњница р. 12.35 Кућица и цвећу р. 13.00 Непи сведок □ 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм 15.30 Кина-Пут змаја р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Приче из књижевности 18.30 Мобил Е 18.40 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стане ствари 21.00 Освета □ 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи □ 23.30 Раднички - Партизан (снимак руком, утакмице) Вести у полувремену 01.00 Хит дана наставка програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Седница Скупштине града 12.00 Вести 12.05 Кулоњница р. 12.35 АБС шоу р. 13.00 Непи сведок □ 14.00 Стане ствари р. 15.00 Цртани филм 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. □ 17.00 Моја Шумadiја 18.00 Документарни програм 18.30 Непи шта да обучем 18.30 Мобил Е 18.40 Сајамска хроника 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Раскрића 20.30 Као и други 21.00 Освета □ 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи □ 23.30 Ибузиониста 00.00 Вести 00.05 Хит дана наставка програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Хорзон р. 10.00 Супер технологије 11.00 Нокаут р. 11.30 Улови трофеј р. 12.00 Вести 12.05 Шумadiјски праг Нови Милановац р. 13.00 Ван оквира 13.30 Fashion files 14.00 Шолинг авантура 15.00 Документарни програм Океани 16.00 Вести 16.05 Следећа ерата ■ 18.00 Раскрића р. 18.30 Као и други р. 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Лек из природе 20.30 Ибузиониста 21.00 Кокиерт 21.40 Сајамска хроника 22.00 Хроника 2 22.30 АБС шоу 23.00 Шоk dee ■ 00.00 Вести 00.30 Хит дана наставка програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Најмешаније животиње р 10.00 Биографије познатих р 11.00 Кућица у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумadiјски праг Фестивал Груза 13.00 Агро дневник 13.30 Латинска Америка Саманте Браун 14.00 Нови Пазар - Раднички (фудбал, снимак утакмице) 16.00 Вести 16.05 Бивша девојка ■ 18.00 Док.прог. Нокаут 18.30 Улови трофеј 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Најмешаније животиње 21.00 Концерт РТК 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Европски комесар ■ 00.00 Вести 00.30 Хит дана наставка програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Непи сведок р. □ 10.00 Кулоњница р. 10.30 Fashion files р. 11.00 Часни људи р. □ 12.00 Вести 12.05 Кулоњница р. 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Непи сведок □ 14.00 Шолинг авантура р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Винотека 16.00 Вести 16.05 Освета р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Све о животињама 18.30 Мобил Е 19.00 Хроника 1 19.30 Спортски преглед 20.00 Раднички - Будућност (снимак другог полувремена кошаркашке утакмице) 21.00 Освета 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи □ 23.30 Раднички - Југовић (снимак руком, утакмице) Вести у полувремену 01.00 Хит дана наставка програма ТВ Крагујевац	09.00 Вести 09.05 Непи сведок р. □ 10.00 Кулоњница р. 10.30 Све о животињама р. 11.00 Часни људи р. □ 12.00 Вести 12.05 Кулоњница р. 12.35 Агро дневник р. 13.00 Непи сведок □ 14.00 Раднички - Будућност (снимак другог полувремена кош. утакмице) р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Винотека р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. 17.00 Мозаик 18.00 КРАФ 18.30 Моја шанса 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Други, другачији 20.30 Суграђани 21.00 Освета □ 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи □ 23.30 Танго Лиман - Економица (мали фудбал 1. полувр.) 00.15 Вести 00.20 Танго Лиман - Економица (мали фудбал 2. полувр.) наставка програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Непи сведок р. □ 10.00 Кулоњница р. 10.30 КРАФ р. 11.00 Часни људи р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кулоњница р. 12.35 Култура р. 13.00 Непи сведок □ 14.00 Други, другачији р. 14.30 Суграђани р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Латинска Америка Саманте Браун р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Путујуће приче 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Комунални сервис 21.00 Освета □ 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи □ 23.30 Кина-Пут змаја 00.00 Вести 00.05 Хит дана наставка програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa regionalne Televizije Kanal 9

OBJEKTIV 2 U 19.00

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

TAČNO U 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona. Svakog radnog dana, TAČNO U 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, a repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu premijera subotom u 18.20, repriza nedeljom u 17.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15, 20.00 i 23.00

FLASH

Kulturni show biz magazine u "novom ruhu" i novim terminima 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

„Luna“ (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

„Nemi svedok“ (Bi Bi Sijeva kriminalistička serija)

Premijera radnim danima u 23. 10, repriza narednog dana u 17.10

IGRANI FILMOVI

„Noć kraljeva“ - Sreda 20.15, R Subota - 00.00

„Teorema“ - Nedelja 23.00

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

SMALLVILLE
Kragujevac

Vaša nova adresa

**NAJKVALITETNIJI MATERIJALI
IZUZETNA ZAVRŠNA OBRADA
MODERAN I FUNKCIONALAN DIZAJN
SIGURNE I JEDINSTVENE KREDITNE LINIJE
SPECIJALNI USLOVI ZA KUPOVINU NAMEŠTAJA I BELE TEHNIKE**

PRODAJA I INFORMACIJE:
034 352 641 info@smallville.rs
www.smallville.rs
SMALLVILLE, Bulevar Kraljice Marije 54,
Kragujevac

**SAMO 999 €/m²
sa PDV-om
i garažnim mestom**

NET NEKRETNINE

SOCIETE GENERALE SRBIJA **VOLKSBANK SRBIJA** **FORMA IDEALE** **ТехноМаркет**

CityVision
MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!
LED EKRAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOJAJUĆEG OGLAŠAVANJA

**Bilbordi
kakve ste
oduvek
želeli!**

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i
početak pešačke zone

**POZOVITE
302-852
i uz nagradni
kod: "kgnovine"
dobićete
10% popusta
za reklamu**

Вода је драгоценa,

**трошите је
рационално!**

ВК
1994
Крагујевац

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

ОДБОЈКА

П Е Т А К

ОДБОЈКА (Ж): Смеч 5
- Нови Сад, сала „Артем“
(19.00)

С У Б О Т А

КОШАРКА (Ж): Раднички
- Јајдина 2001, хала „Парк“
(17.00)

РУКОМЕТ: Раднички
- Јуіовић (Каћ), хала „Језеро“
(18.00)

КОШАРКА: Раднички
Студент - Констјантин
(Ниш), хала „Парк“ (19.30)

Н Е Д Е Љ А

КОШАРКА: Раднички
- Будућности (Подгорица),
хала „Језеро“ (18.00)

БОКС

Две усамљене
победе

МЕЧЕВЕ осмог кола овогодишње Шумадијске лиге такмичари Радничког нису завршили успешно као у претходна два случаја.

У недељу, у Новом Пазару победе крагујевачком клубу донели су Никола Букелица и Стефан Јовановић, а изгубили су Марко Стевановић, Радован Недовић и Себастијан Анђелковић. Противника није имао Ненад Васић.

Мечеви наредног кола на програму су за викенд у Пријеполу.

М. М.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Вејрићи без
полуфинала

ПОЛА минута недостајало је Дивљим Вепрова да оду у полуфинале Јуниорске лиге Србије. У сусрету последњег кола групе „Југ“, у дуелу са Анђеоским Ратницима водили су 39:35 и у последњем нападу дозволили улазак у своју Н зону. Коначан резултат био је 39:43.

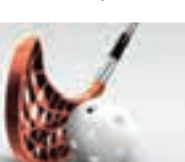
Тако је овогодишња сезона за крагујевачки подмладак завршена, а у даље такмичење пласирали су се Чачани и Краљевчани.

М. М.

ФЛОРБОЛ

Нека сасвим
нова игра

У САЛИ Прве техничке школе, у суботу ће, од 18 сати, бити промовисан, за наше просторе, сасвим нов спорт - флорбол. У питању је забавна и брза дворанска тимска игра, у којој се користе палице и лоптица. Екипе броје од 10 до 20 играча, а на терену борава и њих шест.

Осмишљен је у Шведској пре тридесетак година, а данас се званично игра у чак 45 земаља. Како није превише захтеван, и заснива се на брзини и техници, а не физичкој снази, идеалан је за све узрастне категорије оба пола, па тренутно у свету има преко 3.700 регистрованих клубова и 250 хиљада играча.

В. У. К.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА
- ВОЈВОДИНА 1:3Без даха и
маха

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 300. Судије: Јанковић (Ниш), Миљковић (Београд). Резултати по сетовима: 16:25, 25:23, 19:25, 23:25.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђировић 12, Радовић 11, Ђорђевић, Илић 1, Немеј 14, Радевић 11, Пантелић (либеро), Јовановић, Перовић, Кочановић, Блајковић, Ојачић 10.

ВОЈВОДИНА: Стефановић, Миросављевић 12, Ивовић 17, Кајић 12, Герић 6, Мрдак 20, Кајур (либеро), Маршиновић, Веселиновић, Врбан, Чубрило 4, Сјанковић 3.

ПРОВУКАО се кроз „Језеро“ још један, барем у српским условима велики тим, али никако захваљујући супериорности у односу на домаћина, већ ономе што мора да има сваки играч уколико жели да се такмичи на колико-толико професионалном нивоу - сталну потребу за наметањем, концентрацију и веру у себе. Тога у крагујевачком тиму нема већ готово две године, па су све слабији резултати и игре производ таквог психолошког склопа.

Војводина је кренула снажно, предвођена за спорт већ остарелим и отежалим Андријом Герићем. Очас посла стигли су до вођства, уз веома добру и сигурну игру. Тренер Радничког је одмах из поставе извео индиспонираног Ђорђевића, заменио га Опачићем, што је донело, несвојствено овом играчу, нешто полета у игри. То се најбоље осетило у другој деоници, када је Раднички преокренуо вођство и у драматичној завршници извојевао тренутно резултатско изједначење. Одлично су „црвени“ играли и у наставку треће, али само до резултата 9:4. Тада су стали, као и у финалу последњег сета, код вођства од 22:20. Герић је одлично одсервирао серију за 0:4 и тако обесхрабрио ионако не превише борбене ривале.

Изгледа да ће, као и лане, Крагујевчани имати пуно проблема са јачим ривалима. Звезде и Војводини већ је препустио пет бодова са свог буњишта, а прилику за поправни потражиће у Београду и сусрету са Железничаром.

М. М.

Публика напушта
одбојкаше

Приметно је у последње време, нарочито на почетку ове сезоне, да одбојка ипак али сигурно излази из сфере интересовања крагујевачких љубитеља спорта. Тако је на два дербија на почетку јесени укупно изабрано једва 500 посетилаца.

Колико ће их тек бити када буду долазали одбојкаши из Љиба, Старе Пазове и Клека, није тешко нагађати.

ПРВА ЛИГА - Ж

Све боље

ЈОШ један успешан прволигашки викенд имале су крагујевачке одбојкашице у трећем колу Прве лиге Србије.

Раднички је на гостовању у Београду био бољи од бившег првака државе, екипе Поштара 064, максималним учинком - 25:9, 25:19, 25:23. Нешто теже, али са сва три освојена бода, прошао је и Смеч 5. На домаћем терену „пао“ је Клек - 3:1 (25:19, 25:18, 17:25, 25:10).

После три одиграна кола Раднички држи врх табеле са девет бодова, док је Смеч у средини са три бода мање. Наредног викенда „црвене“ иду у Клек, а „смечерке“ дочекују Нови Сад.

М. М.

WIENER STÄDTISCHE ЛИГА

3. КОЛО: Раднички Кредит банка - Војводина 1:3, Железничар - Партизан 0:3, Јединство - Рибница 3:1, Клек - Црвена звезда 1:3, Спартак - Млади радник 1:3.

Војводина	3	3	0	9:2	9
Млади радник	3	3	0	9:3	9
Црвена звезда	3	3	0	9:4	8
Партизан	3	2	1	7:5	5
Раднички КБ	3	1	2	6:7	4
Спартак	3	1	2	6:8	3
Јединство	3	1	2	5:7	3
Рибница	3	1	2	5:7	3
Клек	3	0	3	4:9	1
Железничар	3	0	3	1:9	0

4. КОЛО: Железничар - Раднички, Партизан - Млади радник, Црвена звезда - Спартак, Рибница - Клек, Војводина - Јединство.

СУПЕР ЛИГА

6. КОЛО: Црвена звезда - Раднички 24:24, Југовић - Динамо 30:23, Обилић - ПКБ 31:28, Партизан - Напредак (одложено), Војводина - Металопластика 33:33, Наисус - Смедерево 31:32, Пожаревац - Црвенка 26:23, Колубара - Рудар 30:24.

Металопластика	6	5	1	0	194:156	11
Војводина	6	4	2	0	182:167	10
Колубара	6	4	1	1	166:147	9
Партизан	4	4	0	0	138:110	8
Раднички	5	3	1	1	138:122	7
Југовић	6	3	1	2	151:144	7
Ц. звезда	5	2	1	2	127:121	5
Напредак	5	2	1	2	140:138	5
ПКБ	6	2	1	3	157:169	5
Пожаревац	6	2	0	4	155:168	4
Смедерево	6	1	0	5	134:147	4
Обилић	6	2	0	4	164:180	4
Наисус	6	2	0	4	170:193	4
Рудар	6	1	1	4	130:152	3
Црвенка	6	1	0	5	146:161	2
Динамо	5	1	0	4	135:152	2

7. КОЛО: Раднички - Југовић, Напредак - Црвена звезда, Динамо - Обилић, ПКБ - Колубара, Металопластика - Партизан, Смедерево - Војводина, Црвенка - Наисус, Рудар - Пожаревац.

СРЂАН ГАВРИЛОВИЋ ДОНЕО БОД

РУКОМЕТ

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА - РАДНИЧКИ 24:24

Ма је ли то
могуће...

сти (17:11), и тек крајњим напоном, уз одличне одбране Златановића, наши играчи хватају резултатски прикључак. Међутим, неуспели напад домаћин је искористио да се одлепи на 24:22, па је погодак Вучићевића, иначе реализаторски до тада веома индиспонираног, отворио могућност изједначења. То се и остварило захваљујући новој сјајној интервенцији Златановића, те је Гавриловић из контре донео бод.

На реду су Радничком два меча код куће. Јуче је, у заосталој утакмици, дочекан београдски Партизан, док у суботу, од 18 сати, у халу „Језеро“ долази Југовић из Каћа.

В. У. К.

ЖРК РАДНИЧКИ ЛЕПЕНИЦА КГ

Правац за Чачак

ПОСЛЕ седмице паузе, суперлигашице настављају лигашко такмичење. То значи да ће и наше рукометашице, чланице Радничког Лепенице КГ, одиграти сусрет петог кола.

Неће путовати далеко, тек до Чачка, али то не значи да ће узбуђење бити мање. Јер, домаће су солидан тим, негде у равни са Крагујевчанкама.

В. У. К.

РВАЊЕ

Убедљиво

РВАЧИ Радничког забележили су нову победу у Првој лиги, пошто су, у недељу, на свом паркету, били бољи од Сенте - 6:1.

Гости су дошли у нешто слабијем саставу, што је свакако одговорило Крагујевчанима, који су били не само убедљиви против, како су сами истакли, нејаке екипе, већ и доминантни у готово свим борбама. Тако су победе за свој тим укњижили Анакијев, Стевић, Јовановић, Тодоровић, Срејић и Цвијовић.

У недељу је на програму је пето коло Рвачке прве лиге Србије. У њему ће Раднички одмерити снагу са имењаком у Београду.

С. М. С.

КУГЛАЊЕ

За пет чуњева...

УМАЛО да куглаши Водовода „откину“ бод и београдској Црвеној звезди, и то на њиховом терену. Ипак, у петом колу Супер лиге Србије, поражени су са 6:2.

А мало је фалило да буде 4:4, свега пет чуњева. Београдјани су „убили“ 3.474, а Крагујевчани 3.469. Нису имали среће у самој завршници, пре свих Вукашиновић, који је за 12 чуњева изгубио од Вукелића.

И овог пута, одличну партију пружио је Јагличић, са 604 оборена чуња, и у стартау навестио домаћину да му неће бити лако у овом дуелу. Зато, на крају, и остаје жал за једним суперлигашким бодом.

У наредном колу, Водовод ће на куглани у Горњем Милановцу угостити Ејшгер из Бачке Тополе.

С. М. С.

ПРВА „А“ ЛИГА - Ж

Опиле их њиварке

НИШТА нису могле прошле недеље кошаркашице Радничког да ураде против веома распожене и квалитетне екипе Челарева. Поражене су, као гошће, у оквиру четвртог кола Прве А лиге, са 17 кошјева разлике - 65:48.

Додуше, ни Крагујевчанке нису приказале сјајну игру, одиграле су испод својих могућности, а очигледно је да ни терет целог такмичења не могу носити пар играчица. Овог пута, солидан учинак су имале Александра Катиг и Јелена Првуловић, које су постигле „само“ 11, односно 16 поена.

Током читавог сусрета „црвене“ нису имале решење за веома расположеног плеја Челарева Сњежану Васић, која им је „убацила“ чак 29 кошјева. Уз то, ако се дода и учинак „петнаестике“ домаћих, Соње Марић, од 27 поена, ето кошјева колико је готово и Раднички постигао.

Наше су једино трећу четвртину одиграле зајста у добром издању, што је и донело резултат у тих 10 минута игре од 18:14 за „црвене“.

Овог викенда кошаркашице Радничког на свом терену, у хали „Парк“, од 17 сати, дочекују веома добру, и за сада непорашену екипу Јагодине.

С. М. С.

КОШАРКА

ХЕМОФАРМ - РАДНИЧКИ 70:66

Европа у одласку

ОЧАЈНО одиграна последња деоница донела је први пораз крагујевачком саставу од Хемофарма у лигашком делу, од када „црвени“ играју Јадранску лигу. Раднички је направио преокрет, одиграо одлично трећу деоницу, ушао у финал са 57:51, три минута пре краја имао 66:61 и дозволио себи трећи овогодишњи пораз.

Жалбе има, па нема

Други пут узастопно у крагујевачком клубу смајрају да су ошићени од сираније судије. После меча са Партизаном, кайишен Павковић није стигао да пошпише зайисник, али у Вршцу је то урадио на време.

Ипак, када су се страсије охладиле, Крагујевчани су одустали од жалбе, јер нису желели да се „замерају“ челницима АБА лиге, ниши да траже оправдање за њораз у делиоцима правде.

Први део одигран је на стандардном лигашком нивоу у утакмицама љутих ривала. Екипе су се смењивале у вођству, Раднички је повео, Хемофарм стизао

СТИГЛА ЗАМЕНА ЗА ТУРЧИНА

Бакић њлуми Чанкају

ВЕОМА брзо реаговала је управа Радничког на раскид уговора са Јунусом Чанкајом и уместо њега ангажовала новог играча. Реч је о веома познатом кошаркашском имену на овим просторима, Борику Бакићу.

Црногорски репрезентативац поникао је у подгоричкој Будућ-

МУТА СВЕ РЕБЕ СА ОСМЕХОМ

АБА ЛИГА

4. КОЛО: Хемофарм - Раднички 70:66, Будућност - Хелиос 78:60, Црвена звезда - Цедевита 90:91, Златорог - Циона 76:84, Партизан - Крка 68:63, Олимпија - Загреб 91:90, Широки - Макаби 60:84.

Макаби	4	4	0	365:281	8
Партизан	4	4	0	324:257	8
Олимпија	4	4	0	365:341	8
Цедевита	4	3	1	349:309	7
Циона	4	3	1	345:339	7
Хемофарм	4	3	1	322:317	7
Будућност	4	2	2	291:297	6
Широки	4	2	2	317:338	6
Црвена звезда	4	1	3	351:360	5
Раднички	4	1	3	323:337	5
Загреб	4	1	3	313:336	5
Крка	4	0	4	274:306	4
Хелиос	4	0	4	279:339	4
Златорог	4	0	4	298:359	4

5. КОЛО: Раднички - Будућност, Црвена звезда - Златорог, Цедевита - Загреб, Хелиос - Олимпија, Крка - Хемофарм, Макаби - Партизан, Циона - Широки.

ности, а „кошаркашко име“ стекао у екипама београдских вечитих ривала. Од репрезентативних наступа у селекцији Србије и Црне Горе има бронзу из 2005. и злато из Истанбула 2006., када је тренер био Мирослав Николић.

М. М.

и успео да на одмор оде са минималном предношћу. У наставку кренуло се са грешкама и дугим периодима непевезане игре, а код Крагујевчана била је приметна нервоза у завршници напада. То је, на крају, уз веома снажну игру у одбрани на спољне играче Радничког, и донело превагу за победу Вршчана.

Иако смо имали лош распоред, Циона у Крагујевцу, па три везана гостовања, надао сам се бољем и бодовно успешнијем старта. Утакмицу смо изгубили највише захваљујући сопственим грешкама. Имали смо отворене шутеве и готово све испромашивали.

Овогодишња концепција, игру смо поставили управо тако, јесте нападачка кошарка са много поена. Када се то не оствари долазе омакви поризи - сматра тренер Мирослав Николић.

Бодовни заостатак за „елитом“ АБА лиге постаје све већи. Уколико се жели пласман у врх табеле, утакмице каква је била ова у Вршцу морају се играти сигурније и добијати. У наредном колу „Ђаволи“ се напоком враћају кући, и у недељу играју са подгоричком Будућности.

М. М.

МЛАЂЕ КАТЕГОРИЈЕ

Креће подмладак

ЛУНИОРИ Радничког, трећу годину за редом такмиче се у лиги Србије. Надметање се одвија по двоструком бод систему у 22 кола, а по завршетку лигашког дела сезоне, 8. априла идуће године, осам најбољих ићи ће у плеј-оф. Екипа ће, као домаћин, своје мечеве играти недељом, у термину између 12 и 16 сати у хали „Парк“. У првом колу крагујевачки састав савладао је на свом терену лесковачко Здравље са 64:57.

Кошаркашки савез Србије од ове сезоне уводи и кадетско државно клупско првенство. Крагујевач је представљати екипа Шумадије 1991, такмиче се још 11 састава, а систем надметања исти је као код јуниора. На премијери наш представник изгубио је резултатом 99:100 од Слоге у Краљевицу.

М. М.

Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

ФУТСАЛ

ЕКОНОМАЦ - КОПЕРНИКУС 5:1

Прорадио Јањић

ЕФИКАСНА и убедљива победа крагујевачких „студената“. Она им је, после пораза Смедерева у четвртм колу од екипе САС-а у Зрењанину, донела и прво место на табели.

Ипак, није изостао драг дербија, који је одувек носио тај епитет сусрета ове две екипе, нарочито у претходним сезонама када су Ниш-

нијим и рационалнијим у игри готово целих 40 минута.

Иако се тренер Божовић помало прибојавао овог сусрета, с обзиром на чињеницу да је велики број његових играча изостао са тренинга због репрезентативних обавеза, и то да је првом тиму морао да придода неколико нових и-

лије биле једне од фаворита за титулу. И овог пута потврдило се неко написано правило, да не кажемо српско, да се екипе уплаше јаких, европски успешних састава. Коперникус није био толико слаб колико се Економач показао ефикасно.

Шта рећи за остала два поготка младог Коцића, већ сада фудбалског уметника на „петопарцу“, и разорног делије, Бразилца Де Соузе, који постиже голове неухватљиве за сниматељске камере. Прелепо, једноставно за свачији укус.

А овог викенда, тачније у суботу, 29. октобра, Економач иде на мегдан још једном новајлији, екипи Танго Лиман у Нови Сад.

С. М. С.

ВРШАЦ - Хала: „Миленијум“. Гледалаца: 2.000. Судије: Јовичић и Глишић (Србија), Лејтејих (Црна Гора). Резултат по четвртинама: 23:24, 20:17, 8:16, 19:9.

ХЕМОФАРМ: Данубић, Ламбић 7, Мараш 12, Мишировић, Ошашевић 8, Гајић, шућало 7, Савовић 7, Панчић 4, Јеремић 12, Пешировић 2, Нешовић 11.

РАДНИЧКИ: Павковић 6, Синовец 15, Лучић, Милосављевић, Сајмон 22, Марковић 4, Мур, Гагефорс 2, Бирчевић 10, Мијајовић 7, Стојачић, Бркић.

СКИЈАЊЕ

Отварају се беле стазе

ПРОТЕКЛОГ викенда, отварањем такмичења за Светски куп, почела је овогодишња скијашка сезона. Невена Игњатовић, од недавно чланица новоформираног клуба Раднички Елите, биће једина српска представница у најквалитетнијем каравану.

Крагујевчанка се још увек налази на тренинзима у Словенији и Аустрији, прво значајније такмичење имаће крајем новембра на Европа Купу у Норвешкој, а најјачем белом каравану прикључиће се у децембру. У плану су учешћа у Линцу, Загребу, Марибору и Офтершвангу. У међувремену, какав је био случај и ранијих година, возиће ФИС трке.

М. М.

БИЦИКЛИЗАМ

Директор на семинару

БАЛКАНСКА бициклистичка унија, у сарадњи са Европском бициклистичком конфедерацијом, организовала је протекле недеље у Ковачици регионални семинар за тренере у планинском бициклизму. Србија је као домаћин добила позивнице за три наша стручњака, од којих је један био Александар Марић, спортски директор Бициклистичког клуба Раднички, што је за Крагујевач, када је овај спорт у питању, још једно велико признање.

На семинару су, иначе, учествовали полазници из 11 земаља: Грчке, Словачке, Албаније, Македоније, Турске, Румуније, БиХ, Словеније, Црне Горе, Бугарске и Хрватске. Предавач је била некадашња швајцарска олимпијка у планинском бициклизму Шантал Дакор, која је завршила школовање у Међународном бициклистичком центру у Еглу крај Лозане.

С. М. С.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

4. КОЛО: Економач - Коперникус 5:1, Марбо - Танго 6:2, САС - Смедерево 6:2, Врање - Ниш 92 4:1, Наусус - Коњарник 5:4, Колубара - Летећи Холанђанин 3:3.

Економач	4	3	0	1	17:6	9
Марбо	4	3	0	1	15:9	9
Смедерево	4	3	0	1	13:13	9
Врање	4	2	0	2	13:9	6
САС	4	2	0	2	16:15	6
Ниш 92	4	2	0	2	12:13	6
Коњарник	4	2	0	2	15:17	6
Танго	4	2	0	2	11:16	6
Л. Холанђанин	4	1	1	2	12:13	4
Колубара	4	1	1	2	7:11	4
Наусус	4	1	0	3	13:15	3
Коперникус	4	1	0	3	10:17	3

5. КОЛО: Танго - Економач, Коперникус - Колубара, Смедерево - Марбо, Ниш 92 - САС, Коњарник - Врање, Летећи Холанђанин - Наусус.

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - МЕТАЛАЦ 3:2

Мангупски, на фору

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: "Чика Дача". Гледалаца: 1.500. Судија: Дарко Бојдановић (Краљево). Стрелци: Костић у 2. и Сиалевић у 48. и 76. минути за Раднички 1923, а Својић у 4. и 68. за Металац. Жути картиони: Тиниор, Сиалевић (Раднички 1923), Сиаменковић, Гојак, Ђирковић (Металац).

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић, Ненадић, Тиниор, Милошевић, Недовић, Обровац (од 74. минути Живадиновић), Милошковић, И. Петровић (од 46. Лейовић), Костић (од 82. Бинић), Сиалевић.

МЕТАЛАЦ: Ж. Живковић, Сиаменковић, Анић, Гојак (од 58. Мојсов), Мишровић, Б. Живковић (од 25. Крњинац), Својић, Лукић, Ђорић, Ђирковић, Симовић.

"ПОБЕДА и ништа више", добро познат слоган када је Раднички у питању, у потпуности се "пресликао" на комшијски дерби, који су одиграли "црвени" и горњомилановачки Металац. Игра домаћина није била ни изблиза онако зрела као до сада, али је најважније учињено - укњижена су нова три бода.

У суштини, Крагујевчани су наступили као и до сада, отворено и нападачки, али им се то овога пута умало није осветило, јер је у одбрани "дувало" на све стране. Први гол ремек дело је младог Костића, који је већ у другом минуту мајсторски лобовао гостујућег голмана. Ипак, несмотреност у домаћој одбрани Милановчани су "наплатили" само два минута касније. Гужву и несналажење играча "црвених" у њиховом шеснаестерцу, вешто користи Својић и издначавача резултат.

Упорна киша није сметала да се

и на даље види добар фудбал, пун темпа. Притискао је Раднички ривала све време колико је могао, створио три зреле прилике, али Спалевић у 12, Костић у 17. и Милошковић у 42. минути нису били довољно прецизни.

Срећом, и наставак игре почео је поготком за домаћина. Овога пута стрелац је био Костићев асистент, Дарко Спалевић, који се, после одбитка, најбоље снашао испред гола Металца. Даљу иницијативу и ритам опет су имали

"црвени", али оно што је шутнуо Својић у 68. минуту, са преко тридесет метара, не би одбранила ни два Чанчаревића. Епилог је био логичан, поравнање скова.

Тек тада се зажалило за две раније ситуације, у којима је расположени Милошковић могао боље да реагује и повећа предност. Међутим, кренуло се даље, још офанзивније, те је један "мангуп-лук" Крагујевчана, када су слобода

дан ударац извели док су се гости жалили судији, донео коначан резултат у 76. минуту - 3:2. Наново је стрелац Спалевић, асистент Милошковић, а "творца идеје" резервиста Живадиновић.

Кренули су потом Милановчани на све или ништа, промашили три лепе шансе и... добили ништа.

Луче је Раднички одиграо утакмицу осмине финала Купа Србије у Суботици против Спартака, док у суботу путује у Нови Пазар. Два истинска изазова, две прилике да се покаже ко је ко.

В. У. К.

ЗАСЛУЖЕНИ АПЛАУЗИ

Фото: fkradnicki.com

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зайаг“, 10. коло: Раднички (Кл) - Слоја (ПМ) 3:0, Јединство (Уж) - Мачва 3:2, Шумадија (А) - Железничар 1:0, Рудар - Слоја (П) 4:0, Вујић Ваљево - Победа Белошевац 1:1, Партизан (ББ) - Јединство (УБ) 6:0, Слоја (ББ) - Полет (Љ) 2:0, Слобода (Ч) - Јасеница 1911 1:0.

Табела: Рудар 24, Јединство (Уж) 23, Мачва 20, Партизан (ББ) 16, Раднички (Кл) 16, Победа Белошевац 16, Железничар 15, Слоја (ПМ) 15, Вујић Ваљево 12, Полет (Т) 12, Слоја (ББ) 11, Шумадија (А) 10, Јасеница 1911 10, Слобода (Ч) 8, Јединство (УБ) 8, Слоја (П) 6 бодова.

11. коло (субота/недеља, 13.30): Јасеница 1911 - Раднички (Кл), Полет (Љ) - Сл-

обода (Ч), Јединство (УБ) - Слоја (ББ), Победа Белошевац - Партизан (ББ), Слоја (П) - Вујић Ваљево, Железничар - Рудар, Мачва - Шумадија (А), Слоја (ПМ) - Јединство (Уж).

Зона „Морава“, 10. коло: Слобода (Г) - Орловац 0:0, Полет (Т) - Трејча 5:2, Јошаница - Младосић 4:1, Водожажа - Металац 2:0, Бане - Омладинац 3:0, Партизан (Ц) - Таково 1:1, Пријевој - Мокра Гора 5:1, Шумадија 1903 - Тушин 0:1.

Табела: Бане 25, Полет (Т) 23, Слобода (Г) 22, Јошаница 20, Пријевој 17, Орловац 17, Водожажа 13, Шумадија 1903 12, Металац 11, Таково 10, Омладинац 10, Тушин 10, Мокра Гора 9, Младосић 9, Партизан (Ц) 7, Трејча 1 бод.

11. коло (субота/недеља, 13.30): Тушин - Слобода (Г),

Мокра Гора - Шумадија 1903, Таково - Пријевој, Омладинац - Партизан (Ц), Металац - Бане, Младосић - Водожажа, Трејча - Јошаница, Орловац - Полет.

Прва трагска лига, 11. коло: Ердолија 1931 - Слоја (Д) 2:1, Маршић - Сељак (МП) 1:1, Јагран - Слоја (Л) 4:0, Шумадињац - Сушица 1:3, Азбест - Славија 0:1, Будућности - Арсенал 3:0, Шумадија (Ч) - Колонија 2:0, Виногради ДБ - Јединство 2:1.

Табела: Славија 25, Јединство 23, Колонија 21, Арсенал 20, Ердолија 1931 19, Виногради ДБ 18, Маршић 17, Сељак (МП) 16, Слоја (Д) 16, Будућности 14, Сушица 13, Јагран 13, Азбест 11, Шумадињац 10, Шумадија (Ч) 8, Слоја (Л) 3 бода.

12. коло (субота/недеља,

14.00): Арсенал - Шумадија (Ч), Славија - Ердолија 1931, Сушица - Јединство, Колонија - Виногради (ДБ), Слоја (Л) - Будућности, Слоја (Д) - Јагран, Сељак (МП) - Маршић, Шумадињац - Азбест.

Друга трагска лига, 11. коло: Бајремар - Младосић 3:2, Шумарице 2008 - Добрача 1:1, Хајдук - Корићани 0:1, Кошућњак - Бошунје 3:4, Сељак (Ц) - Колектив 3:2, Крајевач - Младосић Теферич 0:2, Кременац - Гава 1:2. Слобода је била Србија.

Табела: Корићани 30, Гава 21, Србија 20, Бошунје 20, Младосић Теферич 20, Младосић 16, Добрача 16, Хајдук 13, Кошућњак 12, Бајремар 11, Кременац 11, Шумарице 2008 11, Сељак (Ц) 8, Крајевач 1, Колектив -1 бод.

12. коло (субота/недеља, 14.00): Младосић - Србија, Добрача - Сељак (Ц), Корићани - Кошућњак, Бајремар - Хајдук, Младосић Теферич - Кременац, Колектив - Крајевач, Бошунје - Шумарице 2008. Слобода је Гава.

Трећа трагска лига, 7. коло: Кушлово - Борац 6:0, Сивунац - Спари момци 3:1, Трмбас - Ђуриславац 2:2, Засиљава - Дивосићин 1:2, 21. октобар - Велика Суубина 4:0.

Табела: 21. октобар 18, Кушлово 18, Засиљава 12, Спари момци 11, Дивосићин 10, Сивунац 9, Ђуриславац 8, Борац 8, Трмбас 5, Велика Суубина 0 бодова.

8. коло (недеља, 14.00): Дивосићин - Ђуриславац, Засиљава - 21. октобар, Велика Суубина - Кушлово, Борац - Сивунац, Спари момци - Трмбас.

КАРАТЕ

Бројна признања Крагујевчанима

НА екипном првенству ЈКА Шотокан федерације, одржаном у суботу у Крагујевцу, наступило је 13 клубова са 139 тимова. Наш представник, екипа Крагујевца, појачана члановима Младости, имала је 29 састава, који су освојили девет златних, седам сребрних и девет бронзаних медаља. Тиме су Крагујевчани достигли и епитет најуспешнијег клуба Србије у овој федерацији.

Ово је само наставак сарадње наша два клуба, која је проистекла из уговора о намерама и сарадњи о унапређењу каратеа у Крагујевцу, потписаног 1. септембра. Тако смо заједнички наступали и на ревији при прослави Дана Јапана у нашем граду, као и Еко стрит партију.

Сигурно је да ћемо се и у будуће понашати исто. На нама је сада да Младости помогнемо наступима у њиховој, Хачи-о-каи федерацији, а очекујемо да нам се и други градски клубови прикључе, како би крагујевачки карате напокон изашао из ћорсокака у коме се налази - каже директор КК Крагујевац Зорислав Шкорић.

В. У. К.

Фото: М. Јешиновић

УЖИТАК ЗА ТАКМИЧАРЕ И ГЛЕДАОЦЕ

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

9. КОЛО: Раднички 1923 - Металац 3:2, Војводина - Хајдук 4:0, Спартак - Рад 0:0, Јавор - Партизан 0:2, Смедерево - Јагодина 1:2, БСК - ОФК Београд 1:0, Борац - Слобода 1:2, Црвена звезда - Нови Пазар 3:1.

Партизан	9	8	0	1	19:3	24
Црвена звезда	9	7	1	1	18:4	22
Слобода	9	5	3	1	12:8	18
Раднички 1923	9	4	5	0	15:7	17
Војводина	9	4	4	1	18:7	16
Јагодина	9	4	2	3	11:8	14
Спартак	9	3	4	2	8:9	13
Хајдук	9	4	1	4	9:13	13
БСК	9	3	3	3	7:10	12
Рад	9	3	2	4	13:8	11
ОФК Београд	9	3	1	5	9:13	10
Смедерево	9	3	0	6	6:11	9
Јавор	9	2	1	6	5:13	7
Борац	9	1	3	5	4:10	6
Нови Пазар	9	1	2	6	4:19	5
Металац	9	0	2	7	4:19	2

10. КОЛО: Нови Пазар - Раднички 1923, Хајдук - Металац, Слобода - Црвена звезда, ОФК Београд - Борац, Јагодина - БСК, Партизан - Смедерево, Рад - Јавор, Војводина - Спартак.

АТЛЕТИКА

И Живановић крос ведета

И ЗАВРШНИ крос серије РТС-а, трчан у Инђији, атлетичар Радничког Дарко Живановић окончао је на подијуму. Баш као прошле недеље у Нишу, Крагујевчанин је био трећи, иза Мађара Бене Бернабаша и Мирка Петровића из Ужица.

У укупном пласману Дарко је заузео друго место, одмах до српске ведете Петровића, што га је сврстало у састав репрезентације наше земље за Европско првенство у кросу, које се 11. децембра одржава у словеначком Велењу.

Дан касније Живановић је потврдио одличну форму освајањем бронзаног одличја на традиционалној "Уличној трци Београда".

В. У. К.

СТРЕЉАШТВО

Прво, па мушко

СТЕВАН Плетикосић на најбољи начин отпочео је сезону у дисциплини гађања ваздушним оружјем. Јединим које му је остало да избори визу за Олимпијске игре у Лондону, 2012. године.

Он је прошле недеље, у оквиру првог кола Купа Стрелачког савеза Србије, које је одржано у Младеновцу, освојио прво место са резултатом од 595 кругова. Све у конкуренцији 49 такмичара.

С. М. С.

ШАХ

Новоселски играо финале

ФИНАЛЕ Гран при такмичења Шаховског савеза централне Србије играно је прошле суботе, после циклуса од 24 квалификационих викенд турнира. У Деспотовцу су се тим поводом наша 32 играча, од чега чак 16 велемајстора, девет интермајстора...

Крагујевачки интернационални мајстор Зоран Новоселски, који се на ово такмичење пласирао као 13, у седам одиграних кола сакупио је четири поена и нашао се у групи шахиста од седмог до 16 места.

Плеј-оф четворице најбољих добио је велемајстор Милош Перуновић, који је и после седам уводних партија имао највише сакупљених поена, чак 6,5.

В. У. К.